

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อการพัฒนาองค์กร

ENVIRONMENT MANAGEMENT SYSTEM : ISO 14001

FOR ORGANIZATION DEVELOPMENT

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

อริสรา เสริมแก้ว

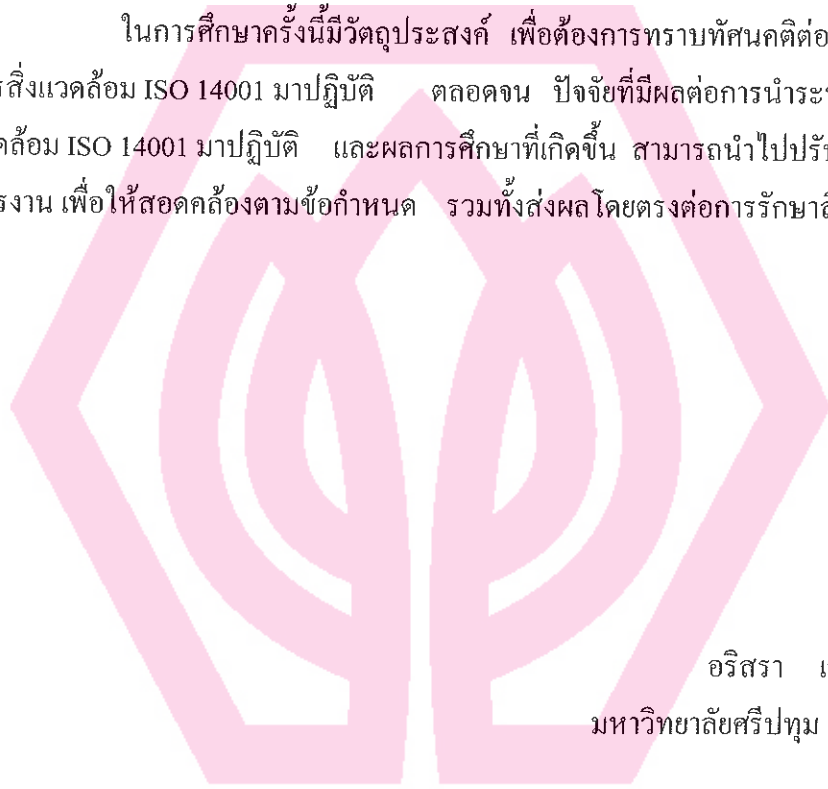
งานวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ประจำปีการศึกษา 2541

คำนำ

การวิจัยเรื่อง “ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม :ISO 14001 ต่อการพัฒนางค์การ ”
เป็นผลการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม ประจำปีการศึกษา 2541

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการทราบทัศนคติต่อการนำระบบการ
จัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ตลอดจน ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ และผลการศึกษาที่เกิดขึ้น สามารถนำไปปรับปรุงระบบการ
บริหารงาน เพื่อให้สอดคล้องตามข้อกำหนด รวมทั้งส่งผลโดยตรงต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม.

อริสรา เสริมแก้ว

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการศึกษาครั้งนี้ เกิดขึ้นจากการสนับสนุนจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ฉลอง เกิดพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร. คุณวุฒิ คนฉลาด รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและกิจการนักศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่ให้คำชี้แนะให้ผู้ศึกษาปรับปรุงแก้ไข และเป็นกำลังใจให้ต่อสู้จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พงษ์กร หงษ์กราย รองคณบดีคณะบัญชี ผู้จุดประกายแนวคิดและผลักดันให้ผู้ศึกษาทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ สำนักวิจัย วิทยาเขตบางเขน คอยช่วยเหลือ ประสานงาน ติดตามผลงานอย่างสม่ำเสมอ

ขอขอบคุณ ตัวแทนจากบริษัท ซีเกท เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัทเดนโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทแพน-เอเชีย กรุ๊ป จำกัด ที่อนุเคราะห์ข้อมูลและรวบรวมข้อมูลให้เป็นอย่างดี

ขอบคุณ พี่ๆและเพื่อนๆ วิทยาเขตชลบุรี คอยให้กำลังใจ และสนับสนุนการทำงานในครั้งนี้

และสิ่งสำคัญที่ทำให้การศึกษาครั้งนี้เกิดขึ้น ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัย ศรีปทุม และคณะผู้บริหารทุกท่าน ที่สนับสนุนงบประมาณและเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาค้นคว้าความรู้.

อริสรา เสริมแก้ว

พฤศจิกายน 2543

ชื่อเรื่อง	ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 กับการพัฒนาองค์กร
ผู้วิจัย	อาจารย์อริสรา ศรีคชา
สถาบัน	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
ปีที่พิมพ์	2543
แหล่งที่เก็บรายงานฉบับสมบูรณ์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
จำนวนหน้ารายงานวิจัย	118 หน้า
คำสำคัญ	ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001, การพัฒนาองค์กร
ลิขสิทธิ์	สงวนลิขสิทธิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ,ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ และทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร,พนักงานระดับบริหาร ได้แก่ หัวหน้างาน/แผนก/หน่วยงาน/ฝ่าย และพนักงานระดับปฏิบัติ จากองค์การอุตสาหกรรมในเขตภาคตะวันออก ที่ได้รับรองมาตรฐาน ISO 14001 จำนวน 620 ราย รวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยสถิติ t-test และค่าสถิติ F-test

ผลการศึกษา พบว่า

- 1 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับเห็นด้วย ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ โดยพนักงานส่วนใหญ่ ตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ,เห็นด้วยถึงความสำคัญในการนำมาตรฐาน ISO 14001 มาปฏิบัติ และ เห็นด้วยกับมาตรฐานISO 14001 ช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น
- 2 กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร และปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร โดยมีทัศนคติระดับเห็นด้วย คิดค่าเฉลี่ย 3.71 ,3.49 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย และปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับปานกลาง คิดค่าเฉลี่ย 3.42,3.36 ตามลำดับ.
- 3 ทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ โดยจำแนกเพศ,อายุ,รายได้,ระดับการศึกษา,ระดับการปฏิบัติงาน,ประสบการณ์ทำงานและขนาดองค์กร พบว่า ปัจจัยด้านเพศ, ระดับการศึกษา,ประสบการณ์ทำงาน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05.

ส่วนปัจจัยด้าน อายุ, รายได้ ระดับการปฏิบัติงานและขนาดองค์กร มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

ผลการวิจัย ได้เสนอแนะว่า การเตรียมศึกษาข้อมูลและประเมินผลด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง และการดำเนินงานองค์กรต้องจัดเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศักยภาพทางด้านทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ กำลังคน ,งบประมาณ , วัสดุ/อุปกรณ์ พร้อมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพสูงสุด.

Title : Environmental Management System: ISO 14001 for Organization Development.

Researcher : Arissaara Srikacha

Institution: Sripatum University, Chonburi Campus

Year of Publication: 2000

Publisher : Sripatum University

No. Of Pages: 118 Pages

Key word: Environmental Management System (EMS): ISO 14001, Organization Development.

Copy Right: All right reserved.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the implementation of Environmental Management System (EMS) : ISO 14001 in an organization in term of influencing factors and attitudes towards the application. In the study, The sample size of 620 subjects were selected form the population of certified ISO 14001 organization in industrial estates of the Eastern Area. It represented 3 group of employees:

(1) Top management level, (2) management level, and (3) operation officers.

The surveys was conducted by interviews and questionnaires. The data was analyzed by using percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by using the t-test and F-test .

The result showed that:

1) The sample agreed with the implementation of ISO 14001. Most of them are aware of the environment problems and the importance of ISO 14001 implementation. They agreed that EMS helped improve the quality of life.

2) Influencing factors of EMS application were adequate resources (mean score = 3.71) , information and communication structure (mean score = 3.49), policy definition (mean score=3.42), and organization structure (mean score = 3.36).

3) Attitudes towards EMS implementation were sorted by gender, age, income, education level, position, experience, and size organization. It was found that, There were no difference of attitudes among genders, education level, experiences at 0.05 level of significance. However, the differences of attitudes were statistically significance regarding age, income, position and size of organization at 0.05 level of significance.

From the study, It was recommended that for implementing EMS an organization needed not only sufficient information of policy but also the capability in resource management, i.e. manpower, budgeting and facilities. Also, influencing factors upon application needed to be studied. Moreover, emphasis should be given to the significance of the management, policy, and project to be able to successfully.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(2)
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญแผนภาพ	(12)
บทที่	
1 บทนำ	1
สภาพการณ์และปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	5
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ	5
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	17
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
กรอบแนวคิดในการศึกษา	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	37
วิธีการจัดการกับข้อมูล	39
4 ผลการศึกษา	41
ข้อมูลทั่วไป	41
ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ	45

บทที่		หน้า
	ทัศนคติต่อปัจจัยในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ 48	
	การทดสอบสมมติฐาน	53
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
	สรุปผลการวิจัย	91
	อภิปรายผล	92
	ข้อเสนอแนะ	99
	บรรณานุกรม	105
	ภาคผนวก	109
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	119

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
แผนภาพที่ 2-1 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล.....	10
แผนภาพที่ 2-2 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางการจัดการ.....	11
แผนภาพที่ 2-3 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร.....	12
แผนภาพที่ 2-4 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางการ ของระบบราชการ.....	13
แผนภาพที่ 2-5 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้แบบทางการเมือง.....	14
แผนภาพที่ 2-6 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทั่วไป.....	15
แผนภาพที่ 2-7 แผนภาพวงจรแห่งการพัฒนา.....	25
แผนภาพที่ 4-1 แสดงคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ.....	45

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
ตารางที่ 2-1	สรุปข้อกำหนดตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001.....	26
ตารางที่ 3-1	จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา.....	37
ตารางที่ 3-2	แสดงรายละเอียดคำถาม ทศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ไปปฏิบัติ	38
ตารางที่ 4-1	ข้อมูลพื้นฐาน	43
ตารางที่ 4-2	แสดงค่าเฉลี่ยทศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย.....	48
ตารางที่ 4-3	แสดงค่าเฉลี่ยทศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน.....	49
ตารางที่ 4-4	แสดงค่าเฉลี่ยทศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร.....	50
ตารางที่ 4-5	แสดงค่าเฉลี่ยทศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร.....	51
ตารางที่ 4-6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ.....	52
ตารางที่ 4-7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามเพศ.....	53
ตารางที่ 4-8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามเพศ.....	54
ตารางที่ 4-9	เปรียบเทียบทศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามเพศ.....	54
ตารางที่ 4-10	เปรียบเทียบทศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามเพศ.....	55
ตารางที่ 4-11	เปรียบเทียบทศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการ จำแนกตามเพศ.....	55
ตารางที่ 4-12	วิเคราะห์ความแปรปรวนทศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามอายุ.....	56
ตารางที่ 4-13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทศนคติ ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามอายุ.....	56
ตารางที่ 4-14	วิเคราะห์ความแปรปรวนทศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามอายุ.....	57

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4-15	
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย	
จำแนกตามอายุ.....	57
ตารางที่ 4-16	
วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน	
จำแนกตามอายุ	58
ตารางที่ 4-17	
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน	
จำแนกตามอายุ.....	58
ตารางที่ 4-18	
วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร	
จำแนกตามอายุ	59
ตารางที่ 4-19	
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร	
จำแนกตามอายุ.....	59
ตารางที่ 4-20	
วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการ	
จำแนกตามอายุ	60
ตารางที่ 4-21	
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการ	
จำแนกตามอายุ.....	60
ตารางที่ 4-22	
วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	
ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามรายได้.....	61
ตารางที่ 4-23	
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม	
ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามรายได้.....	61
ตารางที่ 4-24	
วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย	
จำแนกตามรายได้.....	62
ตารางที่ 4-25	
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย	
จำแนกตามรายได้.....	63
ตารางที่ 4-26	
วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน	
จำแนกตามรายได้.....	64
ตารางที่ 4-27	
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน	
จำแนกตามรายได้.....	65
ตารางที่ 4-28	
วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร	
จำแนกตามรายได้.....	65

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4-29	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามรายได้..... 65
ตารางที่ 4-30	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและ กระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามรายได้..... 66
ตารางที่ 4-31	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและ กระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามรายได้ 66
ตารางที่ 4-32	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 67
ตารางที่ 4-33	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 68
ตารางที่ 4-34	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามระดับการศึกษา..... 69
ตารางที่ 4-35	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามระดับการศึกษา..... 69
ตารางที่ 4-36	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 70
ตารางที่ 4-37	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 70
ตารางที่ 4-38	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา..... 71
ตารางที่ 4-39	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา..... 72
ตารางที่ 4-40	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและ กระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา..... 73
ตารางที่ 4-41	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการ ติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา 73

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4-42	เปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน..... 74
ตารางที่ 4-43	เปรียบเทียบทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน 75
ตารางที่ 4-44	เปรียบเทียบทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน 75
ตารางที่ 4-45	เปรียบเทียบทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน 76
ตารางที่ 4-46	เปรียบเทียบทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน 76
ตารางที่ 4-47	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน..... 77
ตารางที่ 4-48	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน..... 78
ตารางที่ 4-49	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน..... 79
ตารางที่ 4-50	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน..... 79
ตารางที่ 4-51	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน..... 80
ตารางที่ 4-52	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน..... 80
ตารางที่ 4-53	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน 81
ตารางที่ 4-54	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน..... 82
ตารางที่ 4-55	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและ กระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน 82

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4-56	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการ ติดต่อสื่อสาร จำแนกตามประเภทการทำงาน..... 83
ตารางที่ 4-57	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามขนาดองค์กร 84
ตารางที่ 4-58	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามขนาดองค์กร 84
ตารางที่ 4-59	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามขนาดองค์กร..... 85
ตารางที่ 4-60	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามขนาดองค์กร..... 86
ตารางที่ 4-61	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามขนาดองค์กร..... 86
ตารางที่ 4-62	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามขนาดองค์กร..... 87
ตารางที่ 4-63	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามขนาดองค์กร..... 87
ตารางที่ 4-64	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามขนาดองค์กร 88
ตารางที่ 4-65	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและ กระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามขนาดองค์กร..... 88
ตารางที่ 4-66	วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการ ติดต่อสื่อสาร จำแนกตามขนาดองค์กร 89
ตารางที่ 5-1	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ 101

บทที่ 1

บทนำ

1.1 สภาพการณ์และปัญหา

จากการที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การพัฒนาแบบสมัยใหม่ โดยยึดหลักการและแนวทางการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ซึ่งจะเห็นได้จากการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนสูงขึ้น แต่เมื่อภาคอุตสาหกรรมเริ่มขยายตัว จึงจำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยี รวมทั้งความพอเพียงของระบบสาธารณูปโภคและปัจจัยพื้นฐานอื่น ๆ ที่จะใช้ในการผลิต ทั้งนี้ กิจกรรมการผลิตต่าง ๆ ที่ดำเนินอยู่มุ่งเน้นแต่เพียงการนำวัตถุดิบและทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ มาแปรรูปให้เป็นสินค้าและบริการ ผลของการใช้เทคโนโลยีและปัจจัยการผลิตดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหามลพิษและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งปัจจุบันคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมกำลังเป็นปัญหาร่วมกันของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศ ได้มีการผลักดันให้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่เข้าร่วมภายใต้ข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม และเป็นประเทศกำลังพัฒนา โดยอาศัยการขยายตัวทางการค้าของประเทศเป็นสำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐาน สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ตลอดจนลักษณะและผลกระทบของการใช้มาตรฐานดังกล่าว จะช่วยให้ธุรกิจการผลิตของไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดการค้าของโลก ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environment Management) จึงกลายเป็นประเด็นที่สำคัญของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีการริเริ่มพัฒนาและปรับปรุงผลการดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น และเป็นเครื่องมือทางการจัดการ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรที่เผชิญกับแรงกดดันด้านสิ่งแวดล้อม เป็นองค์กรที่ยอมรับได้ในวงการอุตสาหกรรมยุคใหม่ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นปัจจัยเสริมอีกปัจจัยหนึ่งในการบริหารและกลยุทธ์ขององค์กร

ดังนั้นองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐานสากล (International organization For Standard ; ISO) จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการ ทางวิชาการ (Technical Committee 207 ; TC 207) เพื่อกำหนดมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System ; EMS) ให้เป็นหลักเกณฑ์เดียวกัน ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ตามระบบสากล ISO 14000 ถือเป็นแนวทางให้้องค์การทุกขนาดและทุกประเภทไม่ว่าจะผลิตสินค้าหรือบริการ ให้มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานสากลและ

เป็นที่ยอมรับทั่วโลกถึงแม้ว่า ระบบ ISO 14000 ยังเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ ในธุรกิจอุตสาหกรรม แต่หากผู้ประกอบการมีจิตสำนึกในเรื่องสิ่งแวดล้อมและนำระบบไปใช้ในเชิงรุก นอกจากจะสร้างโอกาสแข่งขันทางการค้าเสรีทั้งภายในและภายนอกประเทศแล้ว ยังเป็นส่วนช่วยในการส่งเสริมภาพพจน์ที่ดีให้แก่องค์กร รวมทั้งทรัพยากรต่าง ๆ เช่น พลังงาน การกำจัดมลพิษ และการเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรและการผลิต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเท่ากับเป็นการพัฒนาองค์กรอีกด้วย

จากสภาพการณ์ดังกล่าว จึงได้ศึกษา การนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ, ทักษะคติของพนักงานต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ตลอดจน ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ
- 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1) เพศที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน
- 2) อายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน
- 3) รายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน
- 4) ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน
- 5) ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

- 6) ตำแหน่งการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน
- 7) ขนาดขององค์กร ที่แตกต่างกันทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

1.4 ความสำคัญของการวิจัย

- 1) เพื่อให้ทราบการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติในองค์กร
- 2) เพื่อให้ทราบทัศนคติของพนักงานต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ
- 3) เพื่อเป็นข้อมูลให้กับองค์กรต่าง ๆ ที่สนใจนำระบบมาตรฐาน ISO 14001 ไปปฏิบัติในองค์กร

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้นของการศึกษา

ด้านพื้นที่ ทำการศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากองค์กรอุตสาหกรรมที่ได้รับรองมาตรฐาน ISO 14001 ในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ผู้ศึกษาได้แบ่งขนาดขององค์กร ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแบ่งขนาดจากจำนวนพนักงานในองค์กร ออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ องค์กรขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

ด้านเนื้อหา ทำการศึกษามาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 โดยพิจารณาจากการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติของแต่ละองค์กรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา.

1.6 นิยามศัพท์

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์กระทำขึ้น

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 หมายถึง ชุดมาตรฐาน ISO 14000 เป็นมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมที่สามารถยื่นขอการรับรองได้ โดยมีข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติทั้งหมด 5 ข้อ ดังนี้ 1) นโยบายสิ่งแวดล้อม 2) การวางแผน 3) การนำไปใช้ในงานและการปฏิบัติงาน 4) การตรวจสอบและการปฏิบัติการแก้ไข 5) การทบทวนของฝ่ายบริหาร

พนักงานระดับบริหาร หมายถึง พนักงานในระดับหัวหน้างาน /ฝ่าย/แผนก

พนักงานระดับปฏิบัติ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ หมายถึง สิ่งที่เป็นสาเหตุหรือมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งวัดจาก ความชัดเจนนโยบาย , ลักษณะหน่วยงาน , ความพอเพียงทรัพยากร และข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในบทนี้จะขอกกล่าวถึงแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะแยกพิจารณาออกเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ

- 1) ความหมายของนโยบายสาธารณะ
- 2) แนวความคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 3) การวัดความสำเร็จของนโยบาย

2.2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001

2.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2.1.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษาแนวคิด ของนักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับความหมาย ของนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตลอดจนผลงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่กรอบการศึกษาอันเป็นข้อสรุปนั้นพิจารณาแบ่งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 3 ด้านคือ

- 1) ความหมาย และกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy)
- 2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความสำเร็จและความสำเร็จของนโยบายสาธารณะ

1) ความหมายและกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy)

นโยบาย หมายถึง การดำเนินงานหลักและงานรอง ซึ่งผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ของรัฐได้เลือกจากแนวทางที่อาจจะจัดทำขึ้น หรือดำเนินการหลาย ๆ หนทาง และกำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนหรือข้าราชการผู้ได้บังคับบัญชาถือปฏิบัติ นโยบายเป็นข้อความ ที่แสดงถึงทิศทาง

ช่องทาง / ขนาด และลักษณะของกลวิธีการดำเนินงาน โดยรัฐบาลได้กำหนดขึ้น และได้ยึดถือประโยชน์ของสังคมส่วนรวม เป็นหลักและกำหนดขึ้นเพื่อให้ดำเนินงานสังคมด้านนั้น ๆ ได้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยทั้งส่วนราชการและส่วนเอกชนทั้งหลาย จะต้องมีสำหรัยยึดถือเป็นกรอบแน่นอน และเมื่อได้ปฏิบัติแล้วจะได้สอดคล้องสนับสนุนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

นโยบายสาธารณะ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ทั้งนักวิชาการไทยและต่างประเทศ เช่น ศุภชัย ยาวะประภาส (2538 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “กิจกรรมทุกประเภท ไม่ว่าจะป็นระดับใด ในหน่วยงานใดล้วนมีกำเนิดมาจาก ความคิดอันเป็นแนวทางว่าควรจะทำอะไรที่ไหนและอย่างไร หากปราศจากความคิดที่ชัดเจนการกระทำที่ตามมาคงปราศจากทิศทางที่แน่นอน ชัดเจนในการดำเนินกิจการของรัฐบาล ความคิด หรือเจตนาธรรมที่เกิดขึ้นก่อนเช่นเดียวกัน จากนั้นค่อย ๆ พัฒนาชัดเจนขึ้น นโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายสาธารณะนั่นเอง”

พิทยา บวรวัฒนา (2529 : 24) กล่าวว่า “นโยบายสาธารณะ เป็นวิชาที่พยายามศึกษาว่ารัฐบาลเลือกทำและไม่ทำอะไร เพราะเหตุใด รัฐบาลมีแนวในการปฏิบัติอย่างไร และการกระทำของรัฐบาลก่อให้เกิดผลอะไรบ้าง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การศึกษานโยบายสาธารณะเป็นไปเพื่อทราบเหตุและผลของนโยบายมีอะไรบ้าง ผลอะไรบ้าง เป็นตัวกำหนดนโยบายของรัฐบาล ผลของนโยบายสาธารณะมีอะไร นโยบายของรัฐบาลสามารถแก้ไขบรรเทาปัญหาในสังคมได้มาก น้อยแค่ไหน เพียงใด”

กุลชน ธนาพงศธร (อ้างใน ศุภชัย ยาวะประภาส , 2538 : 3) นโยบายสาธารณะน่าจะหมายถึงแนวทางที่รัฐบาล (ไม่ว่าระดับใดก็ตาม) หนึ่ง ๆ ได้กำหนดขึ้นล่วงหน้าเพื่อเป็นหนทางชี้แนะให้มีการกระทำต่าง ๆ เกิดตามมา ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั่นเอง

ธงชัย สันติวงษ์ (2531: 45) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นข้อความทั่ว ๆ ไปหรือสิ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับการตัดสินใจ ของผู้ได้บังคับบัญชา นอกจากนั้น โยบายยังช่วยวางขอบเขตแนวทาง เพื่อให้สามารถเลือกตัดสินใจปฏิบัติการได้ และทำให้แน่ใจว่าการตัดสินใจใด ๆ จะมีความสม่ำเสมออยู่ในขอบเขตของนโยบาย ซึ่งจะช่วยให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายได้ นโยบายเป็นแนวทางซึ่งพยายามหาวิธีตัดสินใจไว้ก่อนที่เรื่องต่าง ๆ จะเกิดขึ้น พยายามหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ หรือเกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน พยายามให้มีวิธีการที่ปฏิบัติใช้ได้เสมอ รวมทั้งเป็นเครื่องช่วยอำนวยความสะดวก แก่ผู้บริหารในการมอบอำนาจหน้าที่ไปยังผู้ได้บังคับบัญชาในองค์กรได้ โดยที่ผู้บริหารยังสามารถควบคุมได้อยู่เสมอ

เจมส์ แอนเดอร์สัน (JAMES ANDERSON อ้างใน จินตนา สิงห์เทพ, 2540: ให้ความหมายนโยบายสาธารณะ หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรืออีกนัยหนึ่ง แนวทางที่รัฐบาล หรือองค์กรของรัฐบาลที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้นเอง

เดวิด อีสตัน (DAVID EASTON อ้างใน จินตนา สิงห์เทพ, 2540 : 14) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะ หมายถึงการจัดสรรผลประโยชน์หรือสิ่งที่มีคุณค่าระหว่างเอกชนและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในระบบสังคมการเมือง

จะเห็นได้ว่า นักวิชาการต่าง ๆ ได้ให้ความเห็นคล้าย ๆ กันคือ แนวทางการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาลซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีต และกิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต .

2. แนวคิดทฤษฎีด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy implementation)

2.1) ความหมายของการการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เป็นแนวคิดที่ปรากฏอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์อยู่เป็นเวลานาน แต่ยังคงความชัดเจนของสาระองค์ความรู้ จึงทำให้ดูเหมือนไม่ได้มีความสำคัญในเชิงวิชาการ องค์ความรู้ดังกล่าวเริ่มมีความชัดเจนขึ้น อันเนื่องมาจากผลงานของ เออร์วินซี ฮาร์ โกร (Erwin c. Hargrove อ้างใน อาคม ใจแก้ว , 2533 : 64) ชื่อ “The Missing Link : The Study of the Implementation of Social Policy” ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมให้มากขึ้น เพื่อนำไปอธิบาย ปรากฏการณ์ทั่วไปได้ และจากการวิเคราะห์ของเพรสแมนและวิลดาฟกี (Pressman and Wildawsky , 1980 : 12) เรื่อง “Implementation” ได้อธิบายว่าเป็นการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ ซึ่งต่อมา แวนมีเตอร์ และ แวนโฮม (Donald S. Van Meter and Carl E. Van Hom, 1975 : 447) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น หมายถึงการดำเนินการโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ในภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จ โดยตรงตามวัตถุประสงค์ จากการตัดสินใจดำเนินนโยบาย ที่ได้กระทำก่อนหน้านี้แล้ว สำหรับ ชูซาน บาร์เรตต์ และ คอลลิน พัดจ์ (Barre and Rudge , 1981 : 12-13) ได้อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่จำเป็นที่จะพิจารณา ถึงความมีประสิทธิภาพ ของแต่ละนโยบาย แต่สิ่งที่สำคัญคือ การสังเกตถึงความเป็นหนึ่งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติแต่ละนโยบาย ด้วยการทำความเข้าใจ

เข้าใจว่า “อย่างไร” “ทำไม” ฉะนั้นการให้ความสำคัญในลักษณะเช่นนี้จึงควรมุ่งความสนใจไปสู่พฤติกรรม หรือการกระทำของกลุ่มบุคคล ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ตลอดถึงการแสวงหาคำตอบจากความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์จริง ที่เกิดขึ้นกับนโยบาย ซึ่งบาร์เรตต์ และพัชรา มองว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ ก็คือความต่อเนื่องตามลำดับขั้นตอนของการตอบสนอง ที่เริ่มจากการยอมรับในระดับแนวความคิด หรืออุดมการณ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ตลอดถึงสถานะความกดดันจากองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวนหนึ่งซึ่งจะเข้ามามีอิทธิพลควบคุมการกระทำนั้น แต่คำนิยามของ อี เอส ควอด (E.S. Quade อ้างใน จินตนา สิงหเทพ , 2540 : 15) มองการนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะของการทบทวนการเปลี่ยนแปลง โดยนิยามว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การเปลี่ยนแปลงโดยตรงที่เกิดขึ้นตามอาณัติของนโยบาย เป็นกระบวนการจัดการกับแบบแผนของการนำ คือการให้เกียรติต่อข้อกำหนด ที่เกิดขึ้นจากการที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเริ่มขึ้นภายหลังที่ตัดสินใจยอมรับวิธีการปฏิบัติเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ไปแล้ว

จากคำนิยามของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงการดำเนินการของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร ทั้งการภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งที่จะให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย บรรลุสำเร็จโดยตรง ทั้งนี้ลักษณะการดำเนินการจะต้องสังเกตและตรวจสอบได้ จากปรากฏการณ์ที่เป็นจริง.

2.2) การบริหารจัดการเพื่อการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ

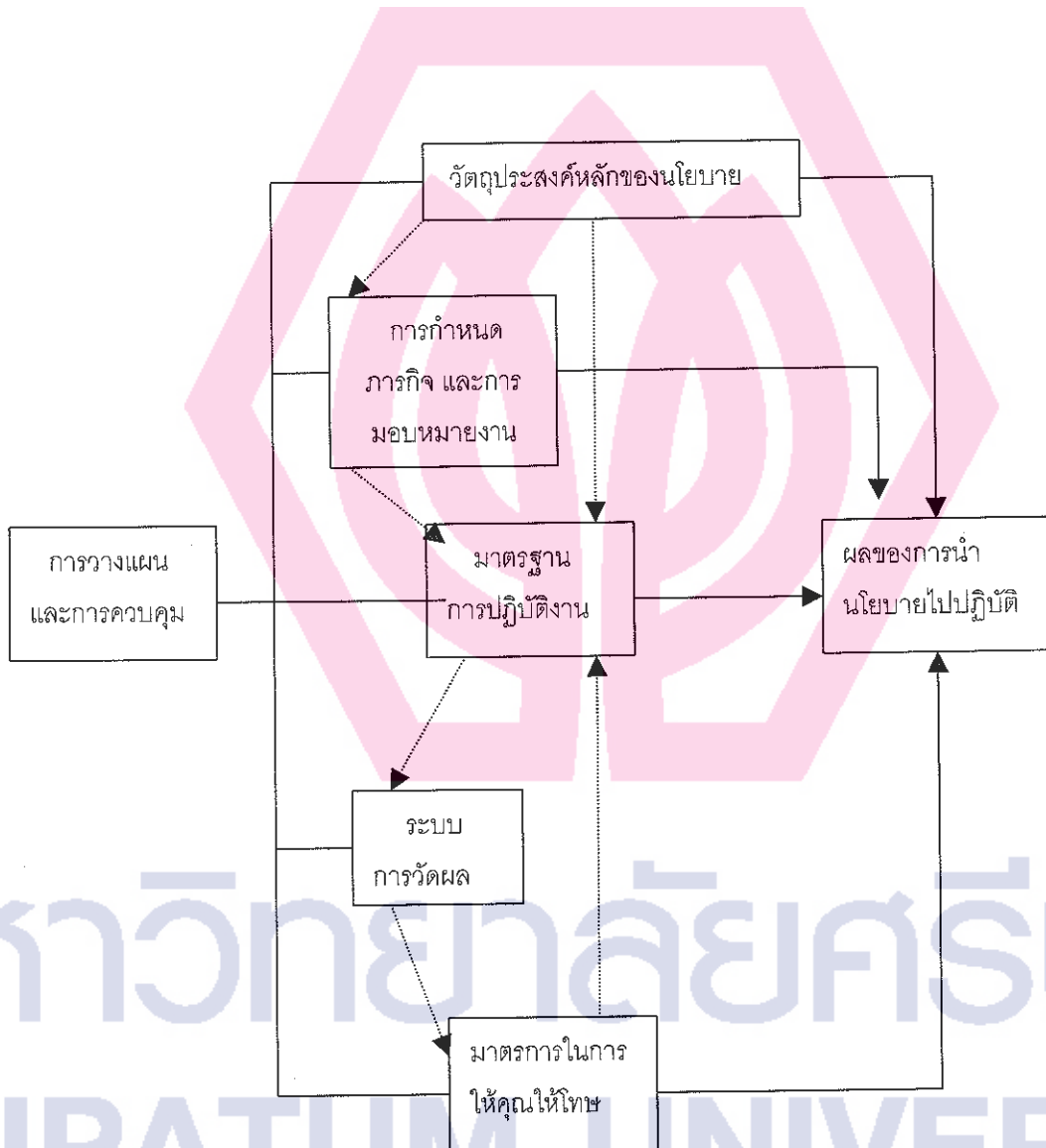
ในระยะเวลาที่ผ่านมา การดำเนินงานตามแผน หรือนโยบายต่าง ๆ ของชาติยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติเท่าใดนัก เนื่องจากการบริหารจัดการ ตามแผน หรือนโยบายของประเทศ เป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่ จึงควรต้องมีการแบ่งงานกันทำ เพื่อให้นโยบายมีการดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน มีการสอดประสานกันอย่างสอดคล้อง และนโยบายสามารถเกิดประโยชน์สูงสุดให้กับประชาชนในชาติได้อย่างสูงสุด โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน ควรเป็นหน่วยงานของรัฐมีการบริหารจัดการในลักษณะของการกระจายอำนาจไปยังหน่วยงานระดับล่าง มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งระดับนโยบาย และระดับการปฏิบัติ ทำให้ส่งผลถึงโครงการได้รับการดำเนินการให้เกิดผลทางปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ดังนั้นการแปลงแผนสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องคำนึงถึง โครงสร้าง กระบวนการและกลไกในการบริหารจัดการ งบประมาณ และบุคลากรให้มี

ความตระหนักถึงหลักการประสานงาน ภายใต้ระบบการจัดการพื้นที่กับภารกิจของหน่วยงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดแผนงาน โครงการดังกล่าวดังกล่าว ตลอดจนในทุกขั้นตอนของการนำสู่การปฏิบัติ ที่ได้ผลจะต้องเน้นการทำงาน การเรียนรู้ และเสริมสร้างความสามารถร่วมกันทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การกำหนดเป้าหมายแต่ละด้าน การร่วมกันปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผล โดยมีดัชนีชี้วัดร่วมกัน ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น มีการแบ่งอำนาจและความรับผิดชอบที่ตกลงร่วมกัน

3) แนวคิดเกี่ยวกับการวัดความสำเร็จและความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะ
แนวความคิดนี้เป็นการศึกษาว่า องค์กรต่าง ๆ สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้จะต้องมีปัจจัยอะไร เป็นเงื่อนไข สำคัญ ที่จะทำให้โครงการสำเร็จบรรลุมุ่งหมายของการพัฒนา ซึ่ง วรเดช จันทรร (2527:46) ได้แยกประเด็นความสนใจในการศึกษาออกเป็น 6 แนวทาง ดังนี้

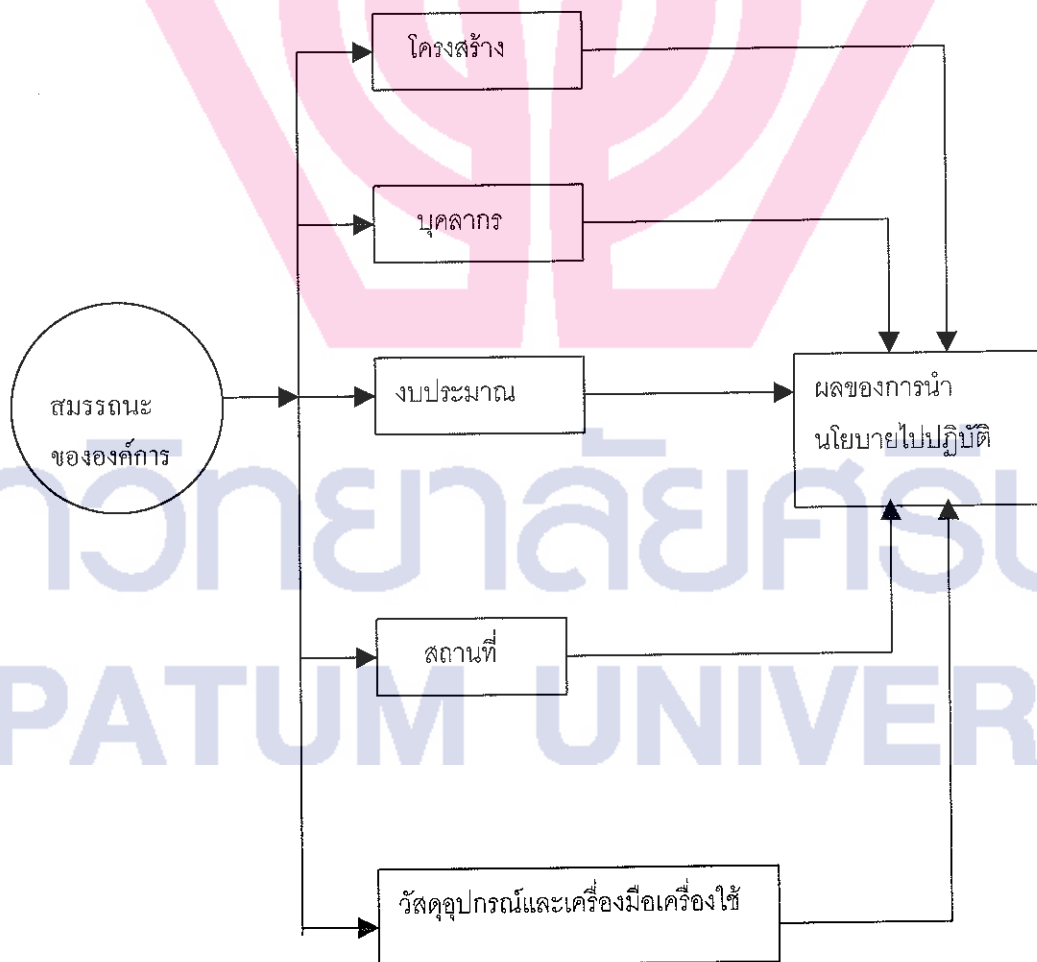
3.1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ตัวแบบนี้มุ่งเน้นสร้างประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุมโดยตัวแบบยึดฐาน (assumption) ว่านโยบายหรือโครงการที่ประสบความสำเร็จมีปัจจัยจากนโยบาย หรือโครงการนั้นมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานให้แก่หน่วยงานย่อยต่าง ๆ ขององค์กร มีระบบวัดผลการปฏิบัติงานและจัดระบบให้คนให้โทษการมีวัตถุประสงค์ชัดเจน ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจเป้าหมายชัดเจน ผู้บริหารกำหนดภาวะได้เด่นชัด มีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน ทำให้การประสานงานดี การมอบหมายงานทำให้กำหนดมาตรฐานงานได้ง่าย ทำให้เกิดระบบประเมินผลที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพว่าในการที่บริหารจะควบคุมตรวจสอบมาตรฐานที่เด่นชัด จะทำให้ระบบการให้คนให้โทษมีความเป็นธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบายหรือโครงการ ดังรายละเอียดผังแผนภาพที่ 2-1

แผนภาพที่ 2-1 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบที่ยืดหยุ่นเหตุผล

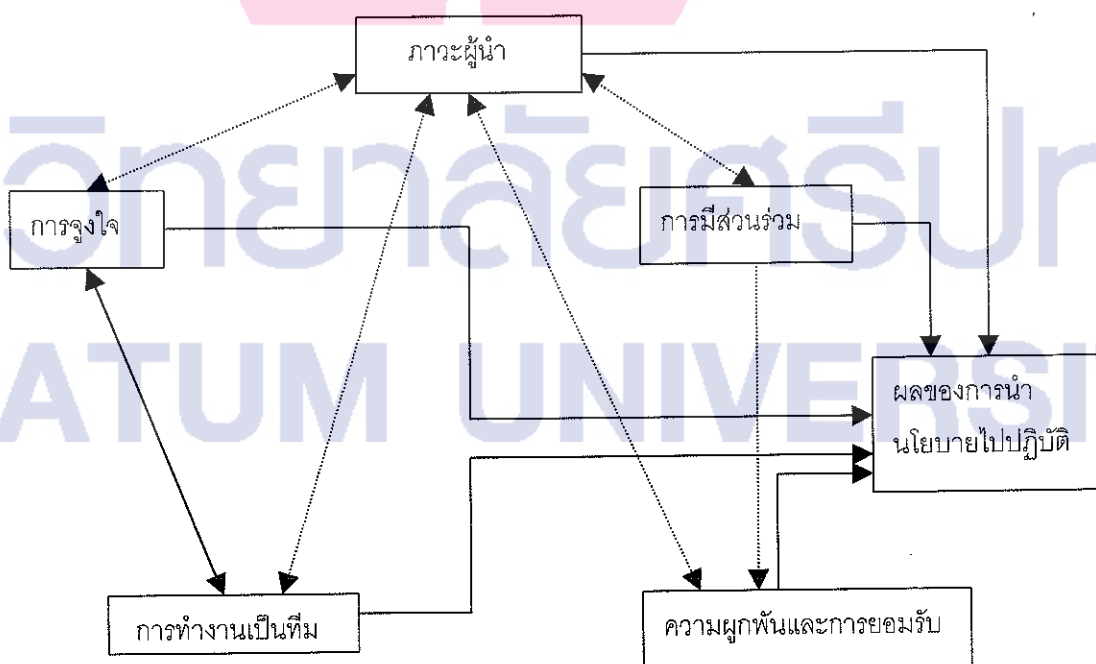
3.2) ตัวแบบการจัดการ (Management Model) ตัวแบบนี้ให้ความสนใจไปที่สมรรถนะขององค์กร เพราะเชื่อว่าความสำเร็จการนำนโยบายหรือโครงการไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับสมรรถนะขององค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า มีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด ในลักษณะนี้โครงการจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์กรต้องมีความรู้ ความสามารถทั้งทางด้านบริหาร และเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้องค์กรยังจะต้องเตรียมพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือใช้และงบประมาณ ดังรายละเอียดแผนภาพที่ 2-2 ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2-2 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางด้านการจัดการ

3.3) ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model) ตัวแบบนี้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การสร้างความผูกพัน และการยอมรับการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการดำเนินงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายหรือโครงการมาปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จจึงเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้สมาชิกในองค์การมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการยอมรับตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งการใช้การควบคุม หรือใช้อำนาจทางรูปนัยของผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ การแยกว่านโยบายเป็นเรื่องที่ควรมาจากระดับสูง และการปฏิบัติตามนโยบายเป็นเรื่องของผู้ที่อยู่ในระดับล่างเป็นเรื่องขัดต่อสภาพความเป็นจริง การทำให้ผู้ปฏิบัติตามตระหนัก ในความสำคัญของโครงการ และเห็นความสำเร็จของโครงการ ก็คือความสำเร็จของผู้ปฏิบัติและผู้ปฏิบัติและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน จึงน่าจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่ากลยุทธ์อื่น ๆ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นเรื่องของกระบวนการที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนด หรือวางกรอบนโยบายโดยถือว่านโยบายเหล่านี้มาจากตัวผู้ปฏิบัติเองโดยตรง ดังรายละเอียดแผนภาพที่ 2-3

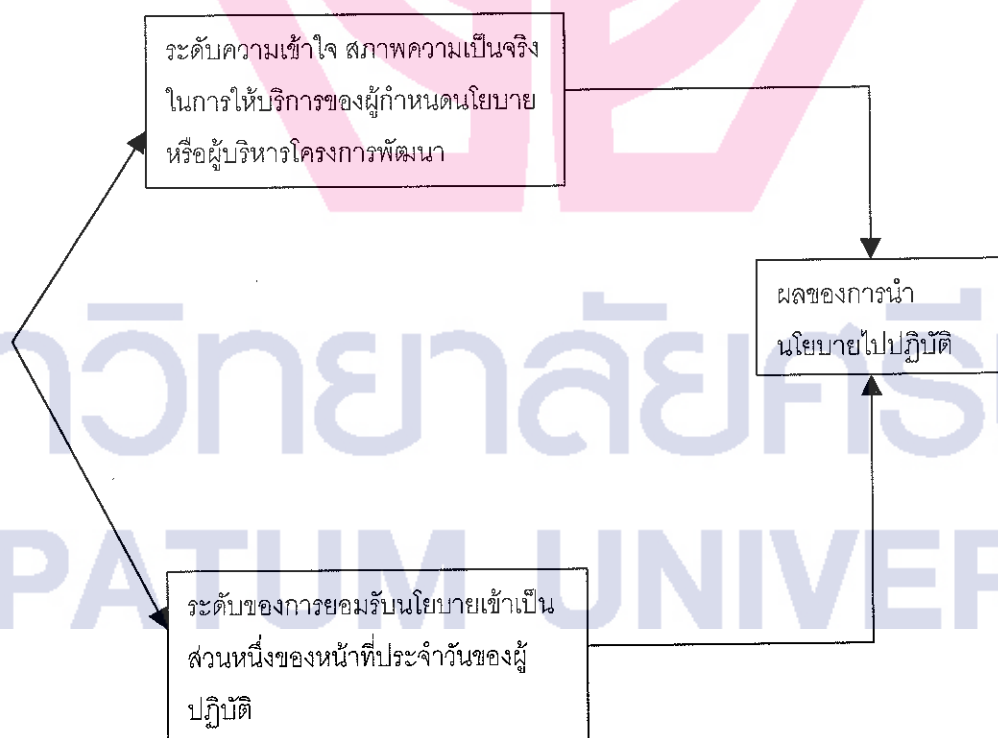
แผนภาพที่ 2-3 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ

3.4) ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Processes Model)

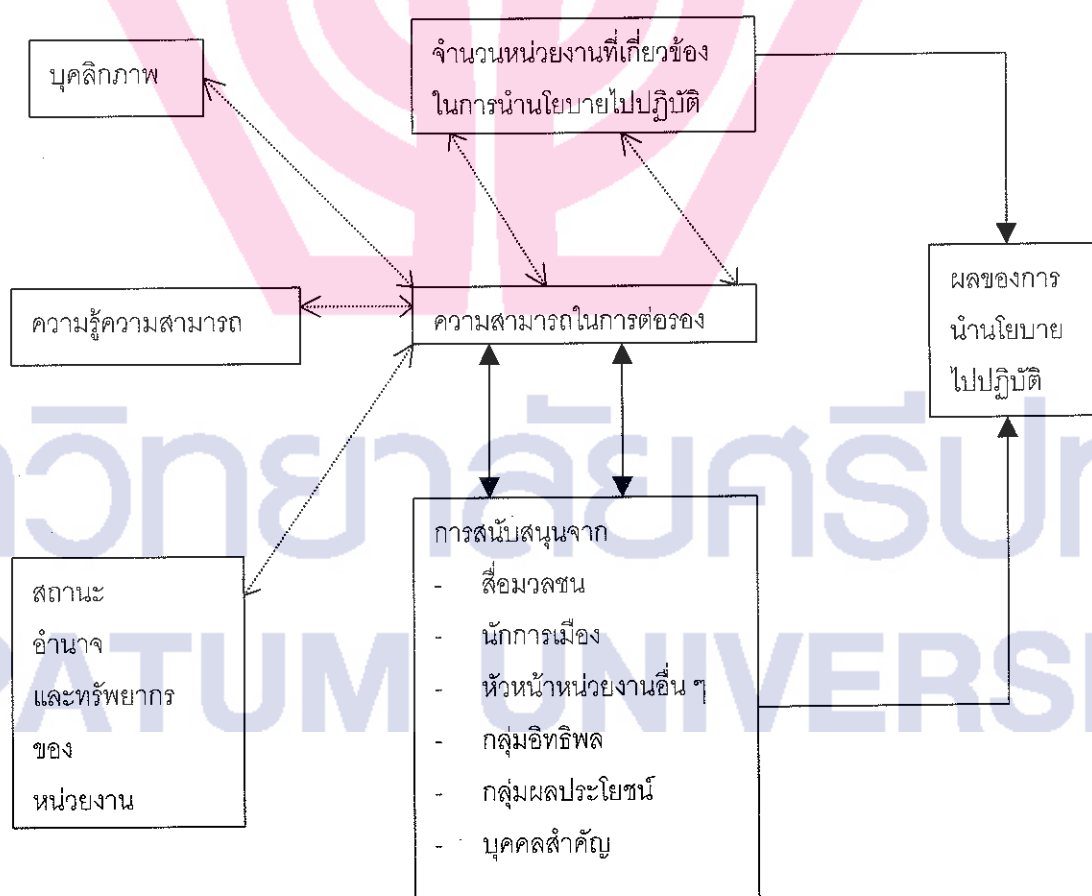
ตัวแบบนี้ เชื่อว่าอำนาจในองค์กรไม่ได้อยู่ในตำแหน่งทางรูปนัย (Formal Position) ซึ่งได้แก่ หัวหน้าองค์กรหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยเฉพาะอำนาจแท้จริงมีกระจายกระจายทั่วไปในองค์กร หมายความว่าสมาชิกทุกคนมีอำนาจใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่โดยผู้บังคับบัญชาควบคุมไม่ได้ การยึดยึดโครงการใหม่ที่จะมีผลกระทบ หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของข้าราชการเหล่านี้มักจะไร้ผล นอกจากข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติจะยอมรับ หรือปรับนโยบายแนวทางการปฏิบัติเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำ รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2-4

แผนภาพที่ 2-4 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางด้านกระบวนการของระบบราชการ

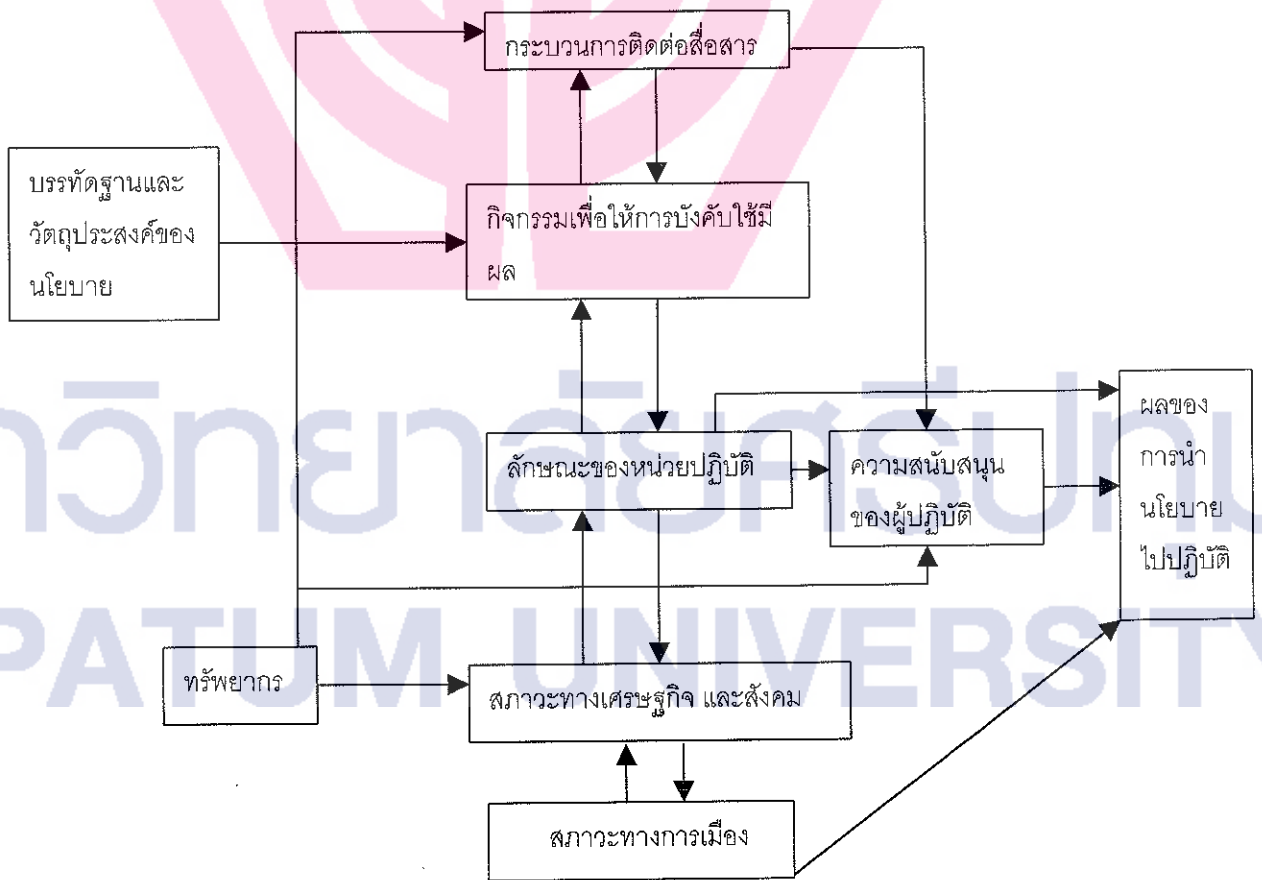
3.5) ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) ตัวแบบนี้ เชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายหรือโครงการไปปฏิบัติ เกิดจากความสามารถของผู้เล่น (Players) หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนองค์การกลุ่มหรือสถาบัน และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์การ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องการเผชิญหน้า การบริหารความขัดแย้งการแสวงหา การสนับสนุน การโฆษณาชวนเชื่อ ความสำเร็จของการนำนโยบาย หรือโครงการไปปฏิบัติส่วนหนึ่งขึ้นกับความสามารถในการเจรจา สถานะ อำนาจและทรัพยากรที่มีอยู่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจากนักการเมือง สื่อมวลชน หัวหน้าหน่วยงานอื่น ๆ กลุ่มอิทธิพลและผลประโยชน์ รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2-5

แผนภาพที่ 2-5 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้แบบทางการเมือง

3.6) ตัวแบบทั่วไป (General Model) ตัวแบบนี้ พัฒนาการมองการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยอาศัย พื้นฐานความรู้จาก 3 แนว ใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ ทฤษฎีองค์การ ผลกระทบของนโยบาย สาธารณะและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐแต่แนวความคิดที่มีอิทธิพลที่สุด และมีประโยชน์มากที่สุดต่อการนำนโยบายปฏิบัติต่อแนวความคิดทฤษฎีองค์การ หรือองค์การศาสตร์ ให้ความสำคัญต่อกระบวนการในการสื่อข้อความ ปัญหาด้านสมรรถนะขององค์การที่นำนโยบายปฏิบัติและความ สนับสนุนร่วมมือของผู้ปฏิบัติ แม้ว่าจะไม่ใช้การสานตัวแบบทั้ง 5 ตัวเข้าด้วยกัน แต่แนวของตัวแบบได้รวมตัวแปรตัวอื่น ๆ เข้าไว้มากพอที่จะช่วยให้การศึกษาสภาพทั่วไป ของปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ ในลักษณะที่กว้างกว่าตัวแบบอื่น ๆ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าตัวแบบนี้จะสามารถวิเคราะห์เจาะลึกเฉพาะส่วนได้เท่ากับตัวแบบอื่นของบางตัวแสดงความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายและผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการ รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2-6

แผนภาพที่ 2-6 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทั่วไป

ในด้านตัวชี้วัดของความสำเร็จของนโยบายที่นำไปปฏิบัติ จากการสำรวจ
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การนิยามและการวัดความสำเร็จ มักมุ่งการบรรลุเป้าหมายหรือ
วัตถุประสงค์ของการนำนโยบายที่หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐนำไปปฏิบัติ โดยทั่วไปจะวัดความ
สำเร็จใน 4 ลักษณะดังนี้

- 1) ระดับหรือร้อยละของการบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ในเวลา โดย
พิจารณาจากผลผลิต ของนโยบาย
- 2) การนำไป ใช้ประโยชน์โดยตรงกับประชาชน กลุ่มเป้าหมาย พิจารณาผล
ลัพธ์ของนโยบาย
- 3) ความต่อเนื่องของการนำไปปฏิบัติ เมื่อภายหลังโครงสร้างการสิ้นสุด
พิจารณาความต่อเนื่อง ของกิจกรรม ในลักษณะงานประจำ
- 4) การนำวิธีการดำเนินงานจากโครงการไปใช้ พิจารณาจากความเห็น และ
การนำวิธีเดิมไปใช้ในครั้งต่อไป

จะเห็นได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ จะต้องเกี่ยวข้องกับหลาย ๆ อย่างรวมทั้ง
บุคคลที่หลากหลาย และหน่วยงานต่าง ๆ อีกมากมาย ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงมักประสบปัญหา
อุปสรรคต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายบางครั้งอาจไม่
ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าดังนั้น นักวิชาการต่างได้เสนอความคิดไว้ว่า การกำหนดนโยบาย ควร
พิจารณา ให้ละเอียดและครอบคลุมถึงสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะของหน่วยงานที่มีหน้าที่
ที่รับนโยบายไปปฏิบัติ ตลอดจนควรจะได้พิจารณาล่วงหน้าถึงโครงสร้าง การบริหาร เช่น การ
วินิจฉัย สั่งการ หรือการตัดสินใจ ซึ่งในธรรมชาติของเพรสแมนและวิลคาฟสกี หัวใจของการนำ
นโยบายไปปฏิบัติ อยู่ที่การตัดสินใจ และผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังพบว่า ยิ่งขั้นตอนในการ
ทำงานยิ่งมีมาก อุปสรรคและปัญหาที่ไม่ได้คาดการณ์ก็ยิ่งเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ ฉะนั้นหากเป็นไปได้
ผู้กำหนดนโยบาย และนักวางแผนจึงน่าจะลดจำนวนขั้นตอนลงให้น้อยที่สุด เพื่อประโยชน์ในการ
ดำเนินงาน ยิ่งสลับซับซ้อนมากโอกาสจะเกิดปัญหาอุปสรรคที่ไม่คาดคิดก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น และสิ่งที่
นำคำนึงถึง คือ ความยากง่ายของปัญหา นโยบาย ซึ่งผู้กำหนดนโยบายควรจะให้ความสนใจก่อนที่
จะมาเป็นนโยบายดังกล่าว ซึ่งแต่ละตัวแบบที่กล่าวมานี้ มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน.

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000

มาตรฐาน ISO 14000 เป็นมาตรฐานที่ถูกต้องถูกพัฒนาขึ้นโดยคณะกรรมการด้านเทคนิค 207 (Technical Committee : TC 207) แห่งองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน (International Organization For Standardization) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดการธุรกิจที่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นให้ระบบมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในการควบคุม และปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของกระบวนการ ผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อลดหรือไม่ให้มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยเรียกมาตรฐานนี้ว่า “อนุกรมมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 SERIES” (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.)

สำหรับมาตรฐานที่สามารถยื่นขอรับการรับรองได้คือ ISO 14001 Environmental Management System : Specification with guidance for use ซึ่งเป็นมาตรฐานระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

1) กระบวนการปฏิบัติตามข้อกำหนด ISO 14001

ISO 14001 เป็นมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ถือเป็นข้อกำหนดองค์การที่มีความประสงค์จะขอผ่านการรับรองระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ซึ่งข้อกำหนดของ ISO 14001 ที่ต้องปฏิบัติ มีทั้งหมด 5 ข้อ ดังต่อไปนี้ (สถาบันสิ่งแวดล้อม ,2542หน้า 3-10)

1.1) ข้อกำหนดทั่วไป (General Requirements)

องค์การต้องจัดตั้งระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมขึ้นมาให้สอดคล้องตามข้อกำหนดทั้ง 4 ข้อ ในมาตรฐาน ISO 14001 และต้องมีการนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องสม่ำเสมอ

1.2) นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Policy)

ผู้บริหารระดับสูงขององค์การต้องเป็นผู้กำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมขององค์การ ซึ่งเป็นนโยบายที่แสดงถึง

1.2.1) เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจ ขนาด ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของกิจกรรม ผลิตภัณฑ์และบริการขององค์การ

1.2.2) รวมถึงความมุ่งมั่นที่จะมีการปรับปรุงปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ และป้องกันปัญหามลพิษ

1.2.3) รวมถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติข้อกำหนด กฎระเบียบต่างๆ รวมถึงข้อกำหนดต่างๆที่องค์กรเป็นสมาชิก

1.2.4) กำหนดกรอบในการตั้งและทบทวนวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม

1.2.5) กำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร มีการนำนโยบายไปปฏิบัติจริง และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

1.2.6) พร้อมอธิบายหรือสื่อให้พนักงานได้เข้าใจนโยบายนั้นๆ

1.3) การวางแผน (Planning)

1.3.1) ลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Aspects)

องค์กรต้องกำหนดวิธีการค้นหา วิเคราะห์ลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ ที่จะนำมาประเมินดูว่าลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น ประเด็นใดที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ (Significance Impacts) เพื่อที่จะสามารถควบคุมหรือผลักดันทางอ้อม ต่อลักษณะปัญหาเหล่านั้น องค์กรจะต้องพิจารณาลักษณะปัญหาที่สำคัญเหล่านั้น มาตั้งเป็นวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการแก้ไข ขณะเดียวกันจะต้องคอยปรับข้อมูลให้สอดคล้องตามเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ

1.3.2) กฎหมายและข้อกำหนด กฎระเบียบอื่นๆ

(Legal and other Requirements)

องค์กรต้องกำหนดให้มีวิธีการดำเนินการค้นหา รวบรวมข้อกำหนด, กฎระเบียบต่างๆ รวมถึงที่องค์กรเป็นสมาชิก โดยข้อกำหนดและระเบียบต่างๆที่จัดให้มี หรือสามารถค้นหาได้อย่างสม่ำเสมอ และจะต้องเป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริการขององค์กร

1.3.3) วัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objective and Targets)

องค์กรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร ในแต่ละส่วนของกิจกรรมและระดับภายในองค์กร เมื่อกำหนดและพิจารณาการตั้งวัตถุประสงค์ องค์กรจะต้องพิจารณาข้อกำหนดและกฎระเบียบ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมด้านการเงิน กระบวนการ ความต้องการทางธุรกิจ และ ในทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์และเป้าหมายจะต้องสอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการป้องกันปัญหาอุปสรรค เมื่อกำหนดขึ้นมาต้องมีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

1.3.4)แผนกิจกรรม/โครงการด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Program)

องค์กรจะต้องกำหนดแผนการเพื่อแสดงการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ซึ่งจะต้องรวมถึง

- (1) การมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบ ที่จะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในแต่ละแผนก หรือส่วน และแต่ละระดับขององค์กร
- (2) วิธีการ ระยะเวลา ที่จะดำเนินการ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายถ้าหากโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ แผนการจะต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

1.4) การนำไปปฏิบัติและกระบวนการ (Implementation and Operation)

4.1) โครงสร้างการจัดการและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Structure and Responsibility)

บทบาท อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบจะต้องระบุอย่างชัดเจน มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรและกระจายให้เข้าใจเพื่อที่จะได้มีการจัดการสิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ฝ่ายบริหารจะต้องจัดหาทรัพยากร ที่จำเป็นในการปฏิบัติและควบคุมระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรในที่นี้หมายถึง ทรัพยากรบุคคล ความชำนาญเฉพาะ เทคโนโลยี รวมถึงทรัพยากรด้านการเงินด้วย ผู้บริหารสูงสุดจะต้องแต่งตั้งตัวแทนฝ่ายบริหารขึ้นมาโดยเฉพาะ อาจจะมีหลายคนช่วยกันก็ได้ และไม่ว่าผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งมีงาน หน้าที่ความรับผิดชอบอื่นอยู่ด้วยก็ตาม จะต้องไม่มีผลต่องานที่มอบหมายให้เป็นตัวแทนฝ่ายบริหารและผู้บริหารจะต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อที่จะ

- (1) จัดให้มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดของ ISO 14001 นำระบบไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ
- (2) รายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อที่จะได้มีการทบทวน ปรับปรุงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ

4.2) การอบรม สร้างจิตสำนึก และขีดความสามารถ (Training Awareness and Competence)

องค์กรจะต้องระบุ หรือวิเคราะห์แจกแจงว่าบุคลากรระดับใดสมควรได้รับการอบรมในหัวข้อใด โดยบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าอันมีส่วนเกี่ยวข้องกับลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ จะต้องได้รับการอบรมอย่างเหมาะสม

จะต้องมีการกำหนดวิธีการที่จะทำให้พนักงานหรือสมาชิกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละหน้าที่ต่างๆ ในองค์กรได้ตระหนักถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้อย่างสม่ำเสมอเพื่อ

- (1) ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติให้สอดคล้องตามนโยบาย วิธีการ และข้อกำหนดต่างๆ ของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
- (2) ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ทั้งที่เกิดขึ้นจริงและอาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมหรืองานที่ปฏิบัติ และตระหนักถึงความสำคัญในการปรับปรุงในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ
- (3) ตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของพนักงานนั้น ๆ ที่จะช่วยทำให้บรรลุตามนโยบาย สอดคล้องตามวิธีการและข้อกำหนดของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเตรียมความพร้อมและตอบสนองเหตุการณ์ฉุกเฉิน
- (4) ตระหนักถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากที่ไม่ปฏิบัติตามวิธีการต่างๆ ของกระบวนการ บุคลากร ที่ปฏิบัติงานหรือมีหน้าที่โดยตรงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ต้องมีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติตามหน้าที่นั้นๆ อาจจะใช้การศึกษ การอบรม หรือประสบการณ์

4.3) การสื่อสาร ถ่ายทอด ประชาสัมพันธ์ (Communication)

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม องค์กรจะต้องจัดทำวิธีการต่างๆ และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอดังต่อไปนี้

- 4.3.1) วิธีการสื่อสารภายในระหว่างและแต่ละระดับ แต่ละส่วนต่างๆ ภายในองค์กร

4.3.2) วิธีการรับ บันทึก การตอบสนองต่อข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ที่เป็น การสื่อมาจากผู้สนใจ ผู้เกี่ยวข้องต่างๆที่มาจากภายนอกองค์กร องค์กรจะต้องพิจารณากระบวนการสื่อสารเกี่ยวกับลักษณะปัญหาด้าน สิ่งแวดล้อมต่อผู้เกี่ยวข้องของภายนอกองค์กรและจะต้องมีการบันทึกการตัดสินใจด้วย

4.4) เอกสารระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMS Documentation) องค์กรต้องจัดหาข้อมูล เอกสาร ที่อาจอยู่ในรูปกระดาษ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างสม่ำเสมอเพื่อแสดงถึง

- (1) ข้อกำหนดหลักของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และแสดงความ เกี่ยวข้องสัมพันธ์ของเอกสารดังกล่าว
- (2) แสดงถึงความเกี่ยวข้องของเอกสารต่างๆ

4.5) การควบคุมเอกสาร (Document Control) องค์กรจะต้องกำหนดวิธีการควบคุมที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน ISO 14001 และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าเอกสารเหล่านั้น

- (1) อยู่ที่ไหน
- (2) มีการทบทวน ปรับปรุงตามความจำเป็น และเห็นชอบโดย บุคคลที่มีอำนาจเกี่ยวข้องเป็นระยะๆอยู่เสมอ
- (3) เป็นเอกสารฉบับถูกต้องล่าสุดและมีจุดที่จำเป็นต้องใช้งาน
- (4) เอกสารที่ยกเลิกไม่ได้ใช้งานแล้ว จะต้องนำออกมาจากจุดที่ใช้งาน หรือมิเช่นนั้น ก็ต้องหาวิธีที่ป้องกันการใช้งานที่ผิดพลาดของเอกสาร ที่ยกเลิกแล้ว
- (5) เอกสารที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว จะต้องเก็บตามระยะเวลาที่ข้อกำหนด กำหนด หรือตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้งานในช่วงเวลาที่กำหนด อย่างชัดเจน

เอกสารจะต้องชัดเจน ระบุวันที่ รวมถึงวันที่ปรับปรุงแก้ไข และอ่านง่าย การเก็บรักษา จะระบุเวลาการเก็บที่ชัดเจน การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ ในการเขียนเปลี่ยนแปลงเอกสารต่างๆ จะต้องระบุอย่างชัดเจน

4.6) การควบคุมกระบวนการ (Operation Control)

องค์กรจะต้องแสดงกระบวนการ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญ ซึ่งจะต้องสอดคล้องตามนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย องค์กรจะต้องวางแผนกิจกรรมและกระบวนการเหล่านี้ รวมถึงการบำรุงรักษาเครื่องจักร/เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่ามีการดำเนินภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด หรือแนวทางที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) มีการจัดทำวิธีการปฏิบัติเป็นเอกสารที่ครอบคลุมกิจกรรม สถานการณ์ต่างๆ เมื่อหากไม่มีการปฏิบัติและดำเนินการตามวิธีการดังกล่าว จะส่งผลทำให้ไม่สอดคล้องตามนโยบายและวัตถุประสงค์ และมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
- (2) กำหนดค่าเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ เกณฑ์ของการปฏิบัติลงในวิธีการดังกล่าว
- (3) มีการจัดทำวิธีการปฏิบัติกับผลิตภัณฑ์ หรือบริการ อันเกี่ยวข้องกับลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ที่หน่วยงานมีการนำเข้ามาใช้ในหน่วยงานของตนเอง ขณะเดียวกันก็จะต้องมีการสื่อสารวิธีการ ข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องถึงผู้ขาย/ผู้ส่งมอบ/ลูกค้าด้วย

4.7) การเตรียมพร้อม และการตอบสนองในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Preparedness and Response)

องค์กรจะต้องกำหนดวิธีการในการเตรียมความพร้อม และตอบสนองต่อสถานการณ์อุบัติเหตุ และสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อที่จะป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดติดตามมา กับสถานการณ์ดังกล่าว องค์กรจะต้องทบทวนแก้ไขวิธีการตามความเหมาะสมในส่วนของ การเตรียมความพร้อมและตอบสนองสถานการณ์อุบัติเหตุและฉุกเฉิน ทั้งก่อนที่จะเกิดขึ้นและหลังจากเกิดภาวะเหตุการณ์ฉุกเฉินและจะต้องมีการซ้อม หรือทดสอบวิธีการที่เกี่ยวข้องเท่าที่จะทำได้

1.5) การตรวจและการปฏิบัติการแก้ไข

1.5.1) การตรวจสอบและการวัดผล (Monitoring and Measurement)

องค์กรต้องกำหนดวิธีการที่เป็นลายลักษณ์อักษรในการตรวจสอบและวัดผลค่าปัจจัยคุณลักษณะต่างๆ ของกระบวนการและกิจกรรมที่สามารถส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ ในการนี้จะต้องมีการบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะสามารถตรวจสอบย้อนถึงที่มาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการควบคุมกระบวนการ การตรวจติดตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจวัด จะต้องมีการสอบเทียบ และมีการเก็บบันทึกลายลักษณ์อักษรในการทบทวนเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ

หน่วยงานจะต้องมีการทบทวนเป็นระยะๆ โดยจัดทำเป็นวิธีการที่เป็นลายลักษณ์อักษรในการทบทวนเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ

1.5.2) ข้อบกพร่อง การแก้ไข และการป้องกัน (Non conformance and Corrective and Preventive Action)

องค์กรจะต้องกำหนดวิธีการในการบ่งบอกความรับผิดชอบ และอำนาจในการดำเนินการหาสาเหตุข้อบกพร่อง ดำเนินการในการบรรเทาผลกระทบตามเหตุ หาวิธีการแก้ไขและป้องกัน

การดำเนินการแก้ไขป้องกัน เพื่อจะกำจัดสาเหตุที่มีจริง และอาจจะเป็นสาเหตุของข้อบกพร่องจะต้องเหมาะสม ไม่ทำให้ปัญหาขยายลุกลามมากขึ้น และพื่อเหมาะแก่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ

หน่วยงานจะต้องดำเนินการและบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ลงในวิธีการที่เป็นลายลักษณ์อักษร ด้วยหากมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการอันเกิดจากการแก้ไขและป้องกันนั้นๆ

1.5.3) การบันทึก (Record)

หน่วยงานต้องกำหนดวิธีการบ่งชี้ การเก็บ และการทำลายบันทึกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม บันทึกในที่นี้ต้องรวมถึง การอบรม ผลการตรวจสอบ และการประชุมทบทวน

บันทึกทางด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องชัดเจน ค้นหาได้ง่ายเพื่อที่จะสามารถตรวจสอบ ได้ถึงกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่เกี่ยวข้อง บันทึกทางด้านสิ่งแวดล้อมจะต้องมีการเก็บและรักษาที่สามารถเรียกดูได้ง่าย และป้องกันการเสียหาย เลื่อนหาย หรือสูญหาย ระยะเวลาการเก็บจะต้องกำหนดและบันทึก ได้อย่างชัดเจน

1.5.4) การตรวจสอบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System Audit)

หน่วยงานต้องกำหนดแผนการและวิธีการในการตรวจสอบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นระยะๆเพื่อ

(1) ตรวจสอบว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่นั้น สอดคล้องตามแผนของระบบการจัดการหรือไม่ รวมถึงสอดคล้องตามข้อกำหนดของ ISO 14001 และระบบต้องมีการนำไปปฏิบัติและดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

(2) นำผลของการตรวจสอบเป็นข้อมูลให้ฝ่ายบริหาร แผนการตรวจสอบรวมถึงกำหนดการ จะต้องขึ้นอยู่กับความสำคัญของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและผลการตรวจสอบที่ผ่านมา เพื่อให้ชัดเจนขึ้น วิธีการตรวจสอบต้องครอบคลุมการตรวจสอบ ความถี่ วิธีการ และหน้าที่ความรับผิดชอบ ข้อกำหนดสำคัญสำหรับการตรวจสอบ และการรายงานก็ต้องชัดเจนด้วย

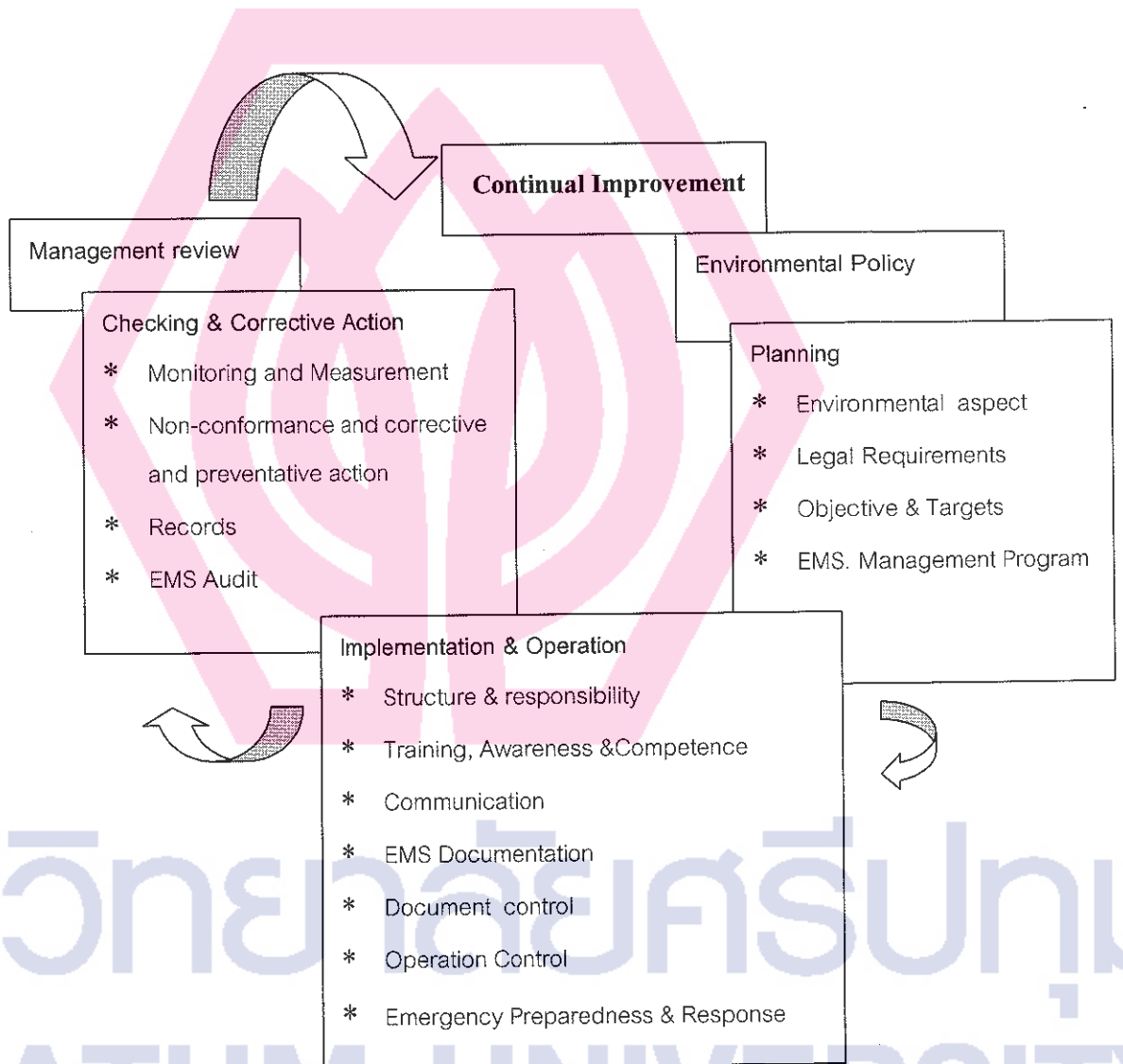
1.6) การทบทวนโดยฝ่ายบริหาร (Management Review)

ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร จะต้องมีการทบทวนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามข่าวสารที่เห็นว่าเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจว่ามีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพียงพอ และมีประสิทธิผลในกระบวนการทบทวนจะต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่จะเป็นที่ใช้พิจารณา ทบทวนและต้องมีการบันทึกการประชุมทบทวนนี้ด้วย

ในการประชุม ควรจะมีหัวข้อว่าสมควรจะมีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย วัตถุประสงค์ และผลการตรวจสอบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ต่างๆ และมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

จากข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO 14001 จะต้องทำเป็นกระบวนการ แสดงได้ดังแผนภาพวงจรแห่งการพัฒนา (Continual Improvement) ดังนี้

แผนภาพที่ 2-7 แผนภาพวงจรแห่งการพัฒนา (Continual Improvement)

ตารางที่ 2-1 สรุปข้อกำหนดตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001

ข้อกำหนด	รายละเอียดข้อกำหนด
0	บทนำ
1	ขอบข่าย
2	เอกสาร
3	บทนิยาม
4	ข้อกำหนดต่าง ๆ ของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
4.1	ทั่วไป
4.2	นโยบายสิ่งแวดล้อม
4.3	การวางแผน
4.3.1	ลักษณะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
4.3.2	กฎหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ
4.3.3	วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
4.3.4	โครงการจัดการสิ่งแวดล้อม
4.4	การนำไปใช้งานและการปฏิบัติงาน
4.4.1	โครงสร้างและความรับผิดชอบ
4.4.2	การฝึกอบรม จิตสำนึก และความสามารถ
4.4.3	การสื่อสาร
4.4.4	เอกสารระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
4.4.5	การควบคุมเอกสาร
4.4.6	การควบคุมการปฏิบัติการ
4.4.7	การเตรียมพร้อม และการตอบสนองในภาวะฉุกเฉิน
4.5	การตรวจและการปฏิบัติการแก้ไข
4.5.1	การเฝ้าติดตามและการวัด
4.5.2	การปฏิบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์และการปฏิบัติแก้ไขและการป้องกัน
4.5.3	บันทึก
4.5.4	การตรวจติดตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
4.6	การทบทวนของฝ่ายบริหาร

2.2 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมชาย อัมพันทอง 2532, : 90 ทำการศึกษาเรื่อง “ ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย โดยได้ ทำแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูล หากผู้บริหารในโรงเรียนหรือผู้ที่รักษาการ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เป็นหัวหน้าสถานศึกษาสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญกระทรวงศึกษาธิการในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 104 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีคะแนนความรู้เกี่ยวกับปัญหา สิ่งแวดล้อมในประเทศไทย โดยมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยระดับปานกลาง

ผู้บริหารเพศชาย - หญิง มีความรู้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ระดับการศึกษา , ภูมิภาค , ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง , การได้รับรู้ข่าวสาร ส่วนเจตคติที่มีต่อปัญหา สิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ไม่ขึ้นอยู่กัเพศ, ภูมิภาค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนระดับ ศึกษาและระยะเวลาดำรงตำแหน่งผู้บริหารและได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อเจตคติ ณ ระดับนัยสำคัญ ที่ ระดับ 0.05

ส่วนพฤติกรรมที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในเชิงบวก ระดับมาก / ปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย โดยตัวแปรด้านเพศภูมิภาค ส่วนมีโดยดำรงตำแหน่ง และการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05ส่วนระดับศึกษา ไม่ขึ้นอยู่ กับพฤติกรรมการรับรู้

บรรชัย สืบสังข์ 2535 ,หน้า 111-117 ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง ขอนแก่น โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชากรที่อาศัยในเขตเทศบาล จำนวน 400 ราย ผลการวิจัย พบว่า

(1) ปัจจัยด้านความรู้ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น มีความรู้เกี่ยวกับสิ่ง แวดล้อมในระดับปานกลาง แต่มีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง

(2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมเกี่ยวกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อม พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ อายุรายได้ และการได้รับข่าวสาร เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

(3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรม เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ในลักษณะความสัมพันธ์หลายตัวแปร พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล/ความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรด้าน อาชีพ การได้รับข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และตัวแปรด้านอายุ การได้รับข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สุมาลี ศรีสม 2537, :68-71 ทำการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา รวบรวมข้อมูลจากกอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 238 ราย ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยส่วนรวมในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นรายชื่อ พบว่าชื่อที่อาจารย์วิทยาลัยศึกษา มีความคิดเห็นระดับดีมากได้แก่ สิ่งแวดล้อมป่าไม้ ,ปัญหาน้ำเสีย , ขยะ ปัญหามลพิษทางอากาศ , เสียง, การสอนสิ่งแวดล้อมแก่เยาวชน เช่นการแก้ไขปัญหาล้างสำหรับสิ่งแวดล้อมระยะยาว

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ตามประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน พบว่าอาจารย์ทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน และมีทัศนคติรอบรู้ในระดับดี แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าประสบการณ์การทำงานมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนคติที่ดีกว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป

รัชนี ภัคโสภา 2538, : 135-171 ทำการศึกษาเรื่อง “การนำนโยบายการพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติ ศึกษากรณี เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” โดยเก็บรวบรวมจาก ผู้บริหารเทศบาลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติจำนวน 25 ราย คณะกรรมการชุมชนย่อย 45 ราย ประชากรในเขตเทศบาล 5 ชุมชน ชุมชนละ 20 ราย รวมเป็น 100 ราย ผลการศึกษาพบว่า

(1) นโยบายพัฒนาชุมชนเมืองของกรมการปกครอง ขนาดความชัดเจน ด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย

(2) หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีลักษณะเป็นหน่วยงานขนาดเล็ก และใหม่ ทำให้ขาดแคลนทรัพยากรในการบริหาร

(3) ข้าราชการดังกล่าว มีความรู้ ความสามารถ และความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำ การแต่งตั้งคนงานลูกจ้าง มาเป็นทีมปฏิบัติงาน ทำให้ขาดความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน

(4) ขาดแคลนทรัพยากรในการบริหารโครงการ ซึ่งได้แก่ งบประมาณ และคุณภาพของบุคลากร มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ทางดำเนินงาน และการประสานงานไม่มีประสิทธิภาพ

(5) การใช้ข้อมูลและกระบวนการติดต่อในการบริหารในรายการ ซึ่งได้แก่ การใช้ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน มีค่อนข้างน้อย และไม่

(6) ความต้องการของกลุ่มบุคคลเป้าหมายของนโยบาย ยังไม่ได้รับการตอบสนองอย่างแท้จริงในการเข้าร่วมกิจกรรมในรายการ กลุ่มประชาชนทั่วไป ไม่รู้จัก เนื่องจากมีภาวะในการประกอบอาชีพทำมาหากิน จึงไม่มีเวลาเข้าร่วมทำกิจกรรม

ภุริฉัตร เชิดชู 2539 ,: 117-112 ทำการศึกษา การนำนโยบายโสเภณีเด็กไปปฏิบัติ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตำรวจนครบาล จำนวน 196 ราย และกลุ่มโสเภณีเด็ก จำนวน 45 ราย จากการศึกษา พบว่า

(1) การดำเนินนโยบายปราบปรามโสเภณีเด็กขาดความต่อเนื่อง ในการกำหนดนโยบายเป็นนโยบายที่ดี ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ และโสเภณีเด็ก ส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับนโยบายการปราบปรามโสเภณีเด็กซึ่งเป็นสิ่งที่ดี และสอดคล้องกับสภาพการณ์เงื่อนไขทางสังคม แต่การปฏิบัติ ควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีหน่วยงานสนับสนุนเพื่อให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

(2) การดำเนินงานปราบปรามโสเภณีเด็กไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากขาดปัจจัยทางด้านงบประมาณ เครื่องมือการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์

(3) มาตรการทางกฎหมายไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่าตัวกำหนดตามมาตรการ โทษที่กำหนดไว้เป็นบทลงโทษแก่ผู้กระทำผิด เป็นโทษเล็กน้อยไม่รุนแรง จึงเป็นเพียงมาตรการยับยั้งหรือปรามเท่านั้น

(4) ขาดความร่วมมือจากโสเภณีเด็กในการดำเนินงาน จากการศึกษาพบว่าโสเภณีเด็กขาดความร่วมมือที่จะชี้แหล่งการค้าประเวณีให้กับตำรวจ ซึ่งเกิดจากความหวาดกลัวจึงทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจขาดความร่วมมือ ก่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่บรรลุผลสำเร็จ

สุธี สมุทธะประภูติ 2540 ,:102-103 ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม ศึกษาเฉพาะกรณี โรงงานผลิตชิ้นส่วนตัวถังรถยนต์ บริษัทสยามกลการและนิสสัน จำกัด โดยทำการสอบถามพนักงานจำนวน 183 ราย ด้าน

ความรู้ ,ทัศนคติเกี่ยวกับมาตรฐาน ISO 9000 และการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ด้านคุณลักษณะของนวัตกรรม ได้แก่ ประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น ความเข้ากันได้ ความสลับซับซ้อน ความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ และความสามารถสังเกตได้ ผลการศึกษาพบว่า

พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน ISO 9000 ในระดับปานกลาง มีทัศนคติต่อมาตรฐาน ISO 9000 อยู่ในระดับดี และการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ระดับดีเช่นกัน ส่วนปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน มีการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ส่วนพนักงานที่มีรายได้ต่างกัน มีการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

เมื่อวิเคราะห์ หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ กับการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ด้านความเข้ากันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และด้านความสลับซับซ้อน ด้านความสามารถสังเกตได้ ที่นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ส่วนความสัมพันธ์กับการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ด้านประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น และด้านความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สิริรัตน์ เมืองสมุทร 2540, :บทคัดย่อ ทำการศึกษาเรื่อง “ ความรู้และความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงแรม ในเขตเมืองพัทยา ต่อนโยบายการกำหนดเขตควบคุมมลพิษ ” โดยศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการทำงาน ขนาดของโรงแรม ประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการติดตามเหตุการณ์ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม สอบถามผู้บริหารโรงแรมเขตเมืองพัทยา จำนวน 100 แห่ง ผลการศึกษาสรุปว่า

- (1) ผู้บริหาร โรงแรม ในเขตเมืองพัทยา มีความรู้ต่อนโยบายการกำหนดเขตควบคุมมลพิษ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
- (2) ผู้บริหาร โรงแรม ในเขตเมืองพัทยามีความคิดเห็นต่อนโยบายกำหนดเขตควบคุมมลพิษ
- (3) ปัจจัยข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาการทำงาน การติดตามเหตุการณ์ข่าวสารสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความรู้ และความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงแรม ในเขตเมืองพัทยา ต่อนโยบายการกำหนดเขตควบคุมมลพิษ
- (4) ขนาดของ โรงแรม ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ความรู้ของผู้บริหาร โรงแรม ในเขตเมืองพัทยา ต่อนโยบายการกำหนดเขตควบคุมมลพิษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

(5) ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ความรู้ของผู้บริหาร โรงแรมในเขตเมืองพัทยา ต่อนโยบายการกำหนดเขตควบคุมมลพิษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

จินตนา สิงห์เทพ 2540 ,:70-75 ทำการศึกษาเรื่อง “ การนํานโยบายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา “ โดยการสัมภาษณ์ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสัมภาษณ์คณะกรรมการจัดทำแผนเพื่อการพัฒนาจังหวัด และศึกษาเอกสารเกี่ยวกับลักษณะนโยบาย ความชัดเจนใช้วัตถุประสงค์การกำหนดกิจกรรม และมอบหมายงานสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น มาตรการควบคุมและประเมินผล และโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในระดับนโยบาย ที่จังหวัดได้ดำเนินการใช้ งบประมาณ 2537-2540 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ นโยบาย วัตถุประสงค์ ในระดับกระทรวงเป็นวัตถุประสงค์อย่าง กว้าง ๆ ทำให้ไม่มีความชัดเจน

(2) การกำหนดกิจกรรมและการมอบหมายงาน จากการศึกษาพบว่า การมอบหมายงานในรูปของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม ซึ่งมาจากหลายหน่วยงาน ทำให้รูปของคณะกรรมการไม่มีอำนาจในการจัดการผู้กระทำผิด เป็นเพียงการกล่าวตักเตือนเท่านั้น

(3) มาตรการควบคุมและประเมินผล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ยังไม่มีมาตรการในการควบคุมสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง จากการศึกษาพบว่า นโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมของจังหวัดไม่ได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้นเท่าที่ควร เนื่องจากการแก้ไขปัญหาต้องใช้งบประมาณที่สูงมากงบประมาณที่ได้รับอนุมัติในแต่ละปีได้ไม่ถึงร้อยละ 50 และปัญหาด้านโครงสร้างอำนาจที่มีอิทธิพลนอกเหนือปฏิบัติงานของข้าราชการประจำจังหวัด ทำให้บางครั้งข้าราชการไม่สนใจกับเรื่องที่เกิดขึ้น

(4) การประสานกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ พบว่า ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ยกเว้นเมื่อขอความร่วมมือใช้กำลังจับกุมหรือตักเตือนผู้ที่กระทำผิด (โรงงานอุตสาหกรรม) โดยประเมินจากการร้องเรียนของประชาชนจากการร้องเรียนของประชาชนส่วนหนึ่ง มักจะไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

(5) โครงสร้างขององค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย จากการศึกษาพบว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยตรงจากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ

สิ่งแวดล้อมผู้ที่ปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ขาดความรู้/ความชำนาญ และ ความเพียงพอ

มงคล แก้วแสงอ่อน 2540:56-60 ทำการศึกษาเรื่อง “การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ ศึกษาการขอกู้ยืมเงินทุนจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เฉพาะในเขตจังหวัด ปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในระดับมัธยม ศึกษาปีที่ 6 กรมสามัญศึกษาและกรมศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ และผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตร วิชาชีพ 3 (ปวช.) ,ปวส. , และ ปวท. ในเขตจังหวัดปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับต่าง คณะกรรมการผู้ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาให้ทุน และผู้ปฏิบัติตามระเบียบ วิธีปฏิบัติของกองทุน จากส่วนกลาง 10 ราย จากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 5 ราย และปทุมธานี 5 ราย

ผลการศึกษา พบว่า

(1) ปัญหาด้านประสิทธิภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เกิดจากการขาดความรู้และความเข้าใจ ในขั้นตอนการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกองทุนฯ มีน้อย และมีงานต้องทำประจำ ทำให้การทำงาน เกี่ยวกับกองทุนฯ ขาดประสิทธิภาพ ความไม่เข้าใจในนโยบาย และเอกสารที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนการ ดำเนินงานมีความยุ่งยาก ทำให้การดำเนินงานด้านเอกสารใช้เวลานาน และเกิดความสับสนในรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสาร

(2) ปัญหาด้านงบประมาณ จำนวนเงินที่ให้กู้ไม่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพ เศรษฐกิจ ทำให้จำนวนรายได้ที่กำหนดในแต่ละเดือนต่ำ

(3) ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ไม่กระฉับกระชวย รายละเอียดของขั้นตอนการกู้ยืมจำนวนจากกองทุนฯที่ชัดเจน ทำให้การเกิดความเข้าใจผิดขึ้นได้กับผู้ปกครอง

กุศลมาลย์ มานแมนสกุล ,2540 :60-65 ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ การจัดโครงการสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับด้านสิ่งแวดล้อม จากกรมสามัญศึกษา :กรณีศึกษา โรงเรียนสารวิทยา กรุงเทพมหานคร” โดยทำการศึกษาเรื่องของโครงการ บุคลากร กิจกรรม งบประมาณทำการรวบรวม ข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสำรวจข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 ราย ผู้รับผิดชอบโครงการ 20 ราย และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 60 ราย

ผลการศึกษาพบว่า โครงการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสารวิทยา มีวัตถุประสงค์ในการจัดเพื่อให้ นักเรียนบุคลากรในโรงเรียนรวมทั้งชุมชน มีความตระหนักถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึก ให้รักและห่วงใยสถานแวดล้อม ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ผู้จัดการทำงานเป็นหมู่คณะ และรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวม ซึ่งโรงเรียนสารวิทยาประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรม รมณรงค์ และรักษาสิ่งแวดล้อมด้านนี้มาก

(1) บุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ผู้บริหาร ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีความทุ่มเททำงานอย่างเต็มที่ พร้อมติดตามประเมินผลงาน เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

(1.1) ครู ที่พร้อมเต็มใจ และหวังพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

(1.2) นักเรียน ที่รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ นักเรียนในโรงเรียนสารวิทยาส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือ ในการจัดโครงการสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี

(2) งบประมาณ

โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอกับกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมโดยมีการวางแผนการใช้งบประมาณล่วงหน้า ส่วนใหญ่งบประมาณที่ใช้มาจาก งบบำรุงการศึกษา และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ

(3) การดำเนินงานอย่างจริงจัง

โรงเรียนสารวิทยามีการดำเนินงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่องมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึงแม้ว่าช่วงแรกโรงเรียนดำเนินการรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อประกวด แต่การดำเนินงานในปีต่อ ๆ มาเป็น ไปเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากร ในโรงเรียน

(4) ความร่วมมือร่วมใจในโรงเรียน บ้าน และชุมชน

การดำเนินงานของโรงเรียนสารวิทยา ใช้ระบบความร่วมมือจากบ้าน โดยสมาคมผู้ปกครองของโรงเรียน ให้การสนับสนุนทั้งทางด้านทุนทรัพย์และแรงงานในการร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งในโรงเรียนและบริเวณชุมชนที่โรงเรียนด้วย คนในชุมชนก็ให้ความร่วมมือในการจัดรายการที่ทางโรงเรียนจัดเป็นอย่างดี

บัณฑิต วัณยุรัตน์ ,2540 : 50-58 ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยอาศัยหลักการผู้สร้างมลภาวะเป็นผู้จ่ายของผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง จำพวกที่ 3 จำนวน 183 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยอาศัยหลักการผู้สร้างมลภาวะเป็นผู้จ่าย ตามตัวแปรต่างๆ ได้แก่ เพศ, อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน รายได้ การได้รับข่าวสาร ข้อมูล และการศึกษาระบบการบริหารโรงงาน ไม่แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

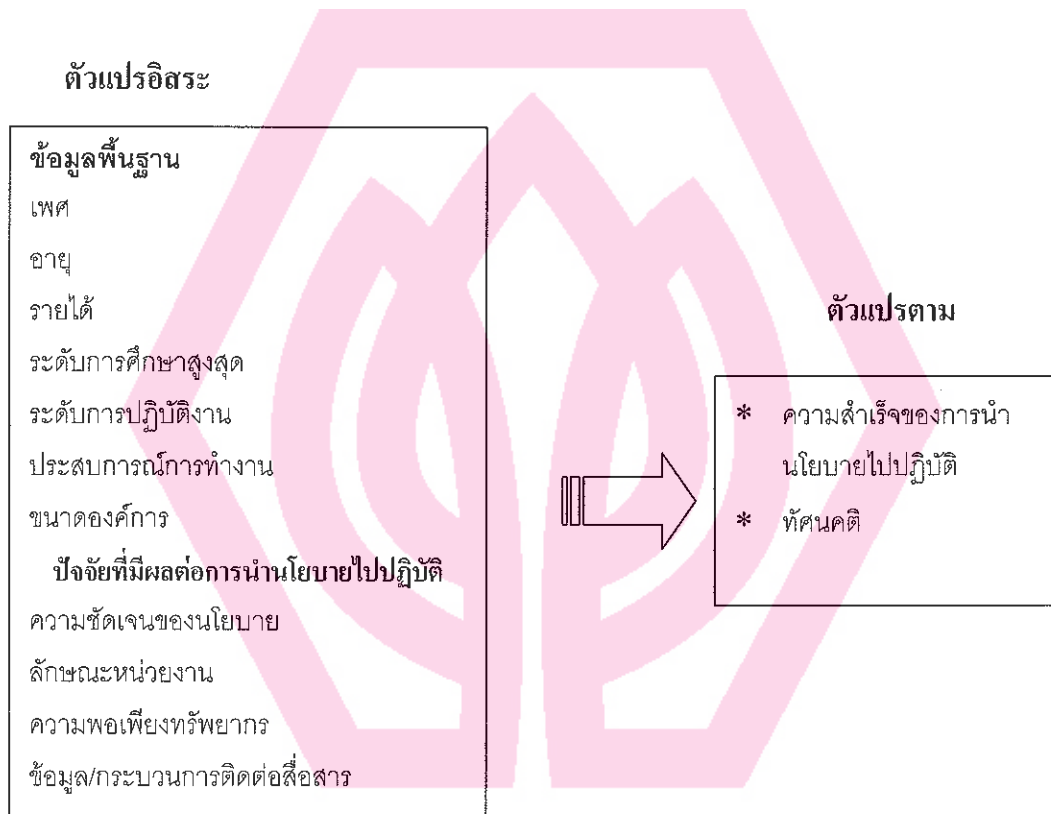
สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง ให้ความคิดเห็น สรุปได้ดังนี้

(1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานรับที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรมไม่มีการกำหนดมาตรฐาน และมาตรการ ในการควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดมลภาวะ การขาดเครื่องมือทันสมัยในการตรวจสอบ ไม่มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาคที่รับผิดชอบ ขาดผู้เชี่ยวชาญ และขาดการประชาสัมพันธ์

(2) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของภาคเอกชน ได้แก่ ต้นทุนในการบำบัดมลภาวะ ซึ่งสูงมาก การขาดความรู้ของผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม การขาดเงินทุน ขาดเทคโนโลยีใหม่ๆ

2.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

3.1 แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 แหล่งข้อมูล

1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรโรงงานอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 14001 โดยแบ่งขนาดขององค์กร ซึ่งพิจารณาจากจำนวนพนักงานทั้งหมดได้ 3 ขนาด ได้แก่ โรงงานขนาดใหญ่ มีจำนวนพนักงานตั้งแต่ 3,000 คนขึ้นไป , โรงงานขนาดกลาง มีจำนวนพนักงานตั้งแต่ 1,000-2,000 คน และ โรงงานขนาดเล็ก มีจำนวนพนักงานไม่เกิน 1,000 คน

จากนั้น ได้ทำการเก็บข้อมูลที่ได้พิจารณาจากขนาดขององค์กร จำนวน 3 โรงงาน โดยให้กระจายตามพื้นฐาน และลักษณะของธุรกิจ

(1) บริษัทซีเกรท เทคโนโลยี (Seagate Technology) นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรด อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

(2) บริษัท แพน เอเชีย กรุ๊ป (Pan Asia Group) อำเภอ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี

(3) บริษัท เดนโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (Denso) นิคมอุตสาหกรรมบางปะกง เฟส 2 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากวารสาร ตำราทางวิชาการตลอดจนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการรวบรวมข้อมูลและสรุปผล

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือ ประชากรที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 3 โรงงาน จากนั้นทำการสุ่มจากประชากรในระดับบริหารและระดับปฏิบัติ จำนวนร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 3-1 จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

ขนาดโรงงาน	ขนาดประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10.0
โรงงานขนาดเล็ก	ไม่เกิน 1,000	100
โรงงานขนาดกลาง	1,000-2,500	250
โรงงานขนาดใหญ่	ตั้งแต่ 2,500	300
รวม		650

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรจำนวน 3 โรงงาน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกระจายตามหน่วยงานและแผนกต่างๆ ทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม ถามผู้ให้ข้อมูล ในระดับบริหารและระดับปฏิบัติ โดยแบ่งระดับของพนักงานออกเป็นผู้บริหาร ได้แก่ หัวหน้างาน หัวหน้าแผนก / ฝ่าย และพนักงานในระดับปฏิบัติ ได้แบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 2 ส่วน

1) ส่วนข้อมูลพื้นฐาน คือ สถานภาพพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ เพศ, อายุ, รายได้ต่อเดือน, ระดับการศึกษา, ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน, และประสบการณ์ในการทำงาน

2) ส่วนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายมาปฏิบัติ ทางด้าน ความชัดเจนของนโยบาย, ลักษณะหน่วยงาน, ความพอเพียงทรัพยากร และข้อมูล/กระบวนการติดต่อสื่อสาร

ในแบบสอบถามทั้ง 2 ส่วน ผู้ศึกษา ได้ทำการรวบรวม โดยทำการวัดทัศนคติใช้แบบวัดของลิเคิร์ต สเกล (LIKERT SCALE) มีการเลือกตอบ 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง, เห็นด้วย, เฉยๆ, ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวน 26 ข้อ โดยแบ่งเป็นคำถามทัศนคติเชิงบวก (Positive) จำนวน 16 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,3,8,9,10,11,12,14,16,18 19,20,21,23,24,25 และคำถามเชิงลบ (Negative) จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,4,5,6,7,13,15 17,22,23,26

ตารางที่ 3-2 แสดงรายละเอียดคำถาม ทศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14001 ไปปฏิบัติ

คำถามที่ศนคติเชิงบวก	คำถามที่ศนคติเชิงลบ
ข้อ 2 ท่านตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม	ข้อ 1 ท่านคิดว่าการทำ ISO 14001 เป็นการทำตามแฟชั่นมากกว่าที่จะปรับปรุงงาน
ข้อ 3 ท่านเห็นด้วยกับความสำคัญของการที่องค์กร นำมาตรฐาน ISO 14001 มาปฏิบัติ	ข้อ 4 ท่านรู้สึกว่าการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม มีความซับซ้อนยุ่งยากมากต่อการปฏิบัติ
ข้อ 8 ท่านสามารถ อธิบายมาตรฐาน ISO 14001 ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	ข้อ 5 นโยบายขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม มีความซับซ้อนยุ่งยากมากต่อการปฏิบัติ
ข้อ 9 ท่านคิดว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ช่วยลดต้นทุนได้	ข้อ 6 การปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 เป็นหน้าที่ของผู้บริหารเท่านั้น
ข้อ 10 มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้คุณภาพชีวิตของท่านดีขึ้น	ข้อ 7 โครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมปฏิบัติล่าช้า
ข้อ 11 หน่วยงานของท่านปรับปรุงงานให้สอดคล้องตามมาตรฐาน ISO 14001	ข้อ 13 ท่านคิดว่ามาตรฐาน ISO 14001 เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน
ข้อ 12 ผู้บริหาร/หัวหน้างานให้ความรู้ โดยการอบรมท่านเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ	ข้อ 15 ท่านไม่ได้รับความร่วมมือ สนับสนุนการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ISO 14001 จากผู้บริหารระดับสูงเท่าที่ควร
ข้อ 14 องค์กรของท่านมีหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้าน ISO 14001 โดยเฉพาะ	ข้อ 17 หน่วยงานของท่านขาดแคลน วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001
ข้อ 16 ท่านรู้สึกภูมิใจสภาพสิ่งแวดล้อมขององค์กรท่านเมื่อปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001	ข้อ 22 ในบางโครงการ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ถูกกระงับเนื่องจากขาดเงินทุนสนับสนุน
ข้อ 18 มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้การทำงานของท่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น	ข้อ 26 ในการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการด้านสิ่งแวดล้อม การติดต่อสื่อสาร/การประสานงาน แต่ละหน่วยงานล่าช้า
ข้อ 19 ท่านยินดีปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 แม้จะทำให้การทำงานของท่านยุ่งยากมากขึ้น	
ข้อ 20 องค์กรของท่านมีหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม	
ข้อ 21 หากท่านมีข้อสงสัยในโครงการ/กิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม ท่านสามารถขอความรู้ และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมได้	

ตารางที่ 3-2 (ต่อ)

คำถามทัศนคติเชิงบวก	คำถามทัศนคติเชิงลบ
ข้อ 23 ในบริษัทมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ	
ข้อ 24 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มีความหลากหลาย น่าสนใจที่จะปฏิบัติ	
ข้อ 25 ท่านต้องแจกแจงรายงานผลการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ให้หัวหน้า หรือ ผู้รับผิดชอบทราบทุกสัปดาห์	

3.3 วิธีจัดการกับข้อมูล

3.3.1) การทดสอบข้อมูล

นำแบบวัดที่สร้างขึ้น ไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความคลุมคลุมของเนื้อหา และประเด็นสำคัญต่างๆ และให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบการใช้ภาษา, เนื้อหาและลักษณะข้อความ หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขความต้องการตามความเหมาะสม

3.3.2) การตรวจแบบวัดและการให้คะแนน

(1) แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของประชากร ผู้ศึกษาใช้สถิติพรรณนา แจกแจงความถี่ของข้อมูล และค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อวัดการกระจายข้อมูล

(2) แบบวัดทัศนคติ ผู้ศึกษาตรวจให้คะแนน โดยข้อคำถามเชิงบวกให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คิดคะแนน	5 คะแนน
เห็นด้วย	คิดคะแนน	4 คะแนน
เฉยๆ	คิดคะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	คิดคะแนน	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คิดคะแนน	1 คะแนน

ส่วนข้อคำถามเชิงลบ ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คิดคะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	คิดคะแนน	2 คะแนน
เฉยๆ	คิดคะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	คิดคะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คิดคะแนน	5 คะแนน

จากนั้นรวมคะแนนที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเกณฑ์ ทักษคติออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ทักษคติระดับดีมาก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทักษคติระดับดี คือ เห็นด้วย ทักษคติระดับปานกลาง คือ เฉยๆ ทักษคติระดับไม่ดี คือ ไม่เห็นด้วย และ ทักษคติระดับไม่ดีที่สุด คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง นำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่แบ่งมาตราส่วนประมาณค่าระดับ ออกเป็น 5 ช่วงเท่าๆกันคือ

ค่าเฉลี่ย คะแนน	4.25-5.00	ทักษะคติระดับดีมาก
	3.43-4.23	ทักษะคติระดับดี
	2.62-3.42	ทักษะคติระดับปานกลาง
	1.81-2.61	ทักษะคติระดับไม่ดี
	1.00-1.80	ทักษะคติระดับไม่ดีที่สุด

(3) การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) ใช้สถิติพรรณนา พรรณนาข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย เลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงการกระจายของข้อมูล
- (2) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของข้อมูลระหว่างทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ไปปฏิบัติ จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และขนาดองค์กร โดยใช้สถิติ t-test ทดสอบความแตกต่าง 2 กลุ่มประชากร และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance หรือ F-test) ทดสอบความแปรปรวนตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05.

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการนำเสนอผลการศึกษา “ระบบจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อการพัฒนาองค์กร” ได้กำหนดไว้ 2 หัวข้อคือ 1. ข้อมูลพื้นฐาน 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

4.1) ข้อมูลทั่วไป

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พื้นฐานของกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 650 ราย ได้ข้อมูลกลับมาและถูกต้อง จำนวน 620 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.34 ปรัชญาผลดังนี้ ปัจจัยด้านเพศ พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายทั้งสิ้น 170 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.4 และเพศ หญิงจำนวน 450 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.6

ปัจจัยด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุ ต่ำกว่า -20 ปี จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.9 อายุ 21-25 ปี จำนวน 198 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.9 อายุ 26-30 ปี จำนวน 193 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.1 อายุ 21-35 ปี จำนวน 154 รายคิดเป็นร้อยละ 24.8 อายุ 36 ปีขึ้นไปจำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.1 มีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 7 รายคิดเป็นร้อยละ 1.1

ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า -10,000 บาท จำนวน 402 รายคิดเป็นร้อยละ 64.8 ราย ลงมาได้แก่รายได้ 10,000 -18,000 บาท จำนวน 130 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.0 รายได้ 18,001 –25,000 จำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.9 รายได้ 25,000 –30,000 บาท บาท จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 และรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 มีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.8

ปัจจัยด้านการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 322 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาได้แก่ระดับปริญญาตรี จำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.8 สำหรับระดับอนุปริญญา (ปวส.) จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.4 ระดับปริญญาโท จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.8 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.6 ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.0 และระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.6 มีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.0

ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีตำแหน่งในฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร/หัวหน้างาน/หัวหน้าแผนกฝ่าย จำนวน 145 รายคิดเป็นร้อยละ 23.4 และฝ่ายพนักงานปฏิบัติ จำนวน 475 รายคิดเป็นร้อยละ 76.6

ปัจจัยด้านระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยส่วนใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน มากกว่า 7 ปี ขึ้นไป จำนวน 237 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาได้แก่ ระยะเวลาปฏิบัติงาน 4-6 ปี จำนวน 197 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.8 ระยะเวลา 1-3 ปี จำนวน 158 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.5 ส่วนระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ปี มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.5 .

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	170	27.4
หญิง	450	72.6
รวม	620	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า - 20 ปี	24	3.9
21- 25 ปี	198	31.9
26 - 30 ปี	193	31.1
31- 35 ปี	154	24.8
36 ปีขึ้นไป	44	7.1
ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	7	1.1
รวม	620	100.0
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า - 10,000 บาท	402	64.8
10,000 - 18,000 บาท	130	21.0
18,001 - 25,000 บาท	55	8.9
25,001 - 30,000 บาท	14	2.3
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	14	2.3
ผู้ไม่ตอบแบบสอบถาม	5	0.8
รวม	620	100.0

(ตารางที่ 4-1 ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	322	51.9
อนุปริญญา (ปวส.)	58	5.4
ปริญญาตรี	166	26.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	47	7.6
ปริญญาโท	5	0.8
ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4)	6	1.0
ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6)	10	1.6
ไม่ตอบแบบสอบถาม	6	1.0
รวม	620	100.0
ระดับการปฏิบัติงาน		
ฝ่ายบริหาร	145	23.4
ฝ่ายปฏิบัติ	475	76.6
รวม	620	100.0
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า - 1 ปี	28	4.5
2-3 ปี	158	25.5
4-5 ปี	197	31.8
6 ปีขึ้นไป	235	38.3
รวม	620	100.0

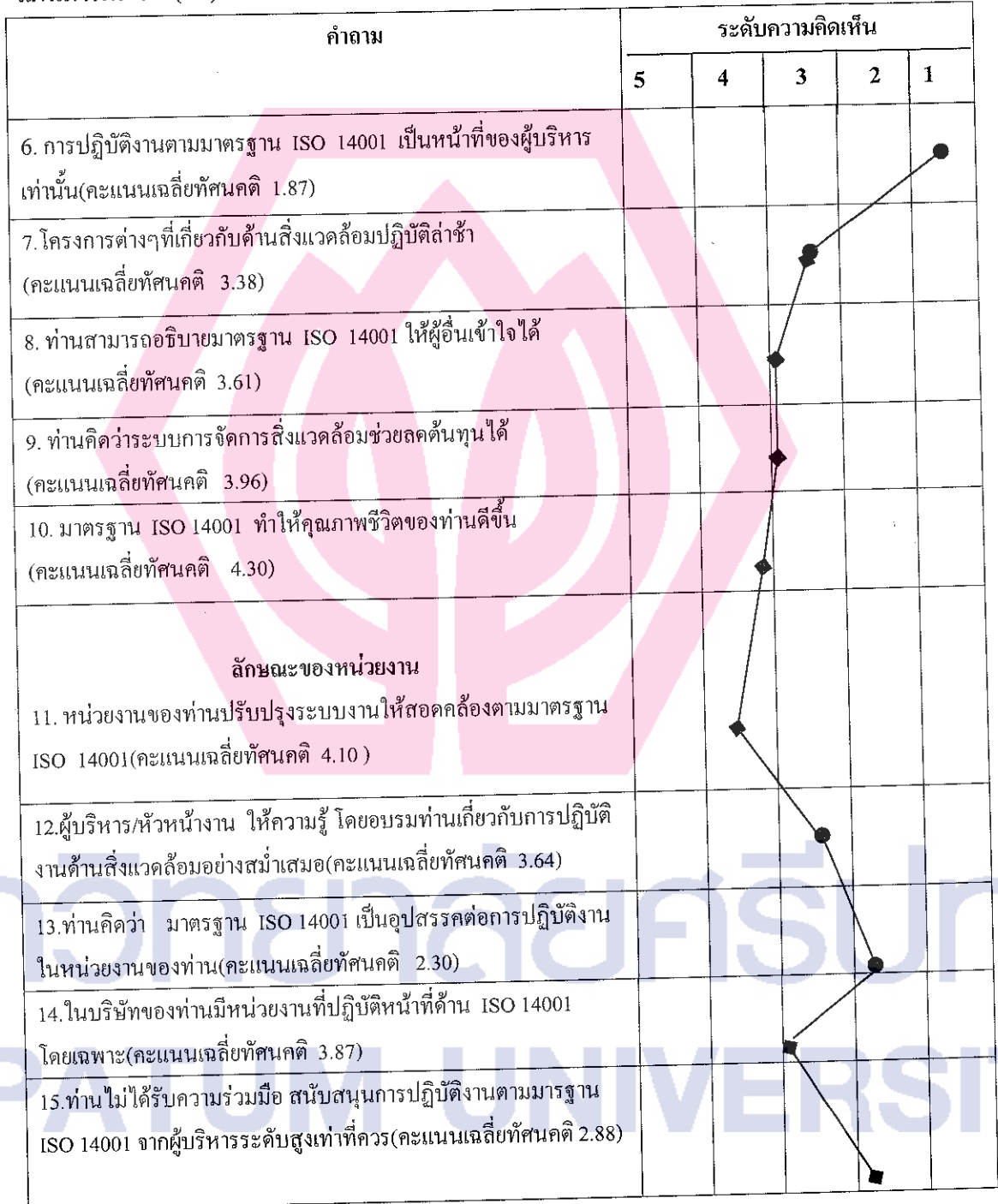
4.2) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้คำถามสอบถามทัศนคติ ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติ จำนวนทั้งสิ้น 26 ข้อคำถาม โดยแบ่งปัจจัยออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ความชัดเจนของนโยบาย 2) ลักษณะหน่วยงาน 3) ความพอเพียงทรัพยากร 4) ข้อมูลกระบวนการติดต่อสื่อสาร ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1) ทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จากการศึกษาโดยทำการสอบถามผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติต่อการปฏิบัติตามระบบ ISO 14001 ให้ลำดับค่าเฉลี่ยทัศนคติ แบ่งเป็น 5 ลำดับ คือ 1.00 – 1.80 ทัศนคติระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง , 1.81-2.61 ทัศนคติระดับไม่เห็นด้วย 2.62-3.42 ทัศนคติระดับปานกลาง , 3-43- 4.23 ทัศนคติระดับเห็นด้วย และ 4.24 - 5.00 ทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงได้ดังแผนภาพ ที่ 4 - 1
 แผนภาพที่ 4-1 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ความชัดเจนของนโยบาย 1. ท่านคิดว่าการทำ ISO 14000 เป็นการทำตามแพ้นั้นมากกว่าที่จะปรับปรุง (คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 2.72)				■	
2. ท่านตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม (คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 4.52)		■			
3. ท่านเห็นความสำคัญของการที่บริษัทนำมาตรฐาน ISO 14001 มาปฏิบัติในองค์กร (คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 4.50)		■			
4. ท่านรู้สึกว่าการดำเนินงานของท่านยุ่งยากเมื่อปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 (คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 2.70)				■	
5. นโยบายของบริษัทด้านสิ่งแวดล้อม มีความซับซ้อน ยุ่งยากมากต่อการปฏิบัติ (คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 2.73)				■	

แผนภาพที่ 4-1 (ต่อ)

แผนภาพที่ 4-1 (ต่อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ความเพียงพอด้านทรัพยากร					
16. ท่านรู้สึกภูมิใจสภาพแวดล้อมของโรงงานท่าน เมื่อปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 4.20)		■			
17. หน่วยงานของท่านขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการนำมาใช้ในการปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 2.95)				■	
18. มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้การทำงานของท่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 3.97)			■		
19. ท่านยินดีปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 แม้จะทำให้การทำงานของท่านยุ่งยากมากขึ้น(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 4.08)		■			
20. บริษัทมีหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 3.83)			■		
21. หากท่านมีข้อสงสัย ท่านสามารถขอความรู้ และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ได้(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 3.93)			■		
22. ในบางโครงการที่เกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม ถูกระงับ เนื่องจากขาดเงินสนับสนุน(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 3.04)				■	
ข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร					
23. ในบริษัทมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 3.99)			■		
24. ข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมมีความหลากหลาย น่าสนใจ(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 3.89)			■		
25. หน่วยงานท่านต้องแจกแจงรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้ผู้บริหารทราบทุกสัปดาห์(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 2.93)				■	
26. ในกรปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงการด้านสิ่งแวดล้อม การติดต่อสื่อสาร/การประสานงาน แต่ละหน่วยงานล่าช้า(คะแนนเฉลี่ยทัศนคติ 3.16)					■

จากแผนภาพที่ 4 - 1 สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับเห็นด้วยต่อการนำระบบมาตรฐาน ISO 14001 มาปฏิบัติ ประเด็นที่เห็นด้วยได้แก่ ความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นทัศนคติที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.52 รองลงมามาตรฐาน ISO 14001 ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 4.30 และผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานดีปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 4.08

ส่วนประเด็นที่ไม่เห็นด้วย ได้แก่ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เป็นหน้าที่ของผู้บริหารเท่านั้น , การปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมเป็นกิจกรรมที่ยุ่งยาก , การนำ ISO 14001 มาปฏิบัติ เป็นการทำตามแฟชั่นมากกว่าการปรับปรุงงาน มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 1.88 , 2.70 และ 2.73 ตามลำดับ

4.2) ทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

สำหรับปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย เมื่อพิจารณารายละเอียดค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อปรากฏผลดังตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย

ด้านความชัดเจนของนโยบาย	\bar{X}	S.D.
ข้อ1 ท่านคิดว่าการทำ ISO 14001 เป็นการทำตามแฟชั่นมากกว่าที่จะปรับปรุงงาน	2.73	1.24
ข้อ2 ท่านตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม	4.52	0.62
ข้อ3 ท่านเห็นด้วยกับความสำคัญของการที่องค์กร นำมาตรฐาน ISO 14001 มาปฏิบัติ	4.51	0.65
ข้อ4 ท่านรู้สึกว่าการทำงานด้านสิ่งแวดล้อม มีความซับซ้อน ยุ่งยากมากต่อการปฏิบัติ	2.70	0.99
ข้อ5 นโยบายขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม มีความซับซ้อน ยุ่งยากมากต่อการปฏิบัติ	2.73	1.01
ข้อ6 การปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ISO 14001 เป็นหน้าที่ของผู้บริหารเท่านั้น	1.87	1.04
ข้อ7 โครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมปฏิบัติล่าช้า	3.33	1.07
ข้อ8 ท่านสามารถ อธิบายมาตรฐาน ISO 14001 ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	3.61	0.83
ข้อ9 ท่านคิดว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ช่วยลดต้นทุนได้	3.95	0.94
ข้อ10 มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้คุณภาพชีวิตของท่านดีขึ้น	4.31	0.78

จากตารางที่ 4-2 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีทัศนคติเห็นด้วย ในประเด็น ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม , มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น , ความสำคัญ ของการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 และ ประโยชน์ด้านการลดต้นทุนการผลิต คิดค่าเฉลี่ย 4.52 , 4.31, 4.51 และ 3.95 ตามลำดับ

มีประเด็นที่กลุ่มตัวอย่าง มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย ได้แก่ การปฏิบัติงานตาม มาตรฐาน ISO 14001 เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร, นโยบายมีความซับซ้อน ยุ่งยาก และการปฏิบัติงาน ด้านสิ่งแวดล้อมมีความยุ่งยาก คิดค่าเฉลี่ยทัศนคติ 1.87, 2.73และ2.70 ตามลำดับ

สำหรับปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน เมื่อพิจารณารายละเอียดค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ ปราบกฎผลดังตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน

ด้านลักษณะหน่วยงาน	\bar{X}	S.D.
ข้อ11 หน่วยงานของท่านปรับปรุงงานให้สอดคล้องตามมาตรฐานISO1 4001	4.10	0.76
ข้อ12 ผู้บริหาร/หัวหน้างานให้ความรู้ โดยการอบรมท่านเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ	3.64	0.97
ข้อ13 ท่านคิดว่ามาตรฐาน ISO 14001 เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน	2.31	0.99
ข้อ14 องค์กรของท่านมีหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านISO 14001 โดยเฉพาะ	3.87	1.06
ข้อ15 ท่านไม่ได้รับความร่วมมือ สนับสนุนการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ISO 14001 จากผู้บริหารระดับสูงเท่าที่ควร	2.88	1.09

จากตารางที่ 4-3 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย ต่อการ ปรับปรุงหน่วยงานให้สอดคล้องตามมาตรฐาน ISO 14001 , การให้ความรู้โดยการอบรมด้าน สิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ และการมีหน่วยงานที่ปฏิบัติด้าน ISO 14001 โดยเฉพาะ คิดค่าเฉลี่ย ทัศนคติ 4.10,3.64 และ 3.87 ตามลำดับ

สำหรับปัจจัยด้านความพอเพียงของนโยบาย เมื่อพิจารณารายละเอียดค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-4
 ตารางที่ 4- 4 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร

ด้าน ความพอเพียงทรัพยากร	\bar{X}	S.D.
ข้อ16 ท่านรู้สึกภูมิใจสภาพสิ่งแวดล้อมขององค์กรท่าน เมื่อปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001	4.19	0.76
ข้อ17 หน่วยงานของท่านขาดแคลน วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001	2.95	1.12
ข้อ18 มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้การทำงานของเรามีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.97	0.85
ข้อ19 ท่านยินดีปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 แม้จะทำให้การทำงานของเรามีความยุ่งยากมากขึ้น	4.01	0.81
ข้อ20 องค์กรของท่านมีหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม	3.83	0.90
ข้อ21 หากท่านมีข้อสงสัยในโครงการ/กิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม ท่านสามารถขอความรู้ และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมได้	3.93	0.82
ข้อ22 ในบางโครงการ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ถูกระงับเนื่องจากขาดเงินทุนสนับสนุน	3.04	1.14

จากตารางที่ 4-4 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วย ต่อการที่บริษัทนำมาตรฐาน ISO 14001 มาปฏิบัติ , พนักงานยินดีที่จะปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001, องค์กรมีผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา/แนะนำ คิดค่าเฉลี่ยทัศนคติ 4.20,4.10 และ 3.83 ตามลำดับ

ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อเงินทุนสนับสนุน โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการขาดแคลนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการนำมาใช้การปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเฉยๆ คิดค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.04 และ 2.95 ตามลำดับ.

สำหรับปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร เมื่อพิจารณารายละเอียด
ค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-5
ตารางที่ 4-5 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร

ด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร	\bar{X}	S.D.
ข้อ23 ในบริษัทมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ	3.99	0.83
ข้อ24 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มีความหลากหลาย น่าสนใจที่จะปฏิบัติ	3.89	0.79
ข้อ25 ท่านต้องแจกแจงรายงานผลการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ให้หัวหน้า หรือ ผู้รับผิดชอบทราบทุกสัปดาห์	2.94	1.04
ข้อ26 ในการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการด้านสิ่งแวดล้อม การติดต่อสื่อสาร/การประสานงาน แต่ละหน่วยงานล่าช้า	3.16	1.03

จากตารางที่ 4-5 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีทัศนคติเห็นด้วยต่อการเผยแพร่ข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ, ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความน่าสนใจที่จะปฏิบัติ, การประสานงานในการปฏิบัติเกี่ยวกับ โครงการด้านสิ่งแวดล้อมล่าช้า คิดค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.99, 3.89 และ 3.16 ตามลำดับ ส่วนการรายงานแจกแจงผลการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ให้หัวหน้า หรือ ผู้รับผิดชอบ ทราบทุกสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเฉยๆ คิดค่าเฉลี่ยทัศนคติ 2.93

จากรายละเอียดในประเด็นต่างๆ สามารถแสดงให้เห็นความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยทัศนคติได้ดังตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4 – 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.
ด้านความพอเพียงทรัพยากร	3.71	0.56
ด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร	3.49	0.46
ด้านความชัดเจนนโยบาย	3.42	0.49
ด้านลักษณะหน่วยงาน	3.36	0.35

จากตารางที่ 4-6 สรุปได้ว่า พนักงานในทุกระดับ มีทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ สองทัศนะด้วยกัน ให้ความสำคัญโดยมีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความพอเพียงของทรัพยากร ซึ่งได้แก่ กำลังคน เงินทุน ทักษะและความเชี่ยวชาญต่อการปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.71 สูงสุดเป็นลำดับแรก และปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร ซึ่งได้แก่ การเผยแพร่ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม, การติดต่อประสานงาน และการรายงานผลการปฏิบัติงาน เป็นประเด็นที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติเห็นด้วยเช่นกัน มีค่าเฉลี่ยทัศนคติเป็นลำดับที่สอง 3.49

สำหรับปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ซึ่งได้แก่ลักษณะของนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม, ความสามารถในการรับรู้และอธิบายนโยบายแก่ผู้อื่น รวมทั้งการรู้ถึงประโยชน์ในการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ เป็นประเด็นที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ มีทัศนคติระดับเห็นด้วย คิดค่าเฉลี่ย 3.42 ส่วนปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน ซึ่งได้แก่ ความพร้อมของหน่วยงาน, ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน, การฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม เป็นประเด็นให้ความสำคัญในระดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.36

4.3) การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษา ผู้ศึกษาทำการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งกำหนดไว้ 7 สมมติฐาน การทดสอบ อาศัยค่าสถิติ t - test และ F - test โดยอาศัยตัวแปรอิสระ คือ เพศ,อายุ, ระดับการศึกษา,รายได้ต่อเดือน,ระดับการปฏิบัติงาน, ประสิทธิภาพการทำงาน และ ขนาดขององค์กร

ส่วนตัวแปรตาม ได้แก่ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ความชัดเจนของนโยบาย ลักษณะหน่วยงาน ความพอเพียงทรัพยากร และ ข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร แสดงผลได้เป็นลำดับต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมา ISO 14001 มาตรฐานปฏิบัติแตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาตรฐานปฏิบัติ จำแนกตามเพศ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4-7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาตรฐานปฏิบัติ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ชาย	152	3.4851	0.328		
หญิง	390	3.4915	0.304	-0.21	0.834
รวม	542				

ผลการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาตรฐานปฏิบัติ จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.48 ส่วนเพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 3.49 โดยทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติระดับเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

ISO 14001 มาตรฐานปฏิบัติ เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนโดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนของเพศชาย และเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 (ตารางที่ 4-7)

เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาตรฐานปฏิบัติ จำแนกตามเพศ โดยใช้ค่าสถิติ t - test ปรากฏผลดังนี้

- 1) ด้านความชัดเจนนโยบาย พบว่า เพศชาย มีค่าเฉลี่ย 3.4293 และเพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 3.4204 โดยทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติเห็นด้วย ความชัดเจนนโยบายในการนำระบบการจัดการ

สิ่งแวดล้อมมาปฏิบัติ เมื่อ ทดสอบ ทัศนคติ โดยใช้ค่าสถิติ t-test พบว่า เพศชาย และเพศหญิงมี ทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4-8)

ตารางที่ 4 - 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ชาย	157	3.4293	0.363	0.26	0.792
หญิง	407	3.4204	0.348		
รวม	564				

2) ด้านลักษณะหน่วยงาน พบว่า เพศชาย มีค่าเฉลี่ย 3.38 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 3.35 โดย ทั้งสองกลุ่มมีทัศนคติระดับปานกลางต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน ในการปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนโดยใช้ค่า สถิติ t-test พบว่า เพศชาย และเพศหญิงมี ทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4-9)

ตารางที่ 4 - 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ชาย	169	3.3834	0.519		
หญิง	443	3.3553	0.481	0.61	0.541
รวม	612				

3) ด้านความพอเพียงทรัพยากร พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ย 3.67 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 3.72 ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ทัศนคติ โดยใช้สถิติ t-test พบว่า เพศชาย และเพศหญิง มีทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ ณ ระดับ0.05 (ตารางที่ 4-10)

ตารางที่ 4- 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ชาย	167	3.6587	0.410		
หญิง	436	3.7228	0.458	-1.66	0.098
รวม	603				

4) ด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร พบว่า เพศชายมีค่าเฉลี่ย 3.50 และเพศหญิงค่าเฉลี่ย 3.50 เช่นกัน โดยทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติ โดยใช้สถิติ t-test พบว่า เพศชาย และเพศหญิง มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4-11) ตารางที่ 4-11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูล และกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ชาย	168	3.4777	0.609		
หญิง	448	3.5006	0.543	-0.43	0.669
รวม	616				

สมมติฐานที่ 2 อายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาทัศนคติ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-12 ตารางที่ 4-12 วิเคราะห์ความแปรปรวน ทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกอายุ

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	1.1294	0.2823		
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	530	50.6616	0.9560	2.9538	0.0197
รวม	534	51.7910			

ผลการทดสอบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามอายุ โดยใช้ ค่าสถิติ F-test พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามอายุ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-13

ตารางที่ 4-13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001
มาปฏิบัติ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า -20 ปี	20	3.6231	0.3983
21-25 ปี	169	3.5218	0.2898
26-30 ปี	171	3.4678	0.3281
31-35 ปี	137	3.4958	0.3032
36 ปีขึ้นไป	38	3.3735	0.2721
รวม	535	3.4912	0.3114

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001
มาปฏิบัติ จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า - 20 ปี มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.62 ส่วนช่วงอายุ
21-25 ปี ,26-30 ปี และ 31-35 ปี มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.52 , 3.42 และ 3.49 ตามลำดับ ซึ่งช่วงอายุ
ทั้ง 4 กลุ่ม มีทัศนคติระดับเห็นด้วย ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ
เหมือนกัน สำหรับช่วงอายุตั้งแต่ 36ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.37 ซึ่งเป็นทัศนคติระดับ
ปานกลาง ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ.

เมื่อพิจารณาทัศนคติ ต่อปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001
มาปฏิบัติ จำแนกตามอายุ โดยใช้ค่าสถิติ F - test ปรากฏผลดังนี้

1) ความชัดเจนนโยบาย พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4-14)

ตารางที่ 4-14 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย
จำแนกตามอายุ

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	1.1010	0.2752	2.2467	0.0629
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	552	67.6269	0.1225		
รวม	556	68.7279			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย จำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-15

ตารางที่ 4-15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย
จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า -20 ปี	20	3.6231	0.3983
21-25 ปี	169	3.5218	0.2898
26-30 ปี	171	3.4678	0.3281
31-35 ปี	137	3.4958	0.3032
36 ปีขึ้นไป	38	3.3735	0.2721
รวม	535	3.4912	0.3114

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชัดเจนของนโยบายจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า - 20 ปี มีทัศนคติเห็นด้วย คิดค่าเฉลี่ย 3.52 ช่วงอายุ 26 - 30 ปี มีทัศนคติระดับเห็นด้วย คิดค่าเฉลี่ย 3.46 สำหรับช่วงอายุ 36 ปี ขึ้นไป มีทัศนคติระดับปานกลาง คิดค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.37 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีอายุน้อย มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบายดีกว่าผู้ที่มีอายุมาก .

2) ด้านลักษณะหน่วยงาน พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะ
 หน่วยงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 16)
 ตารางที่ 4-16 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามอายุ

ค่าความแปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	P-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	2.1350	0.5337	2.2371	0.0637
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	600	143.1506	0.2386		
รวม	604	145.2856			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน
 ปรากฏผลดังตารางที่ 4-17
 ตารางที่ 4 – 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า -20 ปี	23	3.6522	0.6612
21-25 ปี	196	3.3469	0.4307
26-30 ปี	190	3.3537	0.5416
31-35ปี	152	3.3803	0.4772
36 ปีขึ้นไป	44	3.3136	0.4191
รวม	605	3.3666	0.4904

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามระดับอายุ พบว่า
 ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ ต่ำกว่า - 20 ปี มีทัศนคติเห็นด้วยคิดคะแนนค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.65
 อายุ 26- 30 ปี ,31-35 ปี มีทัศนคติเห็นด้วย คิดคะแนนค่าเฉลี่ย 3.35และ3.38 ตามลำดับ ส่วนช่วง
 อายุที่มีทัศนคติปานกลาง ได้แก่ ช่วงอายุ36 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 3.31 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า
 ผู้ที่มีอายุน้อย มีทัศนคติเห็นด้วยต่อลักษณะหน่วยงาน ส่วนผู้ที่มีอายุมาก ตั้งแต่36 ปีขึ้นไป มี
 ทัศนคติระดับปานกลางต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน.

3) ด้านความพอเพียงของทรัพยากร พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงของทรัพยากร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4-18)

ตาราง 4-18 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงของทรัพยากร จำแนกตามช่วงอายุ

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	P-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	1.1434	0.2858	1.4267	0.2236
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	591	118.4089	0.2004		
รวม	595	119.5523			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงของทรัพยากร จำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-19
 ตารางที่ 4 -19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามช่วงอายุ

ระดับอายุ	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า 20 ปี	23	3.7267	0.4814
21-25 ปี	192	3.7277	0.4710
26-30 ปี	189	3.6765	0.4473
31-35 ปี	151	3.7465	0.4371
36 ปีขึ้นไป	41	3.5819	0.3417
รวม	596	3.7061	0.4483

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุ 31- 35 ปีมีทัศนคติระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.75 รองลงมาช่วงอายุ ต่ำกว่า 20 ปี , 21-25 ปี มีทัศนคติ เห็นด้วย คะแนนค่าเฉลี่ย 3.73 เท่ากัน ส่วนช่วง 26-30 ปี มีทัศนคติ เห็นด้วย คะแนนค่าเฉลี่ย 3.68 ส่วนอายุ อายุ 36 ปี ขึ้นไป มีทัศนคติ เห็นด้วยเช่นกัน โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.58 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ทุกช่วงอายุมีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร.

4) ด้านข้อมูล/กระบวนการติดต่อสื่อสาร พบว่าอายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูล/กระบวนการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 20)

ตาราง 4-20 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูล/กระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามช่วงอายุ

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	P-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	2.9399	0.7350	2.3360	0.0543
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	604	190.0338	0.3146		
รวม	608	192.9737			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูล/กระบวนการติดต่อสื่อสาร ปรากฏผลดังตารางที่ 4-21

ตารางที่ 4 – 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข่าวสาร/ การติดต่อสื่อสาร จำแนกตามช่วงอายุ

ระดับอายุ	จำนวน(คน)	Mean	S.D
ต่ำกว่า -20 ปี	24	3.6042	0.5801
21-25 ปี	195	3.5833	0.5436
26-30 ปี	192	3.4466	0.6103
31-35 ปี	154	3.4416	0.5331
36 ปีขึ้นไป	44	3.4205	0.4905
รวม	609	3.4934	0.5634

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูล/กระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุต่ำกว่า - 20 ปี มีทัศนคติ เห็นด้วย คิดคะแนนค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3.60รองลงมาได้แก่ช่วงอายุ 21-25 ปี มีทัศนคติเห็นด้วยคิดคะแนนค่าเฉลี่ย 3.58 ส่วนช่วงอายุ 26-30ปี และช่วงอายุ 31-35 ปี มีทัศนคติเห็นด้วย คิดคะแนนค่าเฉลี่ย 3.44 เท่ากัน สำหรับช่วงอายุ 36 ปีขึ้นไป มีทัศนคติระดับปานกลาง คิดคะแนนค่าเฉลี่ยได้ต่ำสุด 3.42 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏพบว่า ผู้ที่มีอายุน้อยมีทัศนคติเห็นด้วยต่อข้อมูล/กระบวนการติดต่อสื่อสาร ดีกว่า ผู้ที่มีอายุมาก .

สมมติฐานที่ 3 รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 - 22 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14000 มาปฏิบัติ จำแนกตามรายได้

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	1.7692	0.4423	4.7180	0.001.
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	532	49.8721	0.0937		
รวม	536	51.6413			

ตารางที่ 4 - 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000
มาปฏิบัติ จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า - 10,000 บาท	345	3.5263	0.3156
10,001 - 18,000 บาท	113	3.4571	0.2760
18,001 - 25,000 บาท	52	3.4135	0.3208
25,001 - 30,000 บาท	13	3.3373	0.2469
มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป	14	3.2857	0.2889
รวม	537	3.4900	0.2889

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 มาปฏิบัติจำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาท - 18,000 บาท มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 มาปฏิบัติ โดยมี ค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.53 , 3.46 ตามลำดับ ส่วน ผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 18,001 - มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 3.41 , 3.33 , 3.28 ตามลำดับ ซึ่งเป็นทัศนคติระดับปานกลางต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 มาปฏิบัติ เมื่อทดสอบทัศนคติโดยใช้ ค่าสถิติ F-Test พบว่า รายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 1400 มาปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาทัศนคติตามปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 มาปฏิบัติจำแนกตามรายได้ โดยใช้ค่าสถิติ F-Test ปรากฏผลดังต่อไปนี้

- 1) ด้านความชัดเจนนโยบาย พบว่า รายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 - 24)

ตารางที่ 4 - 24 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามรายได้

ค่าความแปรปรวน	df	SUM of Square	Mean Square	F	P-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	1.6918	0.4229	3.5141	0.0076
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	554	66.6765	0.1204		
รวม	558	68.3683			

ตารางที่ 4-25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามรายได้

ระดับรายได้	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า - 10,000 บาท	359	3.4549	0.3592
10,001 - 18,000 บาท	119	3.4126	0.3256
18,001 - 25,000 บาท	53	3.3132	0.3481
25,001 - 30,000 บาท	14	3.3357	0.2590
30,001 บาทขึ้นไป	14	3.2214	0.2486
รวม	559	3.4236	0.3081

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ ต่ำกว่า - 10,000 บาท มีทัศนคติเห็นด้วยต่อความชัดเจนของนโยบาย คิดค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.45 ส่วนผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,001 จนถึง 30,000 บาทขึ้นไป มีทัศนคติระดับปานกลาง ต่อความชัดเจนนโยบาย คิดค่าเฉลี่ย 3.41 , 3.31 , 3.33 และ 3.22 ตามระดับรายได้จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏพบว่า ผู้มีรายได้ขั้นต่ำกว่า - 10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยทัศนคติสูงกว่า ผู้มีรายได้มากกว่า

2) ด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามรายได้ พบว่า รายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อลักษณะหน่วยงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งระดับ 0.05(ตารางที่ 4-26)

ตารางที่ 4 - 26 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน
จำแนกตามรายได้

ค่าความแปรปรวน	df	SUM of Square	Mean Square	F	p-value
ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	2.8105	0.7026	2.9816	0.0187
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	602	141.8639	0.2357		
รวม	606	144.6744			

ตารางที่ 4 -27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า - 10,000 บาท	395	3.4025	0.4902
10,001 -18,000 บาท	129	3.3333	0.4467
18,001 - 25,000 บาท	55	3.3055	0.5616
25,001 - 30,000 บาท	14	3.0143	0.4036
มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป	14	3.2429	0.4380
รวม	607	3.3664	0.4886

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีรายได้ต่ำกว่า - 10,000 บาท มีทัศนคติระดับปานกลาง คิดค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมารายได้ 10,001 - 18,000 บาท มีทัศนคติปานกลาง คิดค่าเฉลี่ย 3.33 รายได้ 18,001-25,000 บาท มีทัศนคติปานกลาง เช่นกัน คิดค่าเฉลี่ย 3.31 รายได้ 25,001 - 30,000 บาท มีทัศนคติปานกลาง คิดค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.01 ส่วนรายมากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป มีทัศนคติปานกลาง คิดค่าเฉลี่ย 3.24 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า - 10,000 บาท มีคะแนนทัศนคติสูงกว่าผู้ที่มีรายได้มาก

3) ด้านความพอเพียงทรัพยากร พบว่า ผู้ที่มีรายได้แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความพอเพียงทรัพยากร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ (ตารางที่ 4-28)

ตารางที่ 4-28 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามรายได้

ค่าความแปรปรวน	df	SUN of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	1.8333	0.4583	2.3123	0.564
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	593	117.5406	0.1982		
รวม	597	119.3740			

ตารางที่ 4-29 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า - 10,000 บาท	391	3.7380	0.4692
10,001 -18,000 บาท	126	3.6531	0.3797
18,001 - 25,000 บาท	54	3.6693	0.4253
25,001 - 30,000 บาท	13	3.6264	0.3936
มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป	14	3.4490	0.4150
รวม	598	3.7047	0.4472

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความพอเพียงทรัพยากรจำแนกตามรายได้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ ต่ำกว่า - 10,000 บาท มีทัศนคติเห็นด้วย คิดค่าเฉลี่ยสูงสุด 3.74 รองลงมา รายได้ 10,001 - 18,000 บาท, 18,001 - 25,000 บาทและ 25,001 - 30,000 บาท มีทัศนคติเห็นด้วยเช่นกัน คิดค่าเฉลี่ย 3.65, 3.66, 3.36 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีรายได้มากกว่า

30,001 บาทขึ้นไป มีทัศนคติเห็นด้วยคิดค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.44 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้มีราย
ได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีคะแนนทัศนคติ สูงกว่าผู้มีรายได้มาก

4) ด้านข้อมูล / กระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามรายได้ พบว่ารายได้ที่
แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อข้อมูล / กระบวนการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 - 30)

ตารางที่ 4 – 30 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูล / กระบวนการติดต่อสื่อสาร
จำแนกตามรายได้

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	4	2.6770	0.6693	2.1442	0.0740
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	606	189.1485	0.3121		
รวม	610	191.8255			

ตารางที่ 4 – 31 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูล / กระบวนการติดต่อสื่อสาร
จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า - 10,000 บาท	399	3.5326	0.5733
10,001 -18,000 บาท	129	3.4244	0.5122
18,001 - 25,000 บาท	55	3.4500	0.5721
25,001 - 30,000 บาท	14	3.3571	0.6409
มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป	14	3.2143	0.3650
รวม	611	3.4910	0.5608

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร
จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า – 10,000 บาท มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านข้อมูล
และกระบวนการติดต่อสื่อสาร คิดค่าเฉลี่ย 3.53 และรายได้ 18,001 – 25,000 บาท มีทัศนคติ
ระดับเห็นด้วยเช่นกัน คิดค่าเฉลี่ย 3.45 ส่วนผู้ที่มีรายได้ 10,001 - 18,000 บาท , 25,001 - 30,000
บาทและมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป มีทัศนคติระดับปานกลาง คิดค่าเฉลี่ย 3.42 , 3.35 และ 3.21
ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏพบว่า ผู้ที่มีรายได้น้อย มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการ
ติดต่อสื่อสาร มากกว่าผู้มีรายได้มาก.

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาทัศนคติ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ทัศนคติต่อการนำระบบการ
จัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4-32

ตารางที่ 4 - 32 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	6	1.1079	0.1846	1.9342	0.0735
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	529	50.4876	0.0954		
รวม	535	51.5954			

ผลการทดสอบทัศนคติ โดยใช้ค่าสถิติ F – Test พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4-33

ตารางที่ 4 - 33 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	274	3.5119	0.3001
อนุปริญญา (ปวศ.)	51	3.5452	0.3261
ปริญญาตรี	152	3.4352	0.3203
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	40	3.4894	0.3094
ปริญญาโท	5	3.3231	0.3414
ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4)	5	3.3538	0.1771
ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6)	9	3.6111	0.3080
รวม	536	3.4901	0.0134

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย , การศึกษาระดับอนุปริญญา (ปวศ.) , ปริญญาตรี , มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) , ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.51, 3.54, 3.44, 3.49 และ 3.61 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับ ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) และระดับปริญญาโท มีทัศนคติระดับปานกลางค่อนข้างเห็นด้วย ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.35 และ 3.32 ตามลำดับ.

เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ F – test ปรากฏผลดังต่อไปนี้

- 1) ด้านความชัดเจนของนโยบาย พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 34)

ตารางที่ 4 – 34 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย
จำแนกตามระดับการศึกษา

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	6	0.7164	0.1194	0.9619	0.4504
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	551	68.4007	0.1241		
รวม	557	69.1171			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4-35

ตารางที่ 4 – 35 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	288	3.4354	0.3541
อนุปริญญา (ปวส.)	52	3.4615	0.3917
ปริญญาตรี	155	3.3871	0.3322
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	42	3.4167	0.3492
ปริญญาโท	5	3.4800	0.4324
ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4)	6	3.2333	0.1802
ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6)	10	3.5500	0.4327
รวม	558	3.4233	0.3523

ผลการเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) ,ปริญญาโท ,มัธยมศึกษาตอนปลาย และ อนุปริญญา (ปวส.) มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย

คิดค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.55 , 3.48 , 3.43 และ 3.46 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาระดับปริญญาตรี ,
มัธยมศึกษาตอนต้น และ ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) มีทัศนคติระดับปานกลางด้านความชัดเจน
นโยบาย คิดค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.38 , 3.41 และ 3.23 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มี
ระดับการศึกษาสูง มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย ดีกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษา
ระดับต่ำ.

2) ด้านลักษณะหน่วยงาน ตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน
กัน มีทัศนคติด้านลักษณะหน่วยงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
(ตารางที่ 4 –36)

**ตารางที่ 4 – 36 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน
จำแนกตามระดับการศึกษา**

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	6	1.8471	0.3078	1.2866	0.2613
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	599	143.3249	0.2393		
รวม	605	145.1720			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะ
หน่วยงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4-37

**ตารางที่ 4 – 37 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน
จำแนกตามระดับการศึกษา**

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	317	3.3741	0.4899
อนุปริญญา (ปวส .)	58	3.4034	0.4963
ปริญญาตรี	164	3.2976	0.5093
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	46	3.4696	0.4406
ปริญญาโท	5	3.1200	0.5933
ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4)	6	3.333	0.2066
ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6)	10	3.5000	0.3018
รวม	606	3.3630	0.4899

ผลการเปรียบเทียบค่าทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) มีทัศนคติระดับเห็นด้วย โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติสูงสุด 3.50 ส่วนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, อนุปริญญา (ปวส.), ระดับปริญญาตรี, ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4), ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) และ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) มีทัศนคติระดับปานกลางต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.37, 3.40, 3.30, 3.33, 3.50 และ 3.47 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาในระดับปริญญาโทมีทัศนคติระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยทัศนคติต่ำสุด 3.12 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน ดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง

3) ด้านความพอเพียงทรัพยากร พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 38)

ตารางที่ 4 - 38 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร
จำแนกตามระดับการศึกษา

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	6	2.1096	0.3511	1.764	0.1040
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	590	117.3999	0.1990		
รวม	596	119.5067			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4-39

ตารางที่ 4 – 39 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	311	3.7391	0.4608
อนุปริญญา (ปวส .)	57	3.7218	0.4098
ปริญญาตรี	165	3.6485	0.4199
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	45	3.7206	0.4939
ปริญญาโท	5	3.3429	0.4695
ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4)	5	3.4000	0.2748
ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6)	9	3.7937	0.4172
รวม	597	3.7057	0.4478

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย , อนุปริญญา , ระดับปริญญาตรี , ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) มีทัศนคติระดับเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.73 , 3.72 , 3.65 , 3.72 และ 3.79 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) และปริญญาโท มีทัศนคติระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.34 และ 3.40 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร ต่ำกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง.

4). ด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 -40)

ตารางที่ 4 - 40 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูล / การติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	6	405188	0.7531	204241	0.0253
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	603	187.3415	0.3107		
รวม	609	191.8602			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4-41

ตารางที่ 4 - 41 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	321	3.5436	0.5556
อนุปริญญา (ปวส.)	57	3.6140	0.5959
ปริญญาตรี	165	3.3833	0.5853
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	46	3.4293	0.5018
ปริญญาโท	5	3.1500	0.4183
ประถมศึกษาตอนต้น (ป.4)	6	3.6250	0.2092
ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6)	10	3.5000	0.1667
รวม	610	3.4951	0.5613

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสารจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย , อนุปริญญา (ปวส.) และมัธยมศึกษาตอนต้น (ป.4) ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) มีทัศนคติ เห็นด้วย ต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.54 , 3.61 , 3.63 , 3.50 และ 3.43 ตามลำดับ ส่วนการศึกษาระดับปริญญาตรี , ปริญญาโท และมัธยมศึกษาตอนต้น มีทัศนคติปานกลาง ต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ย 3.38 และ 3.15 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร ดีกว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูง.

สมมติฐานที่ 5 ระดับการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน ปรากฏผลดังตารางที่ 4-42

ตารางที่ 4 – 42 เปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 140001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ฝ่ายบริหาร	127	3.4116	0.298	-3.35	0.001
ฝ่ายปฏิบัติ	414	3.5139	0.311		
รวม	641				

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ที่มีตำแหน่งระดับบริหาร ได้แก่ หัวหน้างาน/ หัวหน้าแผนก/ ฝ่าย มีทัศนคติระดับปานกลาง ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.41 ส่วนผู้ที่มีตำแหน่งฝ่ายปฏิบัติ มีทัศนคติระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ย 3.51 โดยทั้งสองกลุ่มมีระดับทัศนคติที่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยทัศนคติโดยใช้ค่าสถิติ t – test พบว่า ระดับบริหารและฝ่ายปฏิบัติ มีทัศนคติต่อการ

นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 6

เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1) ด้านความชัดเจนนโยบาย พบว่า ระดับบริหาร มีทัศนคติระดับปานกลางต่อความชัดเจนนโยบาย คิดค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.32 ส่วนฝ่ายปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.45 ซึ่งเป็นทัศนคติระดับเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยทัศนคติโดยใช้สถิติ t-test พบว่า ทัศนคติของระดับบริหาร และระดับปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 43)

ตารางที่ 4 – 43 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	Mean	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ฝ่ายบริหาร	134	3.3246	0.349	-3.77	0.000
ฝ่ายปฏิบัติ	429	3.4543	0.347		
รวม	536				

2) ด้านลักษณะหน่วยงาน พบว่า ฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติ มีทัศนคติระดับปานกลางต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย คิดค่าเฉลี่ยได้ 3.32 และ 3.37 ตามลำดับ เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยทัศนคติ โดยใช้สถิติ t-test พบว่า ฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 44)

ตารางที่ 4 – 44 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน

ระดับปฏิบัติ	จำนวน (คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ฝ่ายบริหาร	144	3.3111	0.476	-1.46	0.145
ฝ่ายปฏิบัติ	467	3.3794	0.496		
รวม	611				

3) ด้านความพอเพียงทรัพยากร พบว่า ระดับบริหารมีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62 ส่วนระดับปฏิบัติ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยความพอเพียงของทรัพยากรเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.75 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยทัศนคติ โดยใช้สถิติ t-test พบว่า ระดับบริหารและระดับปฏิบัติ มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 45)

ตารางที่ 4 – 45 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน

ระดับปฏิบัติ	จำนวน (คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ฝ่ายบริหาร	136	3.6269	0.393	-2.35	0.019
ฝ่ายปฏิบัติ	463	3.7282	0.459		
รวม	599				

4) ด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร พบว่า ฝ่ายบริหาร มีทัศนคติระดับปานกลาง ต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.42 ส่วนฝ่ายปฏิบัติ มีทัศนคติระดับเห็นด้วย คิดค่าเฉลี่ย 3.62 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยทัศนคติ โดยใช้สถิติ t-test พบว่า ฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติ มีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4-46)

ตารางที่ 4 – 46 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามระดับการปฏิบัติงาน

ระดับปฏิบัติ	จำนวน (คน)	Mean	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ฝ่ายบริหาร	142	3.4208	0.511	-1.78	0.075
ฝ่ายปฏิบัติ	473	3.5164	0.575		
รวม	615				

สมมติฐานที่ 6 ประสิทธิภาพการทำงานที่แตกต่าง มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาทัศนคติ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ทัศนคติต่อการนำระบบการ
จัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ปรากฏผล ดังตาราง
ที่ 4-47

ตารางที่ 4-47 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.7710	0.2590	2.7072	0.0446
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	537	51.3787	0.0950		
รวม	540	52.1558			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยทดสอบทัศนคติโดยใช้ ค่าสถิติ F – test พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 6

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ปรากฏผลดังตารางที่ 4-48

ตารางที่ 4-48 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ต่ำกว่า- 1 ปี	22	3.5717	0.3869
2 - 3 ปี	130	3.5420	0.3117
4 - 5 ปี	177	3.4861	0.3024
6 ปีขึ้นไป	212	3.4539	0.3049
รวม	514	3.4904	0.3108

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 1 ปี จนถึงมากกว่า 6 ปีขึ้นไป มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ โดยผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า - 1 ปี มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.57 รองลงมา ประสบการณ์ 2 - 3 ปี มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.54 ประสบการณ์ 4 - 5 ปี คิดค่าเฉลี่ย 3.48 และผู้ที่มีประสบการณ์ 6 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 3.46

เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้สถิติ F-test ปรากฏผลดังนี้

- 1) ความชัดเจนนโยบาย พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4-49)

ตารางที่ 4-49 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.2826	0.0942	0.7646	0.5142
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	559	68.8689	0.1232		
รวม	562	69.1515			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ปรากฏผลดังตารางที่ 4-50

ตารางที่ 4-50 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
น้อยกว่า- 1 ปี	3.5130	0.4556	0.0950
2-3 ปี	3.4362	0.3348	0.0285
4-5 ปี	3.4266	0.3541	0.0261
6 ปีขึ้นไป	3.4050	0.3462	0.0234
รวม	3.4242	0.3508	0.0148

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.40 ซึ่งเป็นทัศนคติระดับปานกลาง ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 1 ปี ,2-3 ปี ,4-5 ปี มีทัศนคติระดับเห็นด้วย คิดค่าเฉลี่ย 3.51 , 3.43 และ 3.43 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานน้อย มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย ดีกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมาก.

2) ด้านลักษณะหน่วยงาน พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 51)

ตารางที่ 4 – 51 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	1.3299	0.4433	1.8392	0.1388
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	607	146.2993	0.2410		
รวม	610	147.6292			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ปรากฏผลดังตารางที่ 4-52

ตารางที่ 4 – 52 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามประสิทธิภาพทำงาน

ประสิทธิภาพการทำงาน	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
น้อยกว่า- 1 ปี	28	3.3071	0.5747
2 – 3 ปี	155	3.4335	0.4698
4 – 5 ปี	195	3.3138	0.5097
6 ปีขึ้นไป	233	3.3631	0.4780
รวม	611	3.3627	0.4920

ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ 2-3 ปี มีทัศนคติระดับเห็นด้วย คิดค่าเฉลี่ย สูงสุด 3.43 ส่วนประสบการณ์ 1 ปี, 4-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีทัศนคติระดับปานกลาง คิดค่าเฉลี่ย 3.30, 3.31 และ 3.36 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน ดีกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมาก.

3) ด้านความพอเพียงทรัพยากร พบว่า ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4-53)

ตารางที่ 4 – 53 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.9730	0.3243	1.6320	0.1808
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	598	118.8378	0.1987		
รวม	601	119.8107			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียง ทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ปรากฏผลดังตารางที่ 4-54

ตารางที่ 4 – 54 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
น้อยกว่า- 1 ปี	28	3.8112	0.4004
2 – 3 ปี	153	3.7320	0.4944
4 - 5 ปี	192	3.7240	0.4458
6 ปีขึ้นไป	229	3.6594	0.4157
รวม	602	3.7055	0.4465

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัย ด้านความพอเพียงทรัพยากร พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป มีทัศนคติระดับเห็นด้วยต่อปัจจัยด้าน ความพอเพียงทรัพยากร โดยผู้ที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 1 ปี , 2 – 3 , 4 – 5 และ 6 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.81 , 3.73 , 3.72 และ 3.66 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย มีทัศนคติเห็นด้วยต่อความพอเพียงทรัพยากร มากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมาก.

4) ด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร พบว่า ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 -55)

ตารางที่ 4 – 55 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	3.6293	1.2098	3.8933	0.0090
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	611	189.8560	0.3107		
รวม	614	193.4854			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ปรากฏผลดังตารางที่ 4-56

ตารางที่ 4 – 56 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
น้อยกว่า- 1 ปี	27	3.6481	0.6551
2 – 3 ปี	156	3.5785	0.5498
4 - 5 ปี	196	3.5140	0.5611
6 ปีขึ้นไป	236	3.4068	0.5475
รวม	615	3.4951	0.5614

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้มีประสบการณ์การทำงาน ในช่วงตั้งแต่ 1 ปี , 2-3 ปี และ ประสบการณ์ 4- 5 ปี มีทัศนคติระดับเห็นด้วย ต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.67,3.57 และ 3.51 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีทัศนคติระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.41 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมาก.

สมมติฐานที่ 7 ขนาดองค์กรที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาทัศนคติ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน ทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามรายได้ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-57 ตารางที่ 4-57 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามขนาดองค์กร

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1.8097	0.9048	9.6601	0.0001
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	539	50.4866	0.0937		
รวม	541	52.2963			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทดสอบทัศนคติโดยใช้ ค่าสถิติ F – test พบว่า ขนาดองค์กรที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 7

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามขนาดองค์กร ปรากฏผลดังตารางที่ 4-58 ตารางที่ 4-58 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามขนาดองค์กร

ขนาดองค์กร	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
องค์กรขนาดเล็ก	75	3.3600	0.2754
องค์กรขนาดกลาง	159	3.4910	0.3141
องค์กรขนาดใหญ่	308	3.4861	0.3024
รวม	542	3.4897	0.3109

ผลการเปรียบเทียบ ทักษะคิดต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามขนาดองค์กร พบว่า องค์กรขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยทักษะคิด 3.36 องค์กรขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยทักษะคิด 3.42 และองค์กรขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยทักษะคิด 3.54 โดยองค์กรขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีทักษะคิดระดับเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ส่วนองค์กรขนาดเล็ก มีทักษะคิดระดับปานกลาง.

เมื่อพิจารณาทักษะคิดด้านปัจจัยที่มีผลต่อการทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ โดยจำแนกตามขนาดองค์กร ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านความชัดเจนนโยบาย พบว่า ขนาดองค์กรที่แตกต่างกัน มีทักษะคิดต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 - 59)

ตารางที่ 4-59 วิเคราะห์ความแปรปรวนทักษะคิดต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามขนาดองค์กร

องค์กรค่าความแปรปรวน	df	Sum of square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	2.1897	1.0949	9.1015	0.0001
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	561	67.4852	0.1203		
รวม	563	69.6749			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะคิดต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามขนาดองค์กร ปรากฏผลดังตารางที่ 4-60

ตารางที่ 4-60 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามขนาดองค์กร

ขนาดองค์กร	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
องค์กรขนาดเล็ก	77	3.2662	0.3190
องค์กรขนาดกลาง	165	3.4463	0.3566
องค์กรขนาดใหญ่	322	3.4503	0.3398
รวม	564	3.4229	0.3518

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย จำแนกตามขนาดองค์กร พบว่าองค์กรขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ มีทัศนคติระดับเห็นด้วย ต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย คิดค่าเฉลี่ย 3.45 เท่ากันทั้งสองขนาดองค์กร ส่วนองค์กรขนาดเล็ก มีทัศนคติระดับปานกลางต่อปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย มีค่าเฉลี่ย 3.27 จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏพบว่า องค์กรขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อความชัดเจนนโยบาย มากกว่าองค์กรขนาดเล็ก.

2) ด้านลักษณะหน่วยงาน พบว่า ขนาดองค์กรที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 61)

ตารางที่ 4 – 61 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตามขนาดองค์กร

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	4.0610	2.0305	8.6097	0.0002
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	609	143.6245	0.2358		
รวม	611	147.6854			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะ
หน่วยงาน จำแนกตามขนาดองค์กร ปรากฏผลดังตารางที่ 4-62
ตารางที่ 4-62 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตาม
ขนาดองค์กร

ขนาดองค์กร	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
องค์กรขนาดเล็ก	84	3.2714	0.4796
องค์กรขนาดกลาง	182	3.4857	0.4692
องค์กรขนาดใหญ่	346	3.3208	0.5181
รวม	612	3.3631	0.4916

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน จำแนกตาม
ขนาดองค์กร พบว่า องค์กรขนาดกลาง มีทัศนคติระดับเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน
คิดค่าเฉลี่ย 3.49 ส่วนองค์กรขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีทัศนคติระดับปานกลาง ต่อปัจจัยด้าน
ลักษณะหน่วยงาน คิดค่าเฉลี่ย 3.32 และ 3.27 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า องค์กร
ขนาดกลาง มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน มากกว่า องค์กรขนาดใหญ่และ
ขนาดเล็ก.

3) ด้านความพอเพียงทรัพยากร พบว่า ขนาดองค์กรที่แตกต่างกัน มีทัศนคติ
ต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05
(ตารางที่ 4 – 63)

ตารางที่ 4 – 63 วิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร
จำแนกตามขนาดองค์กร

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of Square	Mean square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1.4389	0.7194	3.6444	0.0267
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	600	118.4484	0.1974		
รวม	602	119.8873			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียง
 ทรัพยากร จำแนกตามขนาดองค์กร ปรากฏผลดังตารางที่ 4-64

ตารางที่ 4 – 64 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตาม
 ขนาดองค์กร

ขนาดองค์กร	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
องค์กรขนาดเล็ก	81	3.5944	0.4168
องค์กรขนาดกลาง	179	3.7550	0.4064
องค์กรขนาดใหญ่	343	3.7051	0.4688
รวม	603	3.7050	0.4463

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติด้านความพอเพียงทรัพยากร จำแนกตามขนาด
 องค์กร พบว่าองค์กรขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.59 องค์กรขนาดกลางและขนาดใหญ่ มี
 ค่าเฉลี่ยทัศนคติ 3.75 และ 3.71 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า องค์กรทั้งสามขนาด มี
 ทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร .

4) ด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร พบว่า ขนาดองค์กรที่แตกต่างกัน
 มี ทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติ ณ ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4 – 65)

ตารางที่ 4 – 65 วิเคราะห์ความแปรปรวน ทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อ
 สื่อสาร จำแนกตามขนาดองค์กร

ค่าความแปรปรวน	df	Sum of square	Mean Square	F	p-value
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.8800	0.4400	1.3985	0.2477
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	613	192.8501	0.3146		
รวม	615	193.7301			

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามขนาดองค์กร ปรากฏผลดังตารางที่ 4-66

ตารางที่ 4 – 66 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามขนาดองค์กร

ขนาดองค์กร	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
องค์กรขนาดเล็ก	84	3.4107	0.5751
องค์กรขนาดกลาง	181	3.5345	0.5767
องค์กรขนาดใหญ่	351	3.936	0.5216
รวม	616	3.4943	0.5613

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามขนาดองค์กร พบว่า องค์กรขนาดเล็ก มีทัศนคติระดับปานกลางต่อปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร คิดค่าเฉลี่ย 3.41 ส่วนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อปัจจัยด้านข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร คิดค่าเฉลี่ย 3.58 และ 3.49 ตามลำดับ จากค่าเฉลี่ยที่ปรากฏ พบว่า องค์กรขนาดกลาง-ใหญ่ มีทัศนคติเห็นด้วยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร มากกว่า องค์กรขนาดเล็ก.

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 กับการพัฒนาองค์กร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อ

- 1) ศึกษาการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ
- 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ
- 3) ศึกษาทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากพนักงานในระดับบริหาร (หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย/แผนก) และพนักงานในระดับปฏิบัติ จากองค์กรที่นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ได้แก่ บริษัทเดนโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัทแพน-เอเชีย กรุ๊ป จำกัด และบริษัท ซีเกรท เทคโนโลยี (ประเทศไทย) จำกัด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 650 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ผู้ศึกษาได้แบบสอบถามคืนกลับมา สมบูรณ์แบบ จำนวน 620 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.38 โดยทำการศึกษาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ, ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย, ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน, ปัจจัยด้านความพร้อมเพียงทรัพยากร และปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร และทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ โดยใช้สถิติพรรณนา, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่าความถี่ และค่าร้อยละ พรรณนาลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติ t-test และ F-test ทดสอบสมมติฐานกำหนดค่านัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังนี้

5.2 สรุปผลการวิจัย

1) ข้อมูลพื้นฐาน

จากกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมได้ 620 ราย พบว่า เป็นเพศชาย ร้อยละ 27.0 และเพศหญิง ร้อยละ 72.6 โดยกลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุ ส่วนใหญ่ระหว่าง 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.9 มีรายได้ส่วนใหญ่ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.8 และมีระดับการศึกษาสูงสุด ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 51.9 สำหรับตำแหน่งในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งผู้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 76.6 และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 6 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.3

2) การนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ซึ่งประเด็นที่มีทัศนคติเห็นด้วยระดับดีมาก ได้แก่ ความตระหนักในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม, มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และ พนักงานทุกระดับ ยินดีปฏิบัติตาม มาตรฐาน ISO 14001 ส่วนประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วย ได้แก่ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นหน้าที่ของผู้บริหารเท่านั้น

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในระดับดี คือเห็นด้วยต่อปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย, ด้านความพอเพียงทรัพยากร และด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านความพอเพียงทรัพยากร รองลงมาปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบายและปัจจัยข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร ส่วนปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่าง มีทัศนคติระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน โดยมีค่าเฉลี่ยทัศนคติระดับต่ำสุด

3) ทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่า

3.1) เพศที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

3.2) ช่วงอายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

3.3) ระดับรายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

3.4) ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

3.5) ระดับการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

3.6) ระยะเวลาการทำงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

3.7) ขนาดองค์กรที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

5.3 อภิปรายผล

1) **ทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ**
จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือที่รับผิดชอบโครงการด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสอบถามข้อมูลจากพนักงานในระดับหัวหน้างาน, แผนก/ฝ่าย และพนักงานในระดับผู้ปฏิบัติ พบว่า พนักงานองค์กรในทุกระดับ มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากการกำหนดให้มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน และมีหน่วยงานที่พร้อมดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกระบวนการในการถ่ายทอดนโยบายลงสู่การปฏิบัติ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ จากผลการศึกษา พบว่า พนักงานมีทัศนคติเห็นด้วยต่อความชัดเจนนโยบาย และความพอเพียงของทรัพยากร ประกอบกับเมื่อพิจารณารายชื่อ พนักงานมีทัศนคติในระดับดี ถึงจำนวน 15 ชื่อ ได้แก่

- 1) ท่านตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม
- 2) ท่านเห็นความสำคัญของการที่บริษัทนำมาตรฐาน ISO 14001 มาปฏิบัติ
- 3) มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้คุณภาพชีวิตของท่านดีขึ้น
- 4) ท่านรู้สึกภูมิใจสภาพแวดล้อมของโรงงานท่าน เมื่อปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001
- 5) ท่านสามารถอธิบายมาตรฐาน ISO 14001 ให้ผู้อื่นเข้าใจง่าย
- 6) ท่านคิดว่าระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมช่วยลดต้นทุนได้
- 7) มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้คุณภาพชีวิตของท่านดีขึ้น
- 8) หน่วยงานของท่าน ปรับปรุงระบบงานให้สอดคล้องตามมาตรฐาน ISO 14001
- 9) ผู้บริหาร/หน่วยงาน ให้ความรู้ โดยอบรมท่านเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ
- 10) ในบริษัทของท่าน มีหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ด้าน ISO 14001 โดยเฉพาะ
- 11) มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้การทำงานของเรามีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 12) ท่านยินดีปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 แม้จะทำให้การทำงานของเรามียุ่งยากมากขึ้น

- 13) หากท่านมีข้อสงสัย ท่านสามารถขอความรู้ และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมได้
- 14) ในบริษัทมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ
- 15) ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความหลากหลายน่าสนใจ

จากรายละเอียดแต่ละข้อที่มีทัศนคติในระดับเห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันมนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในฐานะที่องค์การอุตสาหกรรม เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นผู้สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อม เมื่อนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ซึ่งเป็นมาตรฐานที่สากลยอมรับ ทำให้มนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยตรง” ยินดีที่จะปฏิบัติเพื่อให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ดังที่ เสถียร รุจิรวนิช 2542 หน้า131 กล่าวว่า “ประชากรจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี จะต้องมียอดประกอบด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วย” ประกอบกับในฐานะที่เป็นองค์กรธุรกิจ ควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม ดังคำกล่าวของ เกร็ก เดวิท (Keith Davis อ้างใน ชงชัย สันติวงษ์, 2540 หน้า 46) ได้กล่าวว่า “ธุรกิจเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจ และสามารถก่ออิทธิพลหรือผลกระทบต่อสังคมได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะผลเสียด้านสภาพแวดล้อมจากการพัฒนา ดังนั้น ธุรกิจจึงต้องสนใจติดตามและเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือสังคม” ดังนั้น การที่พนักงานในองค์กร มีทัศนคติเห็นด้วย ต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ย่อมเป็นผลดีต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและพัฒนาองค์กรให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน.

2) เปรียบเทียบ ทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001

มาปฏิบัติ

เมื่อทำการทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จำแนกตามเพศ, อายุ,รายได้,ระดับการศึกษา,ระดับการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดองค์กร อภิปรายผลดังสมมติฐานนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เพศที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบรรชัย สืบสังข์ (2535)
พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีความสัมพันธ์กับความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน และผลการศึกษาของ บัณฑิต วิทยุรัตน์ (2540) พบว่า ผู้บริหาร
โรงงานอุตสาหกรรมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยอาศัย
หลักการผู้สร้างมลภาวะเป็นผู้จ่าย (PPP) ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำ
การศึกษาครั้งนี้ ทั้งเพศชายและเพศหญิง เป็นประชากรที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็น
สถานหนึ่งที่มีกระบวนการผลิต ก่อให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อม การได้มีโอกาสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ถือเป็นความรับผิดชอบ ดังที่ บัณฑิต วิทยุรัตน์ (2540) กล่าวว่า “มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการ
ก่อให้เกิดมลพิษ ต้องรับผิดชอบต่อมลพิษที่เกิดขึ้น ด้วยการบำบัดมลพิษให้ได้ตามที่รัฐกำหนด”
ประกอบกับเมื่อพิจารณารายละเอียดของความคิดเห็น พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติ
เห็นด้วยต่อความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น และเห็นความสำคัญในการที่บริษัทนำ
ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ ทำให้เพศชายและเพศหญิง มี
ทัศนคติ ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 อายุที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า อายุ มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน โดยช่วงอายุระหว่าง 21-25 ปี มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำ
ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ มากกว่าช่วงอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับ
การศึกษาของ บรรชัย สืบสังข์ (2535) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความรู้และความตระหนัก
เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม คนที่มีอายุน้อยจะมีความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมเกี่ยวกับ
ปัญหาสิ่งแวดล้อมสูงกว่าประชาชนที่มีอายุมาก และการศึกษา ของ สุทธิ สมุทรระประภูติ (2540)
พบว่า อายุที่ต่างกัน มีการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ด้านประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า กลุ่มช่วงอายุ 21-25 ปี เป็นกลุ่มวัยหนุ่มสาว ที่
ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และบางส่วนกำลังศึกษาในสถาบันการศึกษา ทำให้มี
โอกาสรับรู้และเข้าใจ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคมได้รวดเร็ว จากการอบรมสั่งสอนและ

เรียนรู้ จากสถาบันการศึกษา โดยสอดแทรกกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสีงแวดล้อม ดังที่
วินัย วิระวัฒนานนท์ (2541) กล่าวว่า “วิชาการต่างๆ ที่ทำการสอนในสถาบันการศึกษาใน
หลักสูตรต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นวิชาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยตรงหรือไม่ก็ตาม ล้วนมีภาระหน้าที่
ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษาให้มีความรู้ ความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการแก้ไข
พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ทั้งสิ้น” ประกอบกับมาตรฐาน ISO 14001 เป็นวิธีการทำงานแนวใหม่
ที่เข้ามามีบทบาทในองค์การอุตสาหกรรม ผู้ที่มีอายุน้อยจึงตื่นตัวในการเรียนรู้และพร้อมที่จะปฏิบัติ
จึงทำให้ช่วงอายุที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ
แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 รายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า รายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิ สมุทรระประภูติ
(2540) พบว่า พนักงานที่มีรายได้ต่างกัน มีการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ด้านประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น
ความเข้าใจได้, ความสามารถนำไปทดลองใช้ และด้านความสามารถในการสังเกต แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติ. และการศึกษาของ วิระพงษ์ วงศ์วีระจันทร์ (2533) ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรม
ทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่การเกษตร ระดับตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายได้ของครอบครัว
เจ้าหน้าที่ที่มีรายได้ต่ำ มีการแสดงออกพฤติกรรมทางจริยธรรม เช่น การเพิ่มความรับผิดชอบ ,
การเสียสละเพื่อส่วนรวม ฯลฯ สูงกว่า ครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่า ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า จาก
ข้อมูลที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติเห็นด้วยต่อ
การนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ มากกว่ารายได้ในระดับที่สูงกว่า ทั้งนี้
อาจเนื่องมาจาก กลุ่มที่มีรายได้น้อย เป็นกลุ่มที่ทำงานในระดับปฏิบัติ ซึ่งมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่
เสี่ยงภัยจากกระบวนการผลิต เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดมลภาวะแวดล้อม ที่ส่งผลโดยตรงต่อ
สุขภาพร่างกาย ประกอบกับด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ จำเป็นต้องอาศัยในแหล่งชุมชน ซึ่งเป็น
อีกแหล่งหนึ่งที่มีมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการบริโภค อุปโภคของมนุษย์ อันเป็นผลให้เกิด
ความไม่สบายกาย - สบายใจ ความเจ็บป่วย คุณภาพชีวิตเสื่อมลงเรื่อยๆ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุให้
ผู้ที่มีรายได้น้อย มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่าง
กับผู้ที่มีรายได้มาก.

สมมติฐานข้อที่ 4 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการ
จัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า พนักงานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ บัณฑิต วิทยุรัตน์ (2540) พบว่า ผู้บริหารโรงงานอุตสาหกรรมที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยอาศัยหลักการผู้สร้างมลภาวะเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle : PPP) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ สุทธิ สมุทรประภูติ (2540) พบว่า การยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ของพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษายังพบอีกว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของ วีระพงษ์ วงษ์วีระจันทร์ (2533) พบว่า เจ้าหน้าที่การเกษตรที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีการแสดงออกพฤติกรรมสูงกว่าบุคคลที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เป็นมาตรฐานใหม่ที่นำมาปฏิบัติในองค์กร จึงได้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่พนักงานทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการมีหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม จึงเป็นผลให้ระดับการศึกษามีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน.

สมมติฐานข้อที่ 5 ระดับการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการ
จัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติงาน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ต่างกัน และพบว่า พนักงานในระดับปฏิบัติ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ดีกว่า พนักงานในระดับหัวหน้างาน /ฝ่าย/แผนก ซึ่งผลการศึกษา ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสิริรัตน์ เมืองสมุทร (2540) พบว่า ผู้บริหารโรงแรมในเขตเมืองพัทยา มีความคิดเห็น เห็นด้วยต่อนโยบายกำหนดเขตควบคุมมลพิษ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เป็นระบบที่องค์กรต้องมีกิจกรรมหรือโครงการในการรักษาสภาพแวดล้อม ซึ่งพนักงานในระดับปฏิบัติเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานะ

แวดล้อมที่เป็นมลพิษ จากกระบวนการผลิตมากกว่าพนักงานในระดับอื่น และในฐานะที่เป็น ผู้ปฏิบัติ ทำให้ทราบถึงโทษต่างๆที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายตามที่องค์กรกำหนด ในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติ จึงทำให้พนักงานในระดับปฏิบัติ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกับพนักงานในระดับบริหาร .

สมมติฐานข้อที่ 6 ระยะเวลาการทำงานที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า ระยะเวลาในการทำงานที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิ สมุทรระประภูติ (2540) พบว่า พนักงานที่มีระยะเวลาการทำงานกับบริษัทต่างกัน มีการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและการศึกษาของ สมชาย พงษ์สุเสนีย์ (2535) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้และเจตคติของนายอำเภอเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย พบว่า นายอำเภอที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า องค์กรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานทุกระดับได้มีความรู้ และปฏิบัติตามกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการทำงานปกติ ประกอบกับพนักงานมีความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะแก้ไขปัญหา รวมทั้งอิทธิพลของสื่อมวลชนที่เสนอข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความตื่นตัวต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ดังที่ เน ตู (Nay Htun, 2528 อ้างใน สุมาลี ศรีสม, 2537) ได้กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนไว้ว่า “สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในสิ่งที่จะทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความรู้ และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และยังช่วยผลักดันให้เห็นนโยบายของการพัฒนาในด้านต่างๆ ดำเนินไปได้อีกด้วย” จากคำกล่าวนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีธรรม์ โรจนสุพจน์ (2534) ได้กล่าวว่า “อิทธิพลของสื่อมวลชนจากการอ่านหนังสือพิมพ์และดูโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม” จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้พนักงานที่มีระยะเวลาในการทำงานที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน.

สมมติฐานข้อที่ 7 ขนาดองค์กรที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า ขนาดองค์กรที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการ
สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน โดยองค์กรขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีทัศนคติ
เห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ
การศึกษาของ สิริรัตน์ เมืองสมุทร (2540) พบว่า ขนาดของโรงแรมที่ต่างกัน มีผลทำให้ความรู้ของ
ผู้บริหารโรงแรมในเขตเมืองพัทยา ต่อบริษัทที่กำหนดเขตควบคุมมลพิษแตกต่างกัน อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่า องค์กรขนาดใหญ่และขนาดกลางมีจำนวนพนักงาน
มาก และมีการผลิตสินค้าจำนวนมาก ปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับพนักงานก็มี
จำนวนมากขึ้นด้วย รวมทั้งธุรกิจในปัจจุบันให้ความสำคัญกับมนุษย์และรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น
ดังที่ เสถียร รุจิรวณิช, 2542 หน้า 130 ได้กล่าวว่า “ผู้ประกอบการ เป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการมี
ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของคนงานและพนักงาน
ของโรงงานอุตสาหกรรมนั้นๆ ตลอดจนประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณรอบๆ โรงงานและประชาชน
โดยทั่วไป ด้วยการที่ผู้ประกอบการตัดสินใจที่จะดำเนินการด้านรักษาสิ่งแวดล้อม การประกอบการ
อุตสาหกรรมก็จะส่งผลดีต่อสภาพแวดล้อม และจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
ของประชาชนที่เกี่ยวข้องด้วย” ประกอบกับศักยภาพขององค์กรขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีความ
พร้อมด้านกำลังคน,งบประมาณ,วัสดุ/ อุปกรณ์ ฯลฯ ในการดำเนินกิจกรรมมากกว่า องค์กร
ขนาดเล็ก สอดคล้องกับการศึกษาของ รัชณี ภัคโกโคย (2540) พบว่า การนำนโยบายการพัฒนาชุมชน
ไปปฏิบัติ ประสบปัญหาในหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีลักษณะเป็นหน่วยงานขนาดเล็ก
และใหม่ ทำให้ขาดแคลนทรัพยากรในการบริหารโครงการ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นเหตุให้ขนาดองค์กร
ที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน.

5.4 ข้อเสนอแนะ

1) ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาองค์กรหลายประการ (1) ทำให้การทำงานเป็นระบบ เนื่องจากมาตรฐาน ISO 14001 องค์กรปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด จึงทำให้การทำงานเป็นระบบมากขึ้น (2) สร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม (3) ช่วยลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว (4) สร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร ในฐานะที่มีจรรยาบรรณที่ดี ต่อการประกอบธุรกิจ.

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยที่องค์กรให้ความสำคัญต่อการดำเนินงาน โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้

2.1) ปัจจัยด้านความพร้อมทรัพยากร ผู้บริหารระดับสูงควรเตรียมความพร้อมทรัพยากรการบริหารให้เพียงพอ ทางด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม หากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ผู้บริหารควรบริหารงบประมาณและพิจารณาโครงการด้านสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องปัญหามากที่สุด พร้อมทั้งเพิ่มวัสดุ/อุปกรณ์ และกำลังคนให้เพียงพอ.

2.2) ปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย องค์กรควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน ไม่สลับซับซ้อน ต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจและจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และเพื่อให้บุคลากรทั้งองค์กร เข้าใจนโยบาย ควรมีการชี้แจงและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง.

2.3) ปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารควรพิจารณาระบบข้อมูลข่าวสาร ศึกษารายละเอียดและประเด็นต่างๆที่เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งระบบการสื่อสารควรเป็นการสื่อสารสองทาง เพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบผลการดำเนินงาน และปรับปรุงการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม.

2.4) ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน องค์กรมีหน่วยงานเฉพาะที่ปฏิบัติงานทางด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบ และสอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติ ตามมาตรฐาน ISO 14000 จึงทำให้ไม่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน

3) ทศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จากการทดสอบสมมติฐาน โดยศึกษาตัวแปร ด้านเพศ, อายุ, รายได้, ระดับการศึกษา, ระดับการปฏิบัติงาน, ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และขนาดองค์กร พบว่า

เพศ,ระดับการศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน ณ ระดับ 0.05

อายุ,รายได้,ระดับการปฏิบัติงาน และขนาดองค์กร ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แตกต่างกัน ณ ระดับ 0.05

ดังนั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

3.1) อายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุมาก (ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป) มีทัศนคติระดับปานกลาง ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ แนวทางแก้ไข ควรให้ความรู้แก่บุคลากรให้มากขึ้น โดยผ่านการฝึกอบรม และจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับบุคลากรทุกระดับ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นแก่สิ่งแวดล้อม

3.2) รายได้ พบว่า ผู้ที่มีรายได้มาก ทัศนคติระดับปานกลางต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยด้านระดับการปฏิบัติงาน

3.3) ผู้ที่ปฏิบัติงานในฝ่ายบริหาร มีทัศนคติระดับปานกลาง เช่นกัน แนวทางแก้ไข ผู้บริหารระดับสูงควรสร้างความตระหนักและจิตสำนึกแก่ฝ่ายบริหาร โดยผ่านการฝึกอบรมและมอบหมายให้รับผิดชอบกิจกรรมให้มากขึ้น รวมทั้งการปฏิบัติงาน ควรมุ่งการสร้างทีมงานมากกว่าใช้การควบคุม โดยการสั่งการตามสายบังคับบัญชา เพื่อสร้างความผูกพันให้สมาชิกในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

3.4) ขนาดองค์กร พบว่า องค์กรขนาดเล็ก มีทัศนคติระดับปานกลาง ต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ซึ่งปัจจัยที่องค์กรขนาดเล็ก ควรให้การสนับสนุนเป็นลำดับแรก คือ ทรัพยากรการบริหาร ทางด้านงบประมาณ วัสดุ/อุปกรณ์ และกำลังคน จัดเตรียมให้พอเพียง ตลอดจน ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน โดยให้มีหน่วยงานและผู้รับผิดชอบกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง พร้อมทั้ง ผู้บริหารระดับสูง ที่เจงนโบายายให้ชัดเจน และสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและเปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับล่างตัดสินใจได้มากขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะ

1) ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาองค์กรหลายประการ (1) ทำให้การทำงานเป็นระบบ เนื่องจากมาตรฐาน ISO 14001 องค์กรปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด จึงทำให้การทำงานเป็นระบบมากขึ้น (2) สร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม (3) ช่วยลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว (4) สร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร ในฐานะที่มีจรรยาบรรณที่ดี ต่อการประกอบธุรกิจ.

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยที่องค์กรให้ความสำคัญต่อการดำเนินงาน โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้

2.1) ปัจจัยด้านความพร้อมทรัพยากร ผู้บริหารระดับสูงควรเตรียมความพร้อมทรัพยากรการบริหารให้เพียงพอ ทางด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม หากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ผู้บริหารควรบริหารงบประมาณและพิจารณาโครงการด้านสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องปัญหามากที่สุด พร้อมทั้งเพิ่มวัสดุ/อุปกรณ์ และกำลังคนให้เพียงพอ.

2.2) ปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย องค์กรควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน ไม่สลับซับซ้อน ต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจง่ายและจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และเพื่อให้บุคลากรทั้งองค์กร เข้าใจนโยบาย ความรู้ที่แจ่มแจ้งและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง.

2.3) ปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารควรพิจารณาระบบข้อมูลข่าวสาร ศึกษารายละเอียดและประเด็นต่างๆที่เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งระบบการสื่อสารควรเป็นการสื่อสารสองทาง เพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบผลการดำเนินงาน และปรับปรุงการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม.

2.4) ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน องค์กรมีหน่วยงานเฉพาะที่ปฏิบัติงานทางด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบ และสอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติ ตามมาตรฐานISO 14000 จึงทำให้ไม่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน

3) ทศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ จากการทดสอบสมมติฐาน โดยศึกษาตัวแปร ด้านเพศ, อายุ, รายได้, ระดับการศึกษา,ระดับการปฏิบัติงาน, ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และขนาดองค์กร พบว่า

ตารางที่ 5-1 แสดงข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
1) การนำระบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ	<p>ข้อสรุป</p> <p>ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาองค์กรหลายประการ</p> <ol style="list-style-type: none">(1) ทำให้การทำงานเป็นระบบ เนื่องจากมาตรฐาน ISO 14001 ปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด จึงทำให้การทำงานเป็นระบบมากขึ้น(2) สร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม(3) ช่วยลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว(4) สร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร ในฐานะที่มีจรรยาบรรณที่ดี ต่อการประกอบธุรกิจ
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบ สิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ	<p>2.1) ปัจจัยด้านความชัดเจนนโยบาย</p> <p>ข้อสรุป ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย</p> <p>ข้อเสนอแนะ องค์กรควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน ไม่สลับซับซ้อน ต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจง่ายและจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม และเพื่อให้บุคลากรทั้งองค์กรเข้าใจนโยบาย ควรมีการชี้แจงและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.2) ปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงาน</p> <p>ข้อสรุป ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร มีทัศนคติปานกลางต่อปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย</p> <p>ข้อเสนอแนะ องค์กรมีหน่วยงานเฉพาะที่ปฏิบัติงานทางด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบ และสอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14000 จึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน</p>

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
3) ทักษะการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ	<p>2.3) ปัจจัยด้านความปลอดภัย</p> <p><u>ข้อสรุป</u> ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร มีทัศนคติเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านความปลอดภัย</p> <p><u>ข้อเสนอแนะ</u> ผู้บริหารระดับสูงควรเตรียมความพร้อมทรัพยากรการบริหารให้เพียงพอ ทางด้านงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม หากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณผู้บริหารควรบริหารงบประมาณและพิจารณาโครงการด้านสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องปัญหามากที่สุด พร้อมทั้งเพิ่มวัสดุ พร้อมอุปกรณ์ และกำลังคนให้เพียงพอ</p> <p>2.4) ปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร</p> <p><u>ข้อสรุป</u> ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารมีทัศนคติเห็นด้วยต่อ ปัจจัยด้านข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร</p> <p><u>ข้อเสนอแนะ</u> การดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารควรพิจารณาระบบข้อมูล/ข่าวสาร ศึกษารายละเอียดและประเด็นต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งระบบการสื่อสารควรเป็นการสื่อสารสองทางเพื่อผู้บริหาร ได้ทราบผลการดำเนินงานและปรับปรุงการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม</p> <p>3.1) เพศ</p> <p>เพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน</p> <p><u>ข้อสรุป</u> เพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ</p> <p><u>ข้อเสนอแนะ</u> ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทุกคนต้องตระหนักต่อปัญหา และร่วมมือกันรับผิดชอบต่อมลพิษที่เกิดขึ้น</p>

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
	<p>3.2) ระดับการศึกษา</p> <p>ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน</p> <p>ข้อสรุป ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ</p> <p>ข้อเสนอแนะ กระบวนการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บุคลากรทุกคน ได้ความรู้ ความเข้าใจต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นควรปฏิบัติให้มีความต่อเนื่องเพื่อจะได้รับความรู้อย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3.3) ระยะเวลาการทำงาน</p> <p>ระยะเวลาการทำงานที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติไม่แตกต่างกัน</p> <p>ข้อสรุป ผู้ที่มีระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ</p> <p>ข้อเสนอแนะ การจัด โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน เป็นอีกวิธีหนึ่ง ที่จะเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>3.4) อายุ</p> <p>อายุที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน</p> <p>ข้อสรุป ผู้ที่มีอายุมาก (ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป) มีทัศนคติปานกลางต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ</p> <p>ข้อเสนอแนะ ควรให้ความรู้แก่บุคลากรให้มากขึ้น โดยผ่านการฝึกอบรม และจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับบุคลากรทุกระดับ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นแก่สิ่งแวดล้อม</p>

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา	ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ
	<p>3.5) รายได้ รายได้ที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน ข้อสรุป ผู้ที่มีรายได้มาก (ตั้งแต่ 18,000 บาทขึ้นไป) มีทัศนคติปานกลางต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ข้อเสนอแนะ ผู้ที่มีรายได้มาก ควรพิจารณาจริยธรรมในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>3.6) ระดับการปฏิบัติงาน ระดับการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน ข้อสรุป ผู้ที่ปฏิบัติงานในฝ่ายบริหาร มีทัศนคติปานกลางต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารระดับสูงควรสร้างความตระหนักและจิตสำนึกแก่ฝ่ายบริหาร โดยผ่านการฝึกอบรมและมอบหมายให้รับผิดชอบกิจกรรมให้มากขึ้น รวมทั้งการปฏิบัติงาน ควรมุ่งการสร้างทีมงานมากกว่าใช้การควบคุม โดยการสั่งการตามสายบังคับบัญชา เพื่อสร้างความผูกพันให้สมาชิกในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น</p> <p>3.7) ขนาดองค์กร องค์กรที่มีขนาดแตกต่างกันมีทัศนคติต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติแตกต่างกัน ข้อสรุป องค์กรขนาดเล็ก มีทัศนคติปานกลางต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ ข้อเสนอแนะ องค์กรขนาดเล็ก ควรให้การสนับสนุนเป็นลำดับแรก คือ ทรัพยากรการบริหาร ทางด้านงบประมาณ วัสดุ/อุปกรณ์ และกำลังคน จัดเตรียมให้พอเพียง ตลอดจน ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน โดยให้มีหน่วยงานและผู้รับผิดชอบกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง พร้อมทั้งผู้บริหารระดับสูง ชี้แจงนโยบายให้ชัดเจน และสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและเปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับล่างตัดสินใจได้มากขึ้น</p>

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

กุสุมาลย์ มาแม่่นสกุล. การจัดโครงการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านสิ่งแวดล้อม จากกรมสามัญศึกษา: กรณีศึกษา โรงเรียนสารวิทยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร วิทยาลัย, 2540.

จินตนา สิงห์เทพ. การนำนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ พบ.ม. กรุงเทพฯ , สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540 ถ่ายเอกสาร

ไชยยศ บุญญากิจ. “ข้อมูลที่น่าสนใจ เกี่ยวกับ ISO 14001,” ในเอกสารผลกระทบของเรา ISO 14000 เทคโนโลยีปลอดภัยและหลักการทางเศรษฐศาสตร์ต่อธุรกิจไทย Save the environment หน้า 107-113. ม.ป.ป.อัสสัมชัญ.

ณรงค์ เต็งประชา. มนุษย์กับสังคม(ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพฯ : โอ. เอส พรินติ้ง เฮ้าส์, 2538.

ต้องหทัย แก้วตระกูลพงษ์ “มาตรฐาน ISO 14000 ลดต้นทุนการผลิต ลดมลพิษเพื่อสิ่งแวดล้อม,” ใน Industrial technology review ฉบับที่ 44(ฉบับพิเศษครบรอบ 24 ปี) :129; พฤษภาคม 2541.

ทวิวงศ์ ศรีบุรี. “การจัดการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม,” ใน สภาวะแวดล้อมของเรา. หน้า 207-214 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

เทวินทร์ สิริโชคชัยสกุล. “ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000,” ใน Requirement & self-study guide ” บรรณาธิการโดย พูลพร แสงบางปลา . หน้า 40-45 .กรุงเทพฯ: หจก. เอ็มเพาเวอร์เมนท, 2540.

ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการจัดการทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

บรรชัย สืบสังข์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรม เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2535 .

บัณฑิต วัณญรัตน์. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยอาศัยหลักการผู้สร้างมลภาวะเป็นผู้จ่าย ของผู้บริหาร โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปาง. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540 .

เพลินทิพย์ โกเมศโสภา และ สาวิกา อุณหนนท์ “การจัดการด้านการตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อมของ บริษัทสินค้าอุปโภค บริโภคชั้นนำในประเทศไทย ;” จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ ปีที่ 21(79) : 3-11; มีนาคม 2542.

พัศตร์วิมล เพียรล้ำเลิศ. “เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม,”ใน สภาวะแวดล้อมของเรา. หน้า 137-138.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

รัชณี ภัคโกโคย. การนำนโยบายการพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. กรุงเทพฯ ,มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538 ถ้ายเอกสาร.

วิชัย เทียนน้อย และประชา อินทร์จันทร์. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์, 2539.

วีระพงษ์ วงษ์วีระจันทร์. พฤติกรรมทางจริยธรรมของเจ้าพนักงานการเกษตร ระดับตำบลใน
จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ วท.ม.เชียงใหม่:สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้, 2533.

ศิริธรณ์ โจรจนสุพจน์. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อมวลชนกับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมของ
ประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2534.

ศิริหทัย พงษ์วิชัย. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ.
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ศุมาลี ศรีสม. ทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สมชาย อัมพันทอง. ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาใน
เขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.

สมชาย พงศ์สุเสนีย์. ความรู้และเจตคติของนายอำเภอเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมใน
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.

สิริรัตน์ เมืองสมุทร. ความรู้และความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงแรมในเขตเมืองพัทยาต่อนโยบาย
การกำหนดเขตควบคุมมลพิษ. ภาคนิพนธ์ พบ.ม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์, 2540.

สุทธิ สมุทรประภูติ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ของพนักงานใน
โรงงานอุตสาหกรรม : ศึกษาเฉพาะกรณี พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม บริษัทสยาม
กลการและนิสสัน จำกัด. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2540.

เสถียร รุจิรวนิช. “ปัญหาสิ่งแวดล้อมกับคุณภาพชีวิต,”ใน สภาวะแวดล้อมของเรา.
หน้า 127- 130. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. “ข้อกำหนดของ ISO 14001” ใน เอกสารประกอบการฝึกอบรม เรื่อง
ผู้ตรวจประเมินภายใน ISO 14000. หน้า 3-10, 2543.

ส่งเสริมเทคโนโลยี ,สมาคม. ทำเนียบผู้ได้รับการรับรองมาตรฐานสากลในประเทศไทย.กรุงเทพฯ:
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), ม.ป.ป.

สถาบันราชภัฏพระนคร. การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง ISO 14000 กับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย.
กรุงเทพฯ: คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร,
2540.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก.

ISO 14000 เป็นมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลักคือ มาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มาตรฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานที่เป็นเครื่องมือในการประเมินตรวจสอบ

ISO 14000 ,ISO 14004	มาตรฐานว่าด้วยระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14010 – 14012	มาตรฐานว่าด้วยการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม
ISO 14031	มาตรฐานว่าด้วยการประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม
ISO 14020 – 14024	มาตรฐานว่าด้วยการฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อม
ISO 14041 – 14044	มาตรฐานว่าด้วยการประเมินวงจรอายุของผลิตภัณฑ์
ISO 14050	คำศัพท์และนิยาม
ISO/IEC Guide 64	ข้อเสนอแนะว่าด้วยประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของมาตรฐานผลิตภัณฑ์

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Systems)

แรงกดดันทางด้านสิ่งแวดล้อมต่อองค์กรธุรกิจในปัจจุบันนี้มีมากขึ้น และเพิ่มขึ้นตลอดเวลาทั้งทางด้านกฎหมาย เงื่อนไขการซื้อขายจากลูกค้า ความต้องการสินค้าสีเขียวจากผู้บริโภคกลุ่มต่าง ๆ ของสังคม ทำให้องค์กรธุรกิจต้องแสวงหาแนวทางและวิธีการในการลดแรงกดดันเหล่านี้ และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันองค์กรส่วนใหญ่เลือกใช้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือ ในการดำเนินงานทางสิ่งแวดล้อมและปรับปรุงผลการดำเนินงานให้ต่อเนื่องตลอดเวลา

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง ระบบที่มีโครงสร้างหน้าที่และความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน มีวิธี กระบวนการ ทรัพยากรอย่างเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน องค์ประกอบของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

1. การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมและความมุ่งมั่นในการดำเนินงานของผู้บริหารระดับสูง
2. การวิเคราะห์ปัญหาสิ่งแวดล้อม กฎหมาย พันธะกรณีทางสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อดำเนินการ

3. การจัดทำแผนและวิธีดำเนินงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
4. การตรวจสอบ/ควบคุม จัดประเมินผลการดำเนินงานตรวจสอบทั้งในแง่ระบบและผลการดำเนินงานและหามาตรการแก้ไข
5. ทบทวนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผ่านมาโดยระดับบริหาร โดยการเปรียบเทียบกับนโยบาย วัตถุประสงค์ ทบทวนเป้าหมายที่วางไว้และปรับปรุงดำเนินงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมนี้ มีประเทศอังกฤษเป็นเลขานุการ ประกอบด้วย 2 อนุกรม คือ

ISO 14001 : Environmental Management Systems : Specification with Guidance for Use เป็นข้อกำหนดของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการนำข้อกำหนดไปใช้ในองค์กร ได้ประกาศใช้ไปแล้วเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ 2539

ISO 14004 : Environmental Management Systems : General Guidelines on Principles, System and Supporting Techniques เป็นแนวทางที่เกี่ยวกับหลักการของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการประยุกต์ใช้ในองค์กร ได้ประกาศใช้ไปแล้วเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ 2539

การตรวจสอบสิ่งแวดล้อม (Environmental Auditing)

องค์กรธุรกิจในปัจจุบัน จำเป็นต้องแสดงถึงความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นอยู่ตลอดเวลา เพราะการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานธุรกิจนอกเหนือจากการเป็นอนุกรมหนึ่งในมาตรฐาน ISO 14000 แล้ว ประเทศต่างๆ ทั้งในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และสหภาพยุโรป ได้ให้ความสนใจการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมเนื่องจากแรงผลักดันของภาครัฐบาลและองค์กรเอกชน ทำให้บริษัทต่าง ๆ ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมในองค์กรมากขึ้น

การตรวจสอบสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยการประเมินจากหลักฐานที่พบ เพื่อพิจารณาว่า องค์กรนั้น ๆ ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางสิ่งแวดล้อมที่ตั้งไว้หรือไม่ รวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบที่ได้ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

มาตรฐานการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมมีประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นเลขานุการ โดยอนุกรมมาตรฐานฉบับนี้ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

ISO 14010 : Guidelines for Environmental Auditing – General Principles : เป็นแนวทางและหลักการในการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมหลายๆ รูปแบบ ได้ประกาศใช้ไปแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2539

ISO 14011 : Guidelines Environmental Auditing – General Procedures –Auditing of Environmental Management System : เป็นวิธีตรวจสอบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนและวิธีตรวจสอบว่าเป็นไปตามมาตรฐานของระบบจัดการสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2539

ISO 14012 : Guidelines Environmental Auditing –Qualification Criteria for Environmental Auditors : เป็นข้อกำหนดคุณสมบัติผู้ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมและหัวหน้าผู้ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมซึ่งครอบคลุมถึงผู้ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรและผู้ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมอิสระ ประกาศใช้เมื่อ พ.ศ.2539

ฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Label)

เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ใช้การตลาดเป็นเครื่องมือในการป้องกันสภาพแวดล้อม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริโภคและผู้ผลิตแบบสมัครใจ การกำหนดมาตรฐานฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อมนับว่า เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งเรื่องหนึ่งและมีความยุ่งยากซับซ้อนด้วย แม้ว่าจะมีใช้เรื่องใหม่ก็ตาม

เนื่องจากปัจจุบันนี้ มีโครงการฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อมหรือฉลากเขียวใช้อยู่ไม่ต่ำกว่า 25 ชาติ รวมทั้งประเทศไทย โดยมอบให้แก่ผลิตภัณฑ์ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เมื่อเปรียบผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นในประเภทเดียวกันและมีคุณภาพการใช้งานอยู่ในระบบมาตรฐานเดียวกัน ผลิตภัณฑ์ ดังกล่าวถึงนี้ หมายถึง สินค้าและบริการทั่วไป ยกเว้น ยา เครื่องดื่ม และอาหาร เนื่องจากผลิตภัณฑ์ 3 ประเภทนี้เกี่ยวข้องกับสุขภาพและความปลอดภัยมากกว่าสิ่งแวดล้อม การออกฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อม ให้กับสินค้าทั้ง 3 ประเภทนี้อาจสร้างความสับสนให้กับผู้บริโภคได้

ฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ใช้ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เป็นฉลากที่ดำเนินการโดยองค์การอิสระ เพื่อมอบให้กับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตรงกับข้อกำหนดทางสิ่งแวดล้อมที่องค์การกำหนด โดยส่วนใหญ่จะมีเงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อมหลายข้อ
2. เป็นฉลากผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมด้วยความมุ่งหมายเฉพาะด้าน โดยปกติแล้วผู้ผลิตจะเป็นผู้ออกฉลากเอง
3. เป็นฉลากที่บอกรายละเอียดข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงานปริมาณ และมลพิษที่เกิดขึ้น เป็นต้น มีลักษณะคล้ายกับฉลากโภชนาการของอาหาร

มาตรฐานฉลากสิ่งแวดล้อมมี ประเทศออสเตรเลียเป็นเลขฉลาก ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน คือ

ISO 14020 : Environmental Labeling – Basic Principles for all Environmental Labeling : เป็นหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาและการใช้ฉลากสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างการจัดทำมาตรฐาน

ISO 14021 : Environmental Labeling –Self Declaration Environmental Claim – Term & Definition : เป็นคำนิยามและศัพท์เกี่ยวกับฉลากผลิตภัณฑ์ประเภท 2 ในการประกาศคุณสมบัติทางสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ขณะนี้อยู่ในระหว่างการจัดทำมาตรฐาน

ISO 14022 : Environmental Labeling – Declaration Environmental Claim & Symbol : เป็นวิธีการใช้สัญลักษณ์ของฉลากผลิตภัณฑ์ประเภทที่ 2

ISO 14023 : Environmental Labeling –Self Declaration Environmental Claim –Testing & Verification Methodology : เป็นวิธีการตรวจสอบและรับรองผลิตภัณฑ์ที่จะใช้ฉลากผลิตภัณฑ์ประเภทที่ 2 ขณะนี้อยู่ในระหว่างจัดทำมาตรฐาน

ISO 14024 : Environmental Labeling Type 1, Guiding Principles and Procedures : เป็นแนวทางหลักและข้อกำหนดของวิธีการรับรองผลิตภัณฑ์ที่จะใช้ฉลากผลิตภัณฑ์ประเภทที่ 1 ขณะนี้อยู่ในระหว่างการจัดทำมาตรฐาน

ISO 14025 : Environmental Labeling Type 3, Guiding Principles and Procedures : เป็นแนวทางหลักการและข้อกำหนดของวิธีการรับรองผลิตภัณฑ์ที่จะใช้ฉลากผลิตภัณฑ์ประเภทที่ 3 ขณะนี้อยู่ในระหว่างการจัดทำมาตรฐาน

การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Evaluation)

ปัจจุบัน องค์กรต่าง ๆ ได้พยายามทำความเข้าใจ ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร

การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของผู้บริหารที่ใช้ในการประเมินว่าองค์กรนั้น ๆ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ทางสิ่งแวดล้อมตามที่ตั้งไว้หรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ ตรวจสอบได้ และเป็นประโยชน์ต่อองค์กรดังต่อไปนี้

1. ทำให้้องค์กรสามารถปรับปรุงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างต่อเนื่อง
2. ใช้ในการรายงานและประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรนั้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. ใช้ค้นหาโอกาสในการป้องกันการเกิดมลพิษ
4. เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร
5. ใช้ค้นหาโอกาสทางด้านธุรกิจ เช่น ลดต้นทุนการผลิตสินค้าฉลากเขียว เป็นต้น

การประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปใช้กับองค์กรได้ทุกประเภทไม่ว่าจะมีระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ สำหรับองค์กรที่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่แล้วนั้น ควรจะประเมินผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีการกำหนดไว้ ส่วนองค์กรที่ยังไม่มีระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมนั้นสามารถนำผลประเมินทางด้านสิ่งแวดล้อมไปช่วยในการหาปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและตั้งข้อกำหนดในการประเมินผลการจัดการกับปัจจัยดังกล่าว

มาตรฐานการประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม มีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเลขานุการซึ่งขณะนี้เพียง 1 มาตรฐาน คือ

ISO 14031 : Environmental Management – Environmental Performance

Evaluation – Guideline : เป็นแนวทางในการออกแบบและใช้ประโยชน์ของการประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรทุกขนาดทุกประเภท ขณะนี้อยู่ในระหว่างการจัดทำมาตรฐาน

การประเมินวงจรอายุผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Assignment)

นอกจากมาตรฐานการใช้ฉลากสิ่งแวดล้อม และระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมยังมีการประเมินวงจรอายุของผลิตภัณฑ์จะเป็นมาตรฐานประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อธุรกิจต่าง ๆ

การประเมินวงจรอายุผลิตภัณฑ์ เป็นวิธีการประการหนึ่งที่ได้รับการพัฒนา ในปัจจุบันมาตรฐานดังกล่าว ครอบคลุมการพิจารณาคุณลักษณะทางด้านสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่จัดหาวัตถุดิบ การผลิตการบริโภครวมถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย

การประเมินวงจรอายุผลิตภัณฑ์ มีหลักการทั่วไปดังนี้

1. จัดทำปัจจัยที่ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดจนส่วนต่าง ๆ ที่นำมาใช้เพื่อการผลิต ให้บริการการใช้งาน
2. ประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากรายงานของปัจจัยที่ใช้ในกระบวนการผลิตส่วนต่าง ๆ เพื่อการผลิต ให้บริการใช้งานและผลทั้งหมดที่ได้รับ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูความจำเป็นและหาโอกาสลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้ในการประเมิน

การประเมินวงจรอายุผลิตภัณฑ์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. ผู้ผลิต/บริการใช้เป็นเครื่องมือในการค้นหาโอกาสในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์และบริการ โดยพิจารณาตลอดวงจรอายุผลิตภัณฑ์/บริการ การได้มาซึ่งวัตถุดิบเพื่อการผลิต การออกแบบการติดตั้ง การผลิต การบริการ การใช้งาน
2. ภาครัฐบาล ผู้ผลิต/บริการ จะใช้ผลการศึกษา การประเมินวงจรอายุของผลิตภัณฑ์เป็นแนวทางในการตัดสินใจวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดลำดับความสำคัญ การปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์
3. ผู้ผลิต/บริการ จะใช้ข้อมูลในการวางแผนการตลาด เช่น ในการทำฉลากสิ่งแวดล้อมหรือฉลากเขียว

มาตรการประเมินวงจรอายุผลิตภัณฑ์ มีประเทศฝรั่งเศสเป็นเลขานุการประกอบด้วย 4 มาตรฐานดังนี้

ISO 14040 : Life Cycle Assessment – Principles and Framework : ความเป็นหลักการ และขอบเขตการประเมินผลวงจรอายุผลิตภัณฑ์ ความเป็นหลักการ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างมาตรฐาน

ISO 14041 : Life Cycle Assessment – Life Cycle Inventory Analysis : เป็นวิธีการในการ กำหนดอายุผลิตภัณฑ์ รวมทั้งวิธีการจัดทำรายการปัจจัยที่ใช้ในขบวนการผลิต/บริการที่ได้จาก ขบวนการ ความเป็นหลักการ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างมาตรฐาน

ISO 14042 : Life Cycle Assessment – Life Cycle Impact Assessment : เป็นวิธีการในการ ประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของรายการปัจจัยที่ใช้ในขบวนการผลิต/บริการและผลที่ได้จาก ขบวนการ ความเป็นหลักการ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างมาตรฐาน

ISO 14043 : Life Cycle Assessment – Life Cycle Interpretation : เป็นวิธีการในการวิเคราะห์ ประเมินผลเพื่อนำผลของการประเมินวงจรอายุผลิตภัณฑ์ไป ใช้ ความเป็นหลักการ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างมาตรฐาน.

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ต่อการพัฒนาองค์กร

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อต้องการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ขององค์กร เพื่อนำผลที่ได้ไปศึกษาและเป็นข้อมูลให้กับองค์กรที่สนใจการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงทางด้านสิ่งแวดล้อม คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษา และจะเป็นวิทยาทานให้แก่สังคมในด้านการศึกษา เรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 อีกด้วย.

ดังนั้น จึงขอความกรุณาให้ท่าน ช่วยตอบคำถามทุกข้อ ตามความเป็นจริง ด้วยตามความคิดเห็นของท่าน และ โปรดอย่าเขียนชื่อของท่านลงในแบบสอบถาม คำตอบที่ได้จากท่านผู้ศึกษาจะเก็บเป็นความลับ.

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

อริสรา ศรีรักษา
ผู้ศึกษา

แบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย (✓) ลงในวงเล็บหน้า
ข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐาน

1 เพศ

ชาย

หญิง

2 อายุ

ต่ำกว่า-20 ปี

21-25 ปี

26-30 ปี

31-35 ปี

36 ปีขึ้นไป

3. รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า-10,000 บาท

10,001-18,000 บาท

18,001-25,000บาท

25,001-30,000 บาท

มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

อนุปริญญา (ปวส.)

ปริญญาตรี

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านปฏิบัติงานฝ่ายใด

ระดับบริหาร(ผู้บริหาร/หัวหน้างาน/ฝ่าย/แผนก)

ระดับพนักงานปฏิบัติ

6. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

น้อยกว่า-1 ปี

1-3 ปี

4-5 ปี

มากกว่า 6 ปีขึ้นไป

ส่วนที่2 แสดงทัศนคติของพนักงานต่อการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 มาปฏิบัติ
คำชี้แจง ให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านต้องการแสดงความคิดเห็น โดยแบ่งระดับ
 ออกเป็น

- 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 = เห็นด้วย
- 3 = ปานกลาง
- 2 = ไม่เห็นด้วย
- 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ความชัดเจนนโยบาย					
1 ท่านคิดว่าการทำงาน ISO 14001 เป็นการทำตามแฟชั่นมากกว่าที่จะปรับปรุงงาน					
2 ท่านตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม					
3 ท่านเห็นด้วยกับความสำคัญของการที่บริษัทนำมามาตรฐาน ISO 14001 มาปฏิบัติ ในองค์กร					
4 ท่านรู้สึกว่าการทำงานของท่านยุ่งยาก เมื่อปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001					
5 นโยบายของบริษัทด้านสิ่งแวดล้อม มีความซับซ้อน ยุ่งยากมากต่อการปฏิบัติ					
6 การปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร เท่านั้น					
7 โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติล่าช้า					
8 ท่านสามารถอธิบายมาตรฐาน ISO 14001 ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย					
9 ท่านคิดว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ช่วยลดต้นทุนได้					
10 มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้คุณภาพชีวิตของท่านดีขึ้น					
ลักษณะหน่วยงาน					
11 หน่วยงานของท่าน ปรับปรุงระบบงานให้สอดคล้องตามมาตรฐาน ISO 14001					
12 ผู้บริหาร/หัวหน้างาน ให้ความรู้ โดยอบรมท่านเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ					

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
13 ท่านคิดว่ามาตรฐาน ISO 14001 เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน					
14 ในบริษัทของท่านมีหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ด้าน ISO 14001 โดยเฉพาะ					
15 ท่านไม่ได้รับความร่วมมือ สนับสนุนการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน ISO 14001 จากผู้บริหารระดับสูงสุดเท่าที่ควร					
ความพอเพียงทรัพยากร					
16 ท่านรู้สึกภูมิใจสภาพแวดล้อมของโรงงานท่าน เมื่อปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001					
17 หน่วยงานของท่านขาดแคลน วัสดุ/อุปกรณ์ ที่จำเป็นนำมาใช้ในการปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001					
18 มาตรฐาน ISO 14001 ทำให้การทำงานของ ท่าน มีประสิทธิภาพ มากขึ้น					
19 ท่านยินดีปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO 14001 แม้จะทำให้การทำงานของท่านยุ่งยากมากขึ้น					
20 บริษัทมีหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม					
21 หากท่านมีข้อสงสัยในโครงการ /กิจกรรม ทางด้านสิ่งแวดล้อม ท่านสามารถขอความรู้ และคำแนะนำ จากผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมได้					
22 ในบางโครงการที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ถูกระงับเนื่องจากขาดเงินทุนสนับสนุน					
ข้อมูลและกระบวนการติดต่อสื่อสาร					
23 ในบริษัทมีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ					
24 ข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมมีความหลากหลาย น่าสนใจที่จะปฏิบัติ					
25 ท่านต้องแจกแจงรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้หัวหน้า / ผู้รับผิดชอบ รับทางทุกสัปดาห์					
26 ในการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการด้านสิ่งแวดล้อม การติดต่อสื่อสาร/ประสานงานแต่ละหน่วยงานล่าช้า					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอริสรา เสริมแก้ว
เกิดวันที่	21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2511
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 214 ถนนสุขุมวิท อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี 79 ถนนบางนา-ตราด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ ฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2533	นศ.บ.(วารสารศาสตร์) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2540	พบ.ม.(พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY